

شکست خط تحریم آمریکا

اقتصاد و تجارت خارجی ما باید با نگاه به شرق طراحی و مدیریت شود. که معطوف به روابط راهبردی بین ایران و روسیه، چین و دیگر کشورهای آسیایی است؛ این سیاست می‌تواند آینده تجاری مطلوبی را بین کشورهای شرق با دوسوم از جمعیت جهان با خروج از سلطه دلار به وجود آورد که می‌تواند بخش زیادی از تحریم‌های آمریکا را که به وسیله قانون‌های تحریمی مختلف مبتنی بر چرخه دلار است، بی‌اثر کند

صفحه ۴

ن نباید اقتصاد را به جایی که دست ما نیست گره زد و امید به گشایش داشت. در این راستا دولت هم تا چند ماه پیش حل مشکل داخلی را منوط به حل مسئله تجارت خارجی می‌دانست، اما با عملکردها و رویکردهای اروپا و آمریکا شاهد تغییر مواضع دولتی‌ها و صحبت‌هایی از تغییر در مدیریت اقتصادی و اتکا به شیوه‌های داخلی در ساماندهی به وضعیت داخلی هستیم و عملاً دیگر کمتر سخن از گشایش‌های برجام شنیده می‌شود

صفحه ۴

صبح صادق

دوشنبه ۲۵ تیر ۱۳۹۷
۲ ذی‌القعدة ۱۴۳۹

سال هجدهم شماره ۸۵۶
صفحه ۱۲

هفته‌نامه داخلی

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی

www.sobhesadeghweekly.ir

نگاهی به چند و چون مبادلات در بازار نانویه

تدبیری برای ایجاد ثبات در بازار ارز

حاصل نشده است. دوازدهم تیر ماه بود که رئیس کل بانک مرکزی از راه‌اندازی و آغاز به کار بازار نانویه ارز خبر داد و اجرایی شدن این برنامه ارزی را در راستای ساماندهی قیمت ارز دانست؛ بازاری که به گفته بسیاری از کارشناسان اقتصادی، دولت می‌بایست آن را از زمان تکرخی کردن دلار راه‌اندازی می‌کرد.

صفحه ۶

به بهانه اظهارات تهیه‌کننده فیلم «دشمن زن»

سینما در سیطره لمپنیسم

صفحه ۱۲

نماینده ولی‌فقیه در سپاه در نشست خبری

رمز ماندگاری انقلاب پیوند مردم با ولایت است

در درون نظام جناح‌های سیاسی متفاوتی وجود دارد؛ اما سپاه به هیچ کدام وابسته نیست و وارد هیچ کدام نشده و نمی‌شود، البته در عین حال مواضعی که می‌گیریم، ممکن است با جناحی که انقلابی‌تر است، نزدیک‌تر باشد؛ اما نه قصد مخالفت با جناح دیگر را داریم و نه موافقت با جناحی که فکر می‌کند موافق آن هستیم

صفحه ۱۱

گزارشی هشدارگونه درباره حرکت جمعیت کشور از جوانی به پیری

راه زیادی تا سالمندی نمانده است

صفحه ۷

راه و رسم اصلاح عادات و رفتارهای ناشایست همسران

قهرمان زندگی خود را دریابید

صفحه ۱۰

یادداشت

هنوز هم سازش هزینه دارد!

علی حیدری سردبیر

رهبان معظم انقلاب در ۱۴ خرداد سال ۹۶ گفتند: «برخی می‌گویند چالش با قدرت هزینه دارد، بله هزینه دارد؛ اما سازش هم هزینه دارد. شما ملاحظه کنید دولت سعودی برای اینکه با رئیس‌جمهور آمریکا سازش کند، مجبور می‌شود نیمی از ذخایر خود را هزینه کند، پس سازش هم هزینه دارد. چالش اگر با منطق و اعتماد به نفس باشد، هزینه‌اش کمتر از سازش است.» ایشان حدود یک سال بعد و به هنگام حضور در دانشگاه امام حسین(ع) دوباره بر این موضوع تأکید کردند و فرمودند: «بعضی نسخه دیگری را تجویز می‌کنند، می‌گویند تسلیم بشویم تا دشمن علیه ما مودعی‌گری نکند؛ اینها نمی‌دانند که هزینه تسلیم شدن به مراتب بیشتر از هزینه مقاومت کردن و ایستادگی کردن است. بله، ایستادگی کردن ممکن است هزینه‌ای داشته باشد، اما دستاوردهای بسیار بزرگی دارد که صدها برابر آن هزینه برای ملت‌ها ارزش دارد؛ اما تسلیم شدن در مقابل دشمن عنود و لجاج و خبیث، جز لگدمال شدن، جز دلیل شدن، جز بی‌هویت شدن هیچ اثری ندارد؛ این را بایستی همه بدانند.» اما روی سخن و هشدار رهبان معظم انقلاب و تأکید دوباره ایشان پس از یک سال با چه کسانی است؟

واقعیت این است که جریان غربگرا که در شرایط و موقعیت‌های حساس نمی‌تواند تمایل خود را به غرب حتی به قیمت کوتاه آمدن از آرمان‌ها و ارزش‌های دینی و انقلابی پنهان نگه دارد، با عبارات و پوشش‌های گوناگون واژگانی به دنبال تجویز خط سازش است و خواسته قلبی خود را تحت عناوینی، چون «عقلانیت»، «پرهیز از جنگ»، «روش‌های مسالمت‌آمیز» و «روش‌های منطقی» بیان می‌کند و می‌کوشد این‌گونه القا کند که با کوتاه آمدن در برابر قدرت‌های زورگو و مستکبر مشکلات اقتصادی و معیشتی مردم حل خواهد شد. این روزها، موضع‌گیری‌هایی از این جنس در رسانه‌های این طیف سیاسی و حتی به شکل توتیت در شبکه‌های مجازی بسیار منتشر می‌شود تا مطلوب خود را به افکار عمومی بقبولانند و درصدد اقتناع آنها باشند. در حالی که تجربه تاریخی ملت ایران و ملت‌ها و کشورهای دیگر خلاف آن را اثبات می‌کند. نمونه‌های فراوانی می‌توان ذکر کرد که نشان می‌دهد هزینه‌های سنگینی بر سازش مرتب است؛ از این رو راه تحقق آرمان‌ها و اهداف بزرگ را باید از مسیری به جز سازش دنبال کرد؛ چرا که اگر در برابر دشمن یک گام به عقب برداریم، دشمن صد قدم جلوتر می‌آید. آثار منفی عقب‌نشینی در برابر دشمن و هزینه‌های آن وقتی به معنای واقعی کلمه روشن می‌شود که این واقعیت را درک کنیم که قدرت‌های سلطه‌گر در ارتباط با دولت‌ها و حکام وابسته به خودشان تا زمانی که منافع‌شان تضمین و تأمین باشد، سیاست حمایتی را دنبال می‌کنند و هر گاه منافی برای خود متصور نباشند، نه تنها از آن دولت حمایت و پشتیبانی نمی‌کنند؛ بلکه به شیوه‌های گوناگون نسبت به مخالفت و براندازی و جایگزینی آن اقدام می‌کنند.

تجربه سازش «باسر عرفات» رئیس جنبش آزادی‌بخش فلسطین با رژیم صهیونیستی که سبب در هم شکسته شدن روحیه مقاومت ۳۰ ساله و ناکام ماندن آرمان تشکیل دولت مستقل فلسطینی شد، یا موضوع اعتماد «معمر قذافی» رهبر لیبی به آمریکایی‌ها در موضوع فناوری هسته‌ای این کشور که به برچیده شدن همه تأسیسات اتمی، شیمیایی و موشک‌های بالستیک لیبی انجامید و در قبال آن نه تنها تحریم‌ها برچیده نشد؛ بلکه مجبور به پرداخت میلیاردها دلار غرامت شد و پس از آن دوران افول خود را در پیش گرفت، نمونه‌های پیش روی ماست که از چهره مزورانه غرب برده می‌دارد و واقعیت پلید آنها را آشکار می‌کند.

افزون بر اینها، سساده‌انگاری است که فکر کنیم اگر در یک موضوع و پرونده خاص در برابر غرب کوتاه بیاییم، مشکل آنها با ما تمام می‌شود؛ چرا که آنها پرونده‌های بی‌دربری برای گشودن دارند و تا آخرین پرونده برای جمهوری اسلامی ایران مسئله‌سازی خواهند کرد. امروز برجام و فردا توانمندی موشکی، نفوذ منطقه‌ای، حقوق بشر، حقوق زنان و ...

خانواده مسیح علی‌نژاد در همایش دختران انقلاب

جگر گوشه‌مان قدم بر خط قرمزها گذاشت، در برابرش می‌ایستیم

علیه جمهوری اسلامی ایران رو آورد. علی‌نژاد با دریافت مبالغ کلانی از آمریکایی‌ها و صهیونیست‌هان زنان ایرانی را به بی‌حجابی تشویق می‌کند. در پایان این مراسم که هم‌زمان با شب تولد شهید مدافع حرم محسن حججی برگزار شد، خواهر مسیح علی‌نژاد انگشتر متبرک که به حرم امام علی(ع) را به مادر شهید حججی اهدا کرد، همچنین شال‌های سفید که روی آن «فرمانده من» در کنار تصویر رهبر معظم انقلاب و آرم دختران حجاب نقش بسته بود، به مهمانان این برنامه اهدا شد.

در پایان برگزارکنندگان این همایش طی بیانیه‌ای خواستار پیگیری جدی مسئولان در زمینه رعایت حجاب در میان مردان و زنان شدند و بر تجدید میثاق با آرمان‌های جمهوری اسلامی تأکید کردند.

جزء مصوبات چهار گانه گانه موسوم به «FATF» است، در جلسه ۹ خردادماه ۹۷ شورای نگهبان بررسی شد و اعضای شورای نگهبان اعلام کردند افزون بر ایرادات متعدد وارد بر مواد و بندهای این اساسی، نظر دوم مجمع تشخیص مصلحت نظام مورخ ۱۷ تیرماه ۱۳۹۷ در زمینه لایحه مذکور عیناً به منظور اقدام لازم ارسال می‌شود.» کدخدایی یادآور شد: «لایحه اصلاح قانون مبارزه با پولشویی نیز که

جنس «بتاز تا بتازیم» در صف بی‌شمار بانوان محجبه در مقابل فتنه‌های استکبار ایستادگی کنند. خواهر مسیح علی‌نژاد در این همایش با بیان اینکه از یک خانواده شهیدان محسن حججی، ابراهیم هادی، مصطفی احمدی‌روشن، تهرانی‌مقدم، حدادیان، ذوالعلی‌زاده و با حضور دو مانکن محجبه مسلمان آمریکایی با سخنرانی علی‌اکبر رائفی‌پور در حسینیه شهید همت تهران برگزار شد.

همایش دختران انقلاب که مصادف با روز حجاب و عفاف بود، مهمان ویژه‌ای داشت تا خواهرانه‌های متفاوت را به نمایش بگذارند. خواهر و خواهرزاده مسیح علی‌نژاد، مجری و برنامه‌ریز طرح‌های تقابل با عفاف و حجاب، همچون «دختران انقلاب»، «برقص تا برقصیم»، «چهارشنبه‌های سفید»، به این برنامه آمده بودند تا از

سختگویی شورای نگهبان گفت: «در جلسه ۲۰ تیرماه ۱۳۹۷ لایحه الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون سازمان ملل متحد برای مبارزه با جرایم سازمان‌یافته فراملی (پالرمو) بررسی و مورد ایراد شورای نگهبان واقع شد.» دکتر عباسعلی کدخدایی، سخنگوی شورای نگهبان درباره مصوبات اخیر این شورا در نشست خبری با

سرمقاله

نگاه به شرق، موازنه‌سازی هوشمندانه

هادی محمدی تحلیلگر ارشد بین‌الملل

رفتان عصیانگر ترامپ صرفاً به خروج از برجام و تعهدات توافق شده منحصر نمی‌شود؛ بلکه وی خروج از همه رویه‌ها و قوانین و تعهدات بین‌المللی را مبنای سیاست خارجی و اقتصادی خود قرار داده است. ترامپ در قبال ایران هیچ گزینه نظامی تدارک نکرده است؛ چرا که این کار برای او و آمریکا به جز هزینه‌های محاسبه نشده، با سرافکندگی و فشار جهانی نیز روبه‌رو است و در کمترین ماجراجویی و حتی مانور نظامی باید اقتصاد جهانی را با شوک غیرعادی قیمت نفت روبه‌رو کند و سرنوشت و پایه‌های لرزان شرکای اصلی منطقه‌ای و رژیم صهیونیستی را به خطر بیندازد. لذا به موازات بهره‌مندی از سایه جنگ در عملیات رسانه‌ای، سه اولویت تجارت، نفت و نفوذ منطقه‌ای را برای فشار به ایران انتخاب کرده است که پاشنه آشیل راهبرد براندازی او در ایران نیز هست. یعنی همین سه اولویت «باتلاق راهبردی» برای آمریکا هم تلقی می‌شوند. حداقل از دو دهه گذشته تاکنون یکجانبه‌گرایی جهانی آمریکا، نگرانی و واکنش قدرت‌ها و بسیاری از کشورهای جهان را موجب شده که با رویه‌های اجبار سازی ترامپ، نه تنها رقبای، بلکه دوستان آمریکا هم، به صف تنفر از سیاست‌های ترامپ اضافه شده‌اند. مضافاً اینکه اقتصاد هزار و هفتصد میلیاردی ایران، هدفی آسان برای ترامپ نیست تا هدف و شانس فروپاشی اقتصادی در ایران را بیازماید و برای آن هزینه‌های محاسبه نشده پرداخت نکند. از سوی دیگر تنگناهای استراتژیک آمریکا در قبال قدرت‌های بزرگ اقتصادی و نوظهور، آنها را به سمت جنگ‌های نیابتی و تروریستی سوق داده که از قتل منفعت‌سازی برای آمریکا، فرصت برتر برای دیگران را به وجود آورده است. حاصل فضای فوق برای ایران در راهبرد «نگاه به شرق» متجلی شده که کارکرد آن در بازدارندگی، موازنه‌سازی و ناکارآمد کردن سیاست‌های ترامپ خلاصه می‌شود. تنها خاصیت غربزده‌های داخلی، به جز رانت، ویژه‌خواری و فساد و بی‌برنامگی برای خدمت به کشور و ملت، سبینه‌چاکی برای مناسبات ذلت‌وار به غرب و امتیازدهی بی‌پایان به آنها و مخالفت با هر گز بنه و راهبرد جایگزین در نگاه به شرق است. تنها شانس حیات این جماعت ضد ملی، استمرار همگرا کردن سیاست‌های کشور با غرب است که کارکردی همانند حزب توده برای اتحاد شوروی داشته و برای راهبردهای جدید و ملی از هر گونه کارشکنی و مانع تراشی دریغ نخواهند کرد. پیام رهبر معظم انقلاب و رئیس‌جمهور برای پوتین که قابل تکرار با چین و طرف‌های بزرگ اقتصادی و سیاسی دیگر در جهان نیز هست، به مثلث اولویت‌های ترامپ برای براندازی در ایران پاسخ و دستاورد پیش‌بینی شده را ثبت کرده است. سرمایه‌گذاری و مناسبات دوجانبه اقتصادی- تکنولوژیک صنعتی و انرژی و همکاری‌های امنیتی منطقه‌ای و در سیاست بین‌الملل در سفر به مسکو و دیدار با پوتین حاصل شده که نیازمند دیپلماسی فعال و همه‌جانبه دولت برای به ثمر نشستن است. تکمیل این دیپلماسی در ایجاد اقتصادی، سرمایه‌گذاری، تجاری و مالی در عرصه‌های گسترده‌تر با چین و دیگر فرصت‌های جهانی، نه تنها به باز کردن گره‌های اقتصادی پاسخ خواهد داد، بلکه زمینه‌های به شکست کشاندن سیاست‌های ترامپ که دکتر روحانی آن را وعده داده است، مهیا خواهد کرد. این دیپلماسی فعال در خارج با نگاه به شرق، نیازمند خانه‌تکانی فکری و تیمی در کابینه دولت نیز هست و برای اینکه اقتصاد کشور معطل مجزه در غرب نباشد، باید بیدربند که آمریکا و ترامپ عزم جدی برای آسیب رساندن و آشوب‌سازی در داخل ایران دارد و از اروپا نیز هیچ خاصیتی برای متعهد ماندن به برجام و خسارت‌های ایران به دست نمی‌آید. تأکید و تمرکز بر سیاست‌ها و برنامه‌های اقتصاد مقاومتی به جای برنامه‌های تسکینی و در حال انتظار برای نتیجه‌گرفتن از اروپا، که فرصت‌سوزی اقتصادی و فشار بیشتر به مردم را نشان می‌دهد، باید زیرساخت اقتصاد ملی را تشکیل دهند.

ادامه در صفحه ۲

یادداشت شفاهی

شعیب بهمن

پژوهشگر مسائل اوراسیا

همزمانی سفر دکتر ولایتی(مشاور بین‌الملل رهبر معظم انقلاب) به روسیه با نتانیاهو نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی سبب جلب توجه بسیاری از مردم و همچنین رسانه‌ها شد. در همین راستا رسانه‌ها به تحلیل سفر نماینده ویژه رهبر معظم انقلاب در امور بین‌الملل به روسیه پرداختند.نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی که به نوعی نقش رابط بین آمریکا و روسیه را بازی می‌کند، در جریان سفر خود، طبق گزارش رسانه‌ها، از پوتین رئیس‌جمهور این کشور می‌خواهد که به جمهوری اسلامی ایران در بحث سوریه فشار بیاورد تا پایگاه جمهوری اسلامی ایران در سوریه تضعیف شود و به دنبال آن نیز امنیت رژیم صهیونیستی تأمین شود. در جریان این دیدار جدای از امنیت این رژیم که با تضعیف ایران در سوریه، به زعم آنها تأمین می‌شود، سیاست مهار ایران که ترامپ بارها درباره آن صحبت کرده است نیز اجرایی خواهد شد.

در همین حین برخی از رسانه‌های داخلی فارغ از پاسخ روس‌ها نسبت به این موضوع، چنین مطرح می‌کنند که روسیه در قضیه سوریه پشت ایران را خالی کرد. پشتوانه این ادعای برخی رسانه‌های داخلی این است که نتانیاهو در این سفر پیشنهادهایی به روسیه برای تضعیف ایران داده، از جمله لغو همه تحریم‌های روسیه از سوی آمریکا و…

در پاسخ به این ادعا ذکر چند نکته ضروری به نظر می‌رسد؛ اول اینکه در وضعیت فعلی روس‌ها اختلافات ژئوپلیتیکی با ایالات متحده آمریکا دارند و به این دلیل آمریکا و روسیه نسبت به شبه‌جزیره کریمه حساسیت نشان داده‌اند (البته مواردی دیگر نسبت به شبه‌جزیره کریمه وجود دارد) بنابراین همکاری این دو کشور در منطقه غرب آسیا برای اینکه متحد خود ایران را تضعیف کنند و سبب تقویت محور امریکا-عربستان شوند، زیاد مورد توجه و اقبال روس‌ها قرار نگرفت و پاسخ آنها به درخواست نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی منفی بود. دوم، روس‌ها به خوبی می‌دانند که ترامپ استقلال و ثبات کاملی ندارد و تحریم‌های وضع شده علیه روسیه از جانب کنگره آمریکا بوده است و شخص رئیس‌جمهور به تنهایی نمی‌تواند آنها را لغو کند. همچنین وضعیت داخلی آمریکا نیز در شرایط فعلی طوری است که نه دموکرات‌ها و نه جمهوریخواهان تمایلی به احیای رابطه با روسیه ندارند.

مطرح کردن نام ۱۲ نفر از افسران روسیه به عنوان افراد دخالت‌کننده در انتخابات ۲۰۱۶ آمریکا در آستانه دیدار پوتین و ترامپ دلیلی بر این مدعاست. سوم، روسیه به این موضوع آگاهی کامل دارد که حضور جمهوری اسلامی ایران در سوریه به به ازاد قدرت‌های بین‌المللی و حتی خود روس نبوده است؛ بلکه این حضور به دلیل دعوت دولت مشروع سوریه و نفوذ معنوی ایران بوده است. بنابراین روسیه نمی‌تواند نسبت به حضور یافتن یا حضور نیافتن ایران در سوریه با آمریکا یا کشورهای دیگری معامله یا مذاکره کند. چهارم، حضور روسیه در سوریه پس از حضور ایران در این کشور بوده است. به بیان دیگر، روسیه به دعوت دولت سوریه و جمهوری اسلامی ایران در منطقه غرب آسیا و به تبع آن در سوریه حضور یافته است.

بنابراین ایران در منطقه غرب آسیا از نفوذ و قدرت بالایی برخوردار است؛ لذا مهار جمهوری اسلامی ایران در منطقه کاری بس بیپهوده و مشکل است. پس روسیه به جای دنبال کردن سیاست مهار ایران، سعی خواهد کرد که در زمینه‌های دیگر نیز با ایران همکاری کند. پیشنهاد سرمایه‌گذاری ۵۰ میلیارد دلاری در حوزه انرژی در همین زمینه است. در پایان می‌توان نتیجه گرفت که سفر نتانیاهو به روسیه، سفری بیپهوده و بدون هیچ دستاورد برای آنها بوده است و برخلاف نظر آنها روسیه و جمهوری اسلامی ایران به دنبال ایجاد رابطه راهبردی هستند.

سر مقاله

ادامه از صفحه اول

ویژگی غریزنده‌های منتقد به «راهبرد نگاه به شرق» این است که **دیروز** برای حفظ اروپا در برجام توصیه علنی برای امتیازدهی افسارگسیخته به اروپا و به ویژه فرانسه داشتند و امروز برای پاسخ به سیاست‌های ظالمانه و غیر قانونی ترامپ، توصیه واگذاری اهرم‌های قدرت ملی و منطقه‌ای را دارند و برای این امتیازدهی بی‌پایان و برجام نافرجام پاسخی به مردم نمی‌دهند و برای راهبردهای جایگزین در مقابل ترامپ و حل مشکلات اقتصادی کشور کارشکنی خواهند کرد و حاضر نیستند امتیازدهی نامحدود و مناسبات التماسی با غرب را به روابط منطقی و غیر التماسی در نگاه به شرق جایگزین کنند. رویکرد جدید رئیس‌جمهور به خانه‌تکانی اساسی در دولت و دیپلماسی فعال و مطالبات مردم برای حل مشکلات اقتصادی که مورد تأکید و حمایت رهبری معظم انقلاب است باید برای به نتیجه رساندن راهبرد «نگاه به شرق» محور همت همه دستگاه‌ها قرار گیرد. تنها وظیفه غریزنده‌های دلپایس برای روابط بی‌ثمر با غرب، این است که برای عملکرد رویکرد سیاسی و اقتصادی خود و به بحران کشیدن اقتصاد ملی به مردم پاسخگو باشند.

نکته‌ونظر

هدایت الهی

نکته: ماشا آل‌الیکینا (Masha Alalykina) نام مشهوری در روسیه و کشورهای روس‌زبان است. او دو سال پیش، هنرمند و مدل جذابی بود. شهرت او به اوج رسید و گروه موسیقی او-فابریک- در صدر جدول‌ها بود.

ماشا، ستاره پیشین سینما، رقص و موسیقی، اکنون محجبه است و تدریس می‌کند. او می‌گوید از ظاهر سلانگی گذشته‌اش متنفر است و حس می‌کند که تنها اکنون است که موفق است. او در پاسخ به این پرسش که شما چگونه به همه موفقیت‌های‌تان پشت کردید و اسلام را پذیرفتید؟ می‌گوید: با لطف و عنایت خداوند گامی در مسیر او گذاشتم. این خواسته خداوند بود. هنگامی که خواننده بودم حتی از ذهنم عبور نمی‌کرد که ممکن است حج بجا بیاورم و از بهترین آب‌ها، آب زمزم بنوشم. من دو سال پیش مسلمان شدم. ماجرا از این قرار بود: یک روز داشتم مطالعه می‌کردم که مطلع شدم یکی از دوستان صمیمی‌ام در شهر دیگری به کما رفته است، نمی‌دانستم چگونه می‌توانم به او کمک کنم. آن روز، برای اولین بار، نماز خواندم و دعا کردم و از خدا کمک خواستم. روز بعد همان دوستم به من زنگ زد و گفت: «وقتی ببپوش بدم تو را دیدم که خیلی به من کمک کردی.» در آن لحظه بسیار گریستم؛ چرا که اولین باری بود که از خدا خواسته‌ای داشتم.

نظر: در حالی که شاهد افزایش گرایش به اسلام در جهان هستیم و روز به روز افراد آگاه در این زمینه بیشتر می‌شود، جریان غربی به دنبال آن است که با افزایش جنگ نرم و جنگ هویتی علیه مسلمانان از طریق شبسبکه‌های اجتماعی و دامن زدن به برهنگی، این رویه رو به گسترش اسلام‌گرایی را متوقف کند. دردناک‌تر اینکه، بعضی از مسئولان کشورمان در پازل غربی‌ها به گونه‌ای این روند را شدت می‌بخشند که گویا آنها تنهاترین مدافع اسلام هستند. در ماه‌های گذشته جنگ روانی علیه حجاب بیشترنی میزان همکاری بین جریان‌های صهیونیستی-آمریکایی و جریان غریزنده داخلی به همراهی پهاپتاسان را به خود اختصاص داده است. ستاره‌های سینمای غرب با نندهای درونی به اسلام روی می‌آورند، اما برخی از ستاره‌های سینمای ما با تلاش‌های دشمن و عوامل نفوذی تسلیم غرب می‌شوند!

حرف

فایده ندارد

حرف

آیت‌الله جنتی گفت: مسئله ما ولی‌فقیه است. امام(ره) باید زنده باشد و در همه عرصه‌ها حاضر باشد. رهبر معظم انقلاب جلد دوم امام(ره) است. تلخ‌ترین خاطره در شورای نگهبان فتنه بود. من خیلی غصه بیکاری و گرانی را می‌خورم. وضع خوب نیست؛ اما با افراد کارشناس و انقلابی قابل اصلاح و ترمیم است. عمل جلبه اعتماد می‌کند. حرف فایده ندارد. برخی‌ها فقط خوب حرف می‌زنند.

نگاهی به حاشیه‌ها و واکنش‌های رسانه‌ای نسبت به سفر دکتر ولایتی به مسکو

فرستاده‌ویژه

حالی است که این نوع نشستن اغلب در مقابل هم‌تایان اتفاق می‌افتد.

در این دیدار به جز ولایتی و پوتین از سوی روسیه سرگئی لاوروف، وزیر خارجه و یوری اوشاکوف، مشاور رئیس‌جمهوری روسیه در مسائل سیاسی نیز حضور داشتند و از سوی ایران نیز علی‌اصغر فتحی، رئیس دفتر شورای عالی رهبر معظم انقلاب اسلامی و مهدی سنایی، سفیر ایران در مسکو بودند. دیداری که پشت درهای بسته صورت می‌گیرد و بنا به گفته دیپلمات‌های ایرانی رضایت‌بخش است.

اما در حال حاضر تحولات منطقه و جهان پیچیدگی‌های خاصی دارد که نیازمند هم‌گرایی بیشتر جمهوری اسلامی ایران با شرکای قدرتمند منطقه‌ای‌اش است. در همین راستا، در این برهه زمانی فرستاده ویژه‌ای از ایران به روسیه می‌رود تا با بالاترین مقام آن کشور دیدار و گفت‌وگو کند.

همزمانی

با سفر نتانیاهو

اولین اتفاقی که در کنار این سفر قابل توجه است، حضور همزمان بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی در روسیه است. سفری که البته واکنش ولایتی به آن این‌گونه بود: «نتانیاهو دوره‌گردی است که هر روز به یک نقطه از جهان سفر کرده و اظهارات بی‌پایه و منطقی را هم بیان می‌کند.» او همچنین در ادامه افزود: «کار این آدم کم‌کم به جایی رسیده که دیگر کسی برای حرف‌های وی اهمیتی قائل نیست، لذا بود یا نبود او در روسیه هیچ تأثیری بر مأموریت استراتژیک ما ندارد.» در حالی که بنیامین نتانیاهو در بیانیه‌ای پیش از سفر به مسکو گفته بود: «اکنون من برای یک دیدار بسیار مهم با ولادیمیر پوتین، رئیس‌جمهور روسیه به همراه دست‌یکی از سوی رهبر انقلاب اسلامی ایران و دیگری از سوی رئیس‌جمهور روحانی، که این پیام‌ها پیش از هر چیز مربوط به روابط دوجانبه می‌شوند که ابعاد مختلفی داشته و شامل همکاری‌های سیاسی، تجاری، اقتصادی و دیگر عرصه‌هاست. البته برخی مسائل منطقه نیز در این پیام‌ها مطرح شده بودند.»

خبرگزاری رسمی روسیه «ریانوستی» نیز به نقل از مشاور بین‌الملل رهبر معظم انقلاب اسلامی، این مذاکرات را بسیار سازنده، روشن و صادقانه ارزیابی کرد و یادآور شد، طی آن کلیه موضوعات علاقه دو کشور بررسی شد. به گزارش این روزنامه به گفته آقای ولایتی، همکاری‌های دوجانبه در زمینه استفاده از انرژی اتمی صلح‌آمیز، مسائل مربوط به طرح مشترک حمل‌ونقل «کریدور شمال-جنوب» و همچنین طرح‌های نفتی بررسی شده و روسیه اعلام آمادگی کرده است که در توسعه صنعت نفت و گاز ایران تا ۵۰ میلیارد مقابل دیپلمات‌های ایرانی می‌نشیند. این در فوتبال در مسکو، با شما دیدار می‌کنم!»

استقبال ویژه

یکی دیگر از اتفاقاتی که در سفر فرستاده ویژه کشورمان به مسکو خبرساز می‌شود، نوع استقبال و نشستن ولادیمیر پوتین در مقابل است. در واقع رئیس‌جمهور روسیه تشریفات دیپلماتیک را کنار گذاشته و در مقابل دیپلمات‌های ایرانی می‌نشیند. این در

خبر تحلیلی

احسان امیری / «راویش کومار» سخنگوی وزارت خارجه هند: ایران برای هند

شریکی مهم در زمینه انرژی و خطوط اتصالی است، ما هر اقدامی که لازم باشد انجام خواهیم داد و براساس منافع‌مان از ایران نفت خریداری خواهیم کرد. «هووا چان یینگ» سخنگوی وزارت خارجه چین: تحریم‌های یکجانبه آمریکا علیه ایران خلاف حقوق بین‌الملل است و پکن به هیچ وجه تحریم‌های یکجانبه‌ای را که خلاف حقوق بین‌الملل است، نمی‌پذیرد و به طور قطع از منافع و حقوق مشروع خود محافظت خواهد کرد.

«ولادیمیر پوتین»، رئیس‌جمهور روسیه، در حوزه نفت، یکی از شرکت‌های مهم نفتی روسیه قراردادی به مبلغ حدود ۴ میلیارد دلار با وزارت نفت ایران امضا کرده که به زودی اجرایی می‌شود؛ همچنین دو شرکت نفتی چین، «روس نفت» و «گاز پوم نفت» مذاکرات‌شان را با وزارت نفت ایران آغاز کرده‌اند که قراردادهای این دو شرکت نیز تا ۱۰ میلیارد دلار خواهد بود. «نیهای زیبکچی» وزیر اقتصاد ترکیه: تحریم‌های آمریکا علیه ایران به ما ربطی ندارد و آنکارا تحریم‌های یکجانبه آمریکا علیه ایران را اجرا نخواهد کرد. ترکیه تلاش می‌کند در حق کشور دوست و برادرش (ایران) بی‌عدالتی صورت نگیرد و …

این اظهارات کشورهای قدرتمند چون چین، روسیه و هند به همراه ترکیه به منزله بازیگران مهم در منطقه، از هم اکنون نتیجه ماجراجویی کشورهای دست‌نشانده منطقه‌ای را که همراه با آمریکا تمام تلاش خود را برای فشار علیه ایران به کار بسته‌اند، نشان می‌دهد؛ موضوعی که از هم اکنون اندیشکده‌های آمریکایی و کارشناسان گوناگون اقتصادی، سیاسی،

اخبارویژه

چرا تنگه هرمز؟!‌

تهدید به بستن تنگه هرمز، تهدیدی مسبوق به سابقه و مختص شرایط حد است. افزون بر دوره جنگ تحمیلی، ایران در سال ۲۰۱۱ و در بجنوحه تحریم‌ها نیز چنین تهدیدی کرد و جامعه جهانی این تهدید را جدی گرفت و عقب نشست. اکنون نیز با توجه به جنگ تجاری عربان آمریکا با ایران برای تحریم کامل نفت ایران، ایران از این گزینه به مثابه یک اهرم فشار کمک می‌گیرد؛ چرا که دیپلماسی بدون ابزار و قدرت نظامی، می‌اثر است. بیش از ۱۷ میلیون بشکه نفت خام یک سوم حمل‌ونقل نفتی جهان از راه دریاء-روزانه از تنگه هرمز عبور می‌کند که تحرکات نظامی سبب بالا رفتن هزینه‌های بیمه کشتی‌ها و بالا رفتن اتمواتیک قیمت نفت خواهد شد. با توجه به روحیه کاسبکارانه دولت آمریکا، بعید است آنها این تهدید را جدی نگیرند.

آیت‌الله جنتی گفت: مسئله ما ولی‌فقیه است. امام(ره) باید زنده باشد و در همه عرصه‌ها حاضر باشد. رهبر معظم انقلاب جلد دوم امام(ره) است. تلخ‌ترین خاطره در شورای نگهبان فتنه بود. من خیلی غصه بیکاری و گرانی را می‌خورم. وضع خوب نیست؛ اما با افراد کارشناس و انقلابی قابل اصلاح و ترمیم است. عمل جلبه اعتماد می‌کند. حرف فایده ندارد. برخی‌ها فقط خوب حرف می‌زنند.

نگاهی به حاشیه‌ها و واکنش‌های رسانه‌ای نسبت به سفر دکتر ولایتی به مسکو

فرستاده‌ویژه

دлар سرمایه‌گذاری کند. وی یادآور شد، این مسئله می‌تواند جایگزین بسیار خوبی برای شرکت‌های اروپایی باشد که پس از تهدید آمریکا، از فعالیت در ایران صرف‌نظر کرده‌اند. روزنامه «کامرسانت» نیز در مقاله‌ای، نوشته‌شده است: «به دنبال بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، علی‌اکبر ولایتی مشاور رهبر انقلاب اسلامی ایران در مسائل بین‌الملل نیز به برای دیدار با ولادیمیر پوتین به مسکو سفر کرده است. واضح است که اصلی‌ترین موضوع مذاکرات پوتین و نتانیاهو اوضاع سوریه و به خصوص حضور ایران و نیروهای طرفدار این کشور در سوریه بود. طبق ادعای منابع اسرائیلی، مسکو متقاعد شده که نیروهای طرفدار ایران نباید در مرزهای سوریه و اسرائیل حضور داشته باشند و در عوض مقامات تل‌آویو نیز وعده داده‌اند که باعث بی‌ثباتی اوضاع در سوریه نشده و قصد سرنگونی دولت بشار اسد را نیز ندارند. به گفته این

منابع،مقاماتاسرائیلی اطمینان دارند که روسیه برای هرهای فشار لازم برای بیرون راندن ایرانی‌ها از سوریه را دارد.» صفحه فارسی «دویچه‌وله» نیز در واکنش به سفر همزمان مشاور بین‌الملل رهبر معظم انقلاب و نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی نوشت: «ولایتی مشاور [آیت‌الله] خامنه‌ای در امور بین‌الملل روز چهارشنبه ۲۰ تیر به مسکو سفر کرد تا پیام رهبر و رئیس‌جمهور هم

ایران را به پوتین برساند. همزمان نتانیاهو هم به مسکو سفر کرده است. او خواستار خروج ایران از سوریه است.» خبرگزاری «آناتولی» ترکیه نیز در گزارشی با اشاره به اهمیت سفر فرستاده ویژه رهبر معظم انقلاب و رئیس‌جمهوری به روسیه نوشت: «این سفر حائز اهمیت بسیاری است، چرا که پس از ژرژال قاسم سلیمانی، ولایتی دومین فرد مورد اعتماد رهبر ایران در امور سوریه بوده و سفرهای بسیاری در چند سال اخیر به دمشق داشته است.» در واقع، این رسانه در ادامه دلیل اصلی این سفر استراتژیک به روسیه را قطع امید ایران از جهان غرب و تمایل به شرق می‌داند.

«یوجن مایکل جونز» نویسنده و تحلیلگر سیاسی آمریکایی نیز با اشاره به سفر مشاور رهبر فرزانه انقلاب ایران به روسیه و دیدار با پوتین گفت: «این سفر مرا به یاد دیدار

آیت‌الله جنتی گفت: مسئله ما ولی‌فقیه است. امام(ره) باید زنده باشد و در همه عرصه‌ها حاضر باشد. رهبر معظم انقلاب جلد دوم امام(ره) است. تلخ‌ترین خاطره در شورای نگهبان فتنه بود. من خیلی غصه بیکاری و گرانی را می‌خورم. وضع خوب نیست؛ اما با افراد کارشناس و انقلابی قابل اصلاح و ترمیم است. عمل جلبه اعتماد می‌کند. حرف فایده ندارد. برخی‌ها فقط خوب حرف می‌زنند.

نگاهی به حاشیه‌ها و واکنش‌های رسانه‌ای نسبت به سفر دکتر ولایتی به مسکو

فرستاده‌ویژه

[آیت‌الله] جوادی‌آملی با میخائیل گورباچف در زمان آیت‌الله [امام] خمینی می‌اندازد. [امام] خمینی گورباچف را به خواندن آثار فلاسفه‌ای، همچون افلاطون ترغیب کرد تا او بتواند از روسیه در مقابل قدرت‌های غربی به شیوه بهتری دفاع کند. هم‌اکنون نیز به نظر می‌رسد ایران اهداف ملموس‌تری در ذهن دارد.»

روزنامه «نیزاویسیمایا گازیتا»، چاپ مسکو هم در تحلیلی نوشت: «به نظر می‌رسد ولادیمیر پوتین نقش کلیدی و مهمی در حل فصل مسائل مربوط به قیمت نفت، اوضاع پیرامون ایران و البته حل بحران در سوریه پیدا کرده است. مسکو تاکنون با موفقیت توانسته گفت‌گوهای سازنده‌ای را با همه طرفین، از جمله تهران، ریاض و تل‌آویو انجام داده و آمادگی خود برای مذاکره با واشنگتن را نیز اعلام کرده است.

این در شرایطی است که دونالد ترامپ سعی دارد روسیه را به اردوگاه ضد ایرانی خود بکشاند و به مواضع بی‌طرفانه این کشور پایان دهد. برای این منظور نیاز دارد از مسکو این وعده را بگیرد که پس از آغاز محاصره نفتی ایران، قیمت طلای سیاه کاهش یابد و همچنین نیروهای ایرانی از سوریه خارج شوند.»

صفحه فارسی «دویچه‌وله» نیز در واکنش به سفر همزمان مشاور بین‌الملل رهبر معظم انقلاب و نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی نوشت: «ولایتی مشاور [آیت‌الله] خامنه‌ای در امور بین‌الملل روز چهارشنبه ۲۰ تیر به مسکو سفر کرد تا پیام رهبر و رئیس‌جمهور هم ایران را به پوتین برساند. همزمان نتانیاهو هم به مسکو سفر کرده است. او خواستار خروج ایران از سوریه است.» خبرگزاری «آناتولی» ترکیه نیز در گزارشی با اشاره به اهمیت سفر فرستاده ویژه رهبر معظم انقلاب و رئیس‌جمهوری به روسیه نوشت: «این سفر حائز اهمیت بسیاری است، چرا که پس از ژرژال قاسم سلیمانی، ولایتی دومین فرد مورد اعتماد رهبر ایران در امور سوریه بوده و سفرهای بسیاری در چند سال اخیر به دمشق داشته است.» در واقع، این رسانه در ادامه دلیل اصلی این سفر استراتژیک به روسیه را قطع امید ایران از جهان غرب و تمایل به شرق می‌داند.

«یوجن مایکل جونز» نویسنده و تحلیلگر سیاسی آمریکایی نیز با اشاره به سفر مشاور رهبر فرزانه انقلاب ایران به روسیه و دیدار با پوتین گفت: «این سفر مرا به یاد دیدار

سفر دکتر ولایتی به مسکو و دیدار با ولادیمیر پوتین باواکنش‌های داخلی و خارجی بسیاری همراه شد؛ دیداری که البته نه برای تهدید طرف روس که برای تبیین مجدد جایگاه جمهوری اسلامی ایران در منطقه و جهان صورت گرفت. به نظر می‌رسد، جمهوری اسلامی ایران در دهه اخیر در یک رویارویی با جهان غرب و وابستگانش، روسیه را وارد معادلات منطقه‌ای خود می‌کند و روسیه از اینکه در این مقابله خود را پیروز میدان می‌بیند، خرسند است؛ از سویی دولت روسیه نمی‌خواهد جایگاهی را که در کنار ایران به دست آورده است، از دست بدهد؛ چرا که روسیه و به ویژه شخص پوتین می‌داند جایگاه فعلی‌اش را مدیون جمهوری اسلامی ایران است. نشانه‌های این باور را می‌توان در دیدارهایش با طرف‌های ایرانی و به ویژه در دیدار با فرستاده ویژه کشورمان دید.

روى خطِ خبر

نشانی غلط

«علیرضا علوی‌تبار»، فعال اصلاح‌طلب در روزنامه‌های زنجیرهای در مطلبی نوشته است: «با توجه به تجربه جوامع مختلف در مبارزه مسالمت‌آمیز سیاسی برای ایجاد تغییر از چند روش و ابزار مختلف استفاده می‌شود. مهم‌ترین آنها عبارتند از: الف- صندوق رأی و عبارتند از: الف- صندوق رأی و تلاش برای تغییر ترکیب نهادهای انتخابی حکومت، ب-مطالبه‌گری صنفی، جنسی، قومی و… از طریق تشکل‌های صنفی و نهادهای مدنی، ج- اعتراض‌های خیابانی و د- اعتصاب.» او معتقد است که سیاست‌تورزی متعارف (صندوق رأی و مطالبه‌گری صنفی) دیگر جواب نمی‌دهد و راه‌های دیگر مانند اعتراض خیابانی را گره‌گشا می‌داند! اگرچه نویسنده در یادداشت خود اشاره کرده است که معتقد به نوآوری در اقدامات متعارف است، اما او در یادداشت خود معترف است که مهادم که نظرات‌های شورای نگهبان وجود داشته باشد و نهادهای انتصابی کشور هم تغییرات مورد انتظار(اصلاح‌طلبان) را نداشته باشند، صندوق رأی نیز حتی در صورت موفقیت، بی‌کاربرد خواهد بود. علوی‌تبار در حال اشاره به همان سمتی است که حجازیان در چند سال قبل با انگشت نشان داده بود…، یعنی سمت «خیابان».

پادزهر تحریم‌ها

اسدالله عسگر‌اولادی در مصاحبه با رادیو بسا بیان اینکه؛ در حال حاضر شرایط به گونه‌ای نیست که بخواهیم بخش خصوصی را دولت را مقصر بدانیم؛ گفت: «شرایط ویژه‌ای برای کشور پیش آمده، ما مشکلات عدیده‌ای را در سه ماهه نخست سال پشت سر گذاشته‌ایم و باید از این به بعد حواس‌مان را با جمع کنیم تا مشکلات‌مان را با اشتباه بعدی تکرار نکنیم.» وی با اظهار اینکه؛ هر دو بخش دولتی و خصوصی معاصر شرایط پیش آمده هستند، عنوان کرد: «تقصیر بخش دولتی این است که بدون مشورت با کارشناسان دانشگاه‌ها تصمیمات اقتصادی را می‌گیرد و مدیرانی که این تصمیمات را می‌گیرند ندانسته وارد عمل می‌شوند، بدون اینکه آینده‌نگری داشته باشند. مدیران ما نباید اقتصادخوان باشند، بلکه باید اقتصاددان باشند.» رئیس اتاق ایران و چین متذکر شد: «تحریم‌ها پیش روی ما است و ما باید تحریم‌ها را پیش‌بینی کنیم و جلویخ را بگیریم. باید خودمان پادزهر سمی که به اقتصادمان تزریق می‌شود را درست کنیم.»

سوء استفاده!

امیرآبادی، نماینده مردم قم در مجلس با انتقاد شدید از برخی سوءاستفاده‌های مالی در استان قم به دلیل موقعیت و جایگاه ویژه اجتماعی تأکید کرد: «متأسفانه برخی افراد از تسهیلات اشتغال سوءاستفاده می‌کنند، فردی صاحب نفوذ در استان قم ۱۱ میلیارد تومان برای موقوفات دانشگاه خصوصی و ۵ میلیارد تومان برای مؤسسه خیریه خصوصی خود تسهیلات دریافت کرده و اکنون نیز متقاضی دریافت ۱۵ میلیارد تومان تسهیلات برای گاوداری شخصی خود است.» وی با ابراز تأسّف از برخی افراد صاحب نفوذ در استان قم ادامه داد: «بناباید خود سوءاستفاده کنند. این فرد نباید از منابع اقتصادی استان استفاده ناپجا کند.»

ماشین انتخاباتی

اسماعیل گرامی مقدم م، سخنگوی حزب اعتماد ملی گفت: «عبدالله نوری و محمدرضا عارف هر دو مورد احترام تمامی اصلاح‌طلبان هستند، اما اینکه کدام یک برای ریاست شورای‌عالی بهتر هستند باید از درون خرد جمعی حاصل شود. اینکه عده‌ای بنشینند تصمیم بگیرند و بقیه ملزم به قبول آن باشند، توهین به افکار عمومی و شورای سیاست‌گذاری فعلی است… فارغ از اینکه آقای روحانی نسبت به اصلاح‌طلبان رویکرد مناسبی اتخاذ نکرد و از آنها فقط به عنوان ماشین انتخاباتی استفاده کرد و به راست هم پیچید. این رفتار آقای روحانی، هم برای خود او مشکل ایجاد کرد و هم برای اصلاح‌طلبان.»

^[1] «علیرضا علوی‌تبار»، فعال اصلاح‌طلب در روزنامه‌های زنجیرهای در مطلبی نوشته است: «با توجه به تجربه جوامع مختلف در مبارزه مسالمت‌آمیز سیاسی برای ایجاد تغییر از چند روش و ابزار مختلف استفاده می‌شود

نیازمند اتحاد

عبدالرضا هاشم‌زانی، نماینده

تهران با بیان اینکه سیاست بین‌المللی و منطقه‌ای در توسعه اقتصادی کشور تأثیر دارد، گفت: «ما همیشه به ویژه در مذاکرات باید منافع ملی را در نظر بگیریم.» وی با بیان اینکه سال ۱۳۶۲ استاندار ایلام بوده، گفت: «آن موقع ایلام استان جنگی بود و من قبل از رفتن به ایلام خدمت حضرت امام(ره) رسیدم. ایشان فرمودند شما به عنوان استاندار وارد دعواهای جناحی نشوید و در دعواهای علمای بلاد شرکت نکنید.

بر هم می‌توانید این دعوها را کم کنید؛ زیرا این دعوها به خاطر خدا نیست.» رئیس سنی مجلس دهم گفت: «به فرموده امام راحل اگر ۱۲۴ هزار پیغمبر هم‌زمان در زمین بودند، با هم اختلاف نداشتند.» هاشم‌زانی تصریح کرد: «در آن زمان با وجود آنکه یک فرد سیاسی بودم، اما هیچ وقت در دعواهای سیاسی و جناحی شرکت نکردم.»

دلیل مهم تالطم بازار

طبق آخرین آمارها، حجم نقدینگی در پایان سال گذشته به ۱۵۲۰ هزار میلیارد تومان رسیده که افزایشی بیش از ۲۸۰ هزار میلیارد تومانی را نسبت به ابتدای همان سال نشان می‌دهد. این روند در سال جاری افزایشی بوده تا جایی که رئیس اتاق بازرگانی تهران اعلام کرده است، روزهانه هزار میلیارد تومان به حجم نقدینگی کشور اضافه می‌شود. روند رو به رشد نقدینگی طی سال‌های گذشته و البته سرگردانی آن در برخی مواقع موجب سرازیر شدن آن به بازارهایی از جمله مسکن، ارز و طلا می‌شود؛ اتفاقی که به تازگی بازار ارز و طلا را تکان داد و افزایش کاذب قیمت‌ها را ایجاد کرد.

اعتراف

رهبان کشورهای عضو ناتو در بیانیه پایانی اولین روز نشست خود در بروکسل درباره برنامه موشکی و فعالیت ایران در منطقه ابراز نگرانی کرده‌اند و نوشتند: «از آزمایش‌های فزاینده موشکی ایران، بُرد و دقت موشک‌های بالستیک این کشور نگران هستیم. ما از ایران می‌خواهیم از همه فعالیت‌هایی که با قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل متحد و پیوست‌های آن مطابقت ندارد، خودداری کند.» این در حالی است که همین کشورها بزرگ‌ترین دارندگان سلاح‌های هسته‌ای و موشک‌های قاره‌پیما و بزرگ‌ترین حامیان توریست‌ها هستند و سابقه حمله به بسیاری از کشورهای جهان را دارند.

نجات ۳۰۰ میلیون یورو

نشریه «بیلد» آلمان در مطلبی ادعا کرده است: «دولت ایران نگران این مسئله است که پس از آغاز اجرای تحریم‌های مجدد آمریکا علیه تهران، دست‌شان از پول‌های‌شان در بانک‌های آلمان کوتاه شود؛ از این رو تصمیم دارد ۳۰۰ میلیون یورو پول نقد را از بانک تجاری ایران- در هامبورگ که دست بانک مرکزی آلمان است، وارد کند.» به نوشته نشریه «بیلد» آلمان، این تصمیمی است که می‌تواند مسائل دیپلماتیک جدی بین آلمان، ایالات متحده و اسرائیل ایجاد کند.

احزاب مستبد!

عضو شورای مرکزی نیروهای خط امام گفت: «متأسفانه افراد در احزاب به خودشیفتگی رسیده‌اند و فکر می‌کنند اگر آنها دبیر کل نباشند، کشور سقوط خواهد کرد.»
حجت‌الاسلام هادی غفاری در گفت‌وگو با خبرنگاران دربارۀ چرخش نیافتن قدرت سیاسی در احزاب گفت: «وقتی استبداد در وجود کسی ریشه دوانده باشد، وقتی حزب هم تشکیل دهد نتیجه و خروجی‌اش استبداد حزبی می‌شود.» وی افزود: «حزب در ایران از پایین به بالا به وجود نمی‌آید؛ بلکه معمولاً شخصیت‌هایی که از کار بیکار می‌شوند دنبال تشکیل حزب می‌روند تا اقتدار به دست بیاورند. در حالی که در دنیا اول را تحزب می‌زند.»

روحیه جهادی

حلال مشکلات

رهیافت

اصلاح طلبان و چالش هواداران

□ **مهدی سعیدی** / مسئله تعامل با توده‌های جامعه و حفظ هواداران و بدنه اجتماعی را می‌توان مهم‌ترین دغدغه احزاب و گروه‌های سیاسی دانست، که بی‌توجهی به آن به بی‌اعتباری فعالیت‌های سیاسی خواهد انجامید.اصلاح‌طلبان که روزگاری خود را توده‌ای‌ترین جریان سیاسی می‌دانستند، مدت‌هاست که با ریزش آرای مردمی مواجهند و بی‌اعتمادی ایجاد شده نسبت به کارآمدی این جریان در رفع مشکلات کشور که حاصل حمایت از دولت دوازدهم، عملکرد نمایندگان فهرست امید در مجلس و حتی عملکرد شهرداری تهران و شورای شهر اصلاح‌طلب است، آنان را به واکنش‌هایی در این زمینه کشانده است.

این نگرانی را می‌توان در یادداشت «مترضی حاجی»، عضو بنیاد باران در یادداشتی با عنوان «اصلاح‌طلبان و چالش جلب سرمایه اجتماعی» مشاهده کرد. از نگاه وی، جریان اصلاحات در این وضعیت بیش از هر زمان دیگری وظیفه دارد برای حل مشکلات فوری و ضروری جامعه به ویژه مشکلات اقتصادی همت گمارد. حاجی معتقد است بین اصلاح‌طلبان و مردم فاصله افتاده و به چالشی بزرگ در این اردوگاه بدل شده است که به واقع حاصل بی‌توجهی به نیازهای واقعی مردم و اولویت یافتن مناقشات سیاسی و جناحی نزد این جریان بوده است؛ از این رو «اصلاحات به تجدید نظر در مورد ارتباط خود با جامعه نیاز دارد. این مسئله بیش از هر چیز دیگری به حل مشکلات جریان اصلاحات و حتی به انسجام تشکیلاتی کمک می‌کند.»

اتخاذ چنین تصمیمی هر چند به ظاهر می‌تواند راهکاری مناسب برای ترمیم اعتماد مردم به اصلاح‌طلبان باشد؛ اما باید توجه کرد که معلوم نیست اصلاح‌طلبان تا چه اندازه توان ارائه چنین راهکاری را داشته باشند؛ زیرا راهکارهای اقتصادی این جریان نه مبتنی بر خوداتکایی داخلی و تقویت ساخت درونی و توجه به نسخه‌های اقتصاد مقاومتی، بلکه برآمده از سیاست‌های توسعه اقتصادی وابسته بوده که اتفاقاً وضع کنونی اقتصاد کشور محصول شکست و بن‌بست همین سیاست‌ها است! همان سیاستی که چرخش چرخ‌های اقتصاد را در گرو تعطیلی چرخ‌های سانترفیوژها می‌دید و امروز پس از شش سال نه از چرخ سانترفیوژها خبری هست و نه از چرخش چرخ اقتصاد و رونق بازار! اظهارات چند روز پیش سعید حجاریان نیز در این راستا قابل تأمل و توجه است. وی در گفت‌وگو با روزنامه «اعتماد» از احتمال پس زدن اصلاح‌طلبان از سوی مردم صحبت می‌کند و اشاره دارد: «اصلاح‌طلبان در صورت قرار گرفتن در چنین وضعیتی باید سیاست‌های خود را به تعبیر مولانا از دهان غیر مطرح کنند. به این معنا که سیاست‌های‌شان را نخست با گروه‌های مرجع جدید شامل هنرمندان، مشاهیر و… در میان بگذارند و پس از دریافت بازخوردها و اعمال تغییرات احتمالی، سیاست‌ها توسط همان گروه‌های مرجع جدید در جامعه منعکس شود؛ یعنی عملاً اصلاح‌طلبان در این فاز در پشت صحنه قرار بگیرند.»
روی آوردن به سلبریتی‌ها و راضی شدن به بهره‌برداری سیاسی از ایشان برای تحقق اهداف سیاسی و جناحی را می‌توان تقویت نوعی خوناخس پوپولیستی از سیاست‌ورزی در اردوگاه اصلاح‌طلبان دانست که از نوعی انفعال و انسداد سیاسی نزد این جریان حکایت دارد. واقعیت آن است که به‌کارگیری چنین رویکردهایی موجب ابتلال در سیاست خواهد شد و بستر را برای فرصت‌طلبانی که خواهند توانست با فریب افکار عمومی آرای ملت را کسب کنند، فراهم می‌کند، از این رو ضمن آنکه چنین سیاستی دستاورد جدیدی برای اصلاح‌طلبان به همراه نخواهد داشت و سوابق و پیشینه و اعتبار این جریان را نیز خدشه‌دار می‌کند، در سطحی کلان تر فضای سیاسی کشور را نیز با آسیب‌های جدی مواجه خواهد کرد.
به هر حال مشخص است که اصلاح‌طلبان در حفظ آرای هواداران و انسجام بدنه اجتماعی با مشکلات جدی مواجه هستند که راهکاری برای آن نمی‌یابند و این مسئله آنان را به چنین رویکردهایی واداشته است. عبور از این بحران نیازمند بازنگری‌های جدی در اردوگاه اصلاح‌طلبی است که معلوم نیست چنین جرئت و شجاعتی در این اردوگاه وجود داشته باشد!

اخبار

دولت و مجلس هماهنگ عمل نکردند!

عبدالرضا مصری، عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس اظهار داشت: «اقتصاد در کشور ما «دو دو تا چهار تا» است.»

اولین دلیل اقتصادی این قیمت‌ها، سیاست اشتباهی بود که دولت در زمینه کاهش نرخ سود بانکی اعمال کرد. ما در آغاز فعالیت دولت، حدود ۴۵۰ هزار میلیارد تومان نقدینگی داشتیم که هم اکنون به ۱۵۰۰ هزار میلیارد تومان رسیده است؛ یعنی میزان نقدینگی در کشور سه برابر شده است و الا آن پول در جامعه است؛ یعنی جمع نقدینگی ما از زمانی که پول چاپ شده تا به امروز به این میزان رسیده است.»

وی گفت: «مقداری از این پول به بانک رفت، ولی وقتی سود را کاهش دادیم، پول از بانک خارج شد و بازار ارز را پیدا کرد؛ اما ما به جای بررسی شرایط، گفتیم ما به شما دلار می‌دهیم و مردم را به سمت صف دلار بردیم؛ مردمی که اصلاً دلار نمی‌خواستند و اعلام ما آنها را به این سمت برد. بعد هم که دیدیم توان تأمین دلار را نداریم، در دلار را بستیم و رفتیم سکه ثبت‌نام کردیم و پول‌ها را به این سمت بردیم.»

وی افزود: «ما فکر نکردیم که چقدر پول دست مردم است و ارز و سکه را به این روز نشاندیم که الان می‌بینیم.»

وی در ادامه اظهار داشت: «از سوی دیگر، ما اعتقاد داشتیم اقتصاد دستوری نمی‌شود، ولی این بار کردیم اقتصاد دستگیری؛ یعنی تا هفته پیش از آن می‌گفتم هر کس ارز می‌خواهد با شناسنامه بیاید ۴۰۰۰ دلار بگیرد و هفته پس از آن گفتم هر کس ارز داشته باشد، مجرم است و باید دستگیر شود.»

مصری ادامه داد: «همه اینها سیاست‌های اعمال شده دولت بوده است؛ یعنی نه مصوبه مجلس را داشته و نه هنوز اثری از برجام در آن است.»

حجت‌الاسلام موسوی‌فر امام جمعه خرمشهر گفت: من معتقدم که روحیه جهادی و تفکر انقلابی تنها راهی است که می‌تواند مشکلات و چالش‌های به اجرا گذاشته شده از سوی نظام سلطه را حل کند. ما اکنون در یک پیچ تاریخی سخت قرار داریم. در هر کجا که ما پیشرفت داشتیم، قطعاً در آن روحیه جهادی حاکم بود، در روزهای اخیر این روحیه را قرارگاه خاتم‌الانبیاء(ص) به نمایش گذاشت، این قرارگاه با احداث خط غدیر ۲ در اسرع وقت مشکل مردم را حل کرد، این نیز نمونه‌ای دیگر از روحیه جهادی و تفکر انقلابی است.

دیدگاه

تحریم زود هنگام انتخابات با کدام هدف؟

□ **حسین عبداللهی‌فر** / با وجود اینکه سال ۹۷ از معدود سال‌هایی است که مردم ایران شاهد برگزاری هیچ انتخاباتی نیستند و کشورمان به دلیل کینه‌توزی دول غربی با چالش‌های بسیاری مواجه است، یک جریان سیاسی با نگاهی کاملاً جناحی به منظور نجات خود بر تنور اختلافات زود هنگام انتخاباتی می‌دمد؛ از جمله این موارد طرح «تحریم انتخابات» است که به تازگی نظریه‌پردازان جریان اصلاحات اعلام کرده‌اند. حجاریان در شرایطی که کمتر کسی به فکر انتخابات در پایان سال آینده است، طی گفت‌وگویی ویدئویی با شبکه اینترنتی عصر ما، درباره شرکت اصلاح‌طلبان در انتخابات آینده می‌گوید: «چه کسی گفته اصلاً باید شرکت کرد یا نکرد؛ ممکن است شرکت کنیم، ممکن است شرکت نکنیم. بستگی به شرایط دارد. ممکن است ما هم بگوییم با وضع کنونی شرکت نمی‌کنیم. اگر شورای نگهبان می‌خواهد همین‌طوری عمل کند (اشاره به مسئله رذصلاحت‌ها)، اصلاً شرکت نمی‌کنیم.»

شرکت کردن یا نکردن یک جریان سیاسی در انتخابات، به گفته سخنگوی شورای نگهبان به خودشان مربوط بوده و تأثیری بر عملکرد قانونی شورای نگهبان نخواهد داشت؛ ولی آنچه از اصل حضور داشتن یا نداشتن اصلاح‌طلبان در انتخابات مهم‌تر به نظر می‌رسد، طرح تحریم انتخابات در وضعیت کنونی است. چرایی طرح زود هنگام تحریم انتخابات آن هم در حالی که کشور برای مقابله با جنگ احتمالی آمریکا به انسجام و وحدت نیاز دارد، پرسش مهمی است که در پاسخ به آن می‌توان به سه دسته دلیل اشاره کرد:

الف- دلایل انتخاباتی / یک‌سری از دلایل طرح زود هنگام این موضوع به نگرانی‌های انتخاباتی اصلاح‌طلبان باز می‌گردد که با وخامت اوضاع کشور و ناتوانی دولت در حل آنها روند صعودی طی می‌کند. یک‌سری از اصلاح‌طلبان مانند حجاریان که نقش بسیاری در هل دادن این جریان به سمت حمایت از دولت، به ویژه وعده حل مشکلات از طریق برجام داشته‌اند، اکنون خود را در معرض پرسش درباره نتایج حمایت از دولت و مذاکرات می‌بینند. حمایتی که از یک سو آنها را با دولت نشان داده و از سوی دیگر نقشی در آن نداشت‌اند؛ اما باید پاسخگوی وضعیت فعلی باشند. طرح تحریم انتخابات می‌تواند یک قدم فرار به جلو از سوی این افراد تلقی شود.

ب- دلایل اجتماعی / مشکل بعدی اصلاح‌طلبان به تبع حمایت از دولت فعلی در بعد اجتماعی شکل گرفته که آنها را با خطر ریزش پایگاه اجتماعی مواجه کرده است. ناکارآمدی نمایندگان اصلاح‌طلب مجلس در برآورده کردن انتظارات مردم سبب شده است اصلاح‌طلبان در پیش آمدن وضعیت فعلی و انباشت مشکلات جامعه شریک باشند. چنانکه علی تاج‌زینا یکی دیگر از فعالان اصلاحات در توجیه طرح تحریم انتخابات می‌گوید: «ما امروز تاوان عملکرد بخشی از نمایندگان را در لیست امید می‌پردازیم که اینها اولویت‌های اصلی اصلاح‌طلبان برای حضور در پارلمان نبودند. طبیعتاً وقتی نمایندگان نتوانند حداقل‌های مورد انتظار یک جریان سیاسی را برآورده کنند، جریان سیاسی نیز حق دارد که در انتخابات فهرست ندهد.» وی بر همین اساس از طرح تحریم برای بازپایی پایگاه اجتماعی خود دفاع کرده و می‌افزاید: «شرکت‌کردن بخشی از انتظارات طرفداران جریان اصلاح‌طلبی است. بازگشت سرمایه اجتماعی نیازمند یک‌سری اقدامات جدی‌تر است.»

ج- دلایل سیاسی / دلایل مهم‌تری نیز وجود دارد که نظریه‌پردازان اصلاحات را به تکاپو واداشته تا به چاره‌جویی دست بزنند. بخشی از این دلایل به بن‌بست‌های تئوریک فریگرایان مربوط می‌شود که سال‌ها تلاش خود برای حل مشکلات کشور با کمک آمریکا و اروپا را با خروج آمریکا از برجام بر باد رفته می‌بینند و امکان توجیه هواداران خود را از دست داده‌اند. ادبیات سیاسی این روزهای سران و نظریه‌پردازان اصلاحات نشان می‌دهد، راهکار انتخابی آنها فاصله گرفتن از نظام در وضعیت فعلی با هدف تیره‌ن خود است و تحریم انتخابات به بهانه نظارت استصوابی و رذصلاحت‌ها به مثابه «روغن ریخته نذر امامزاده» بهانه‌هایی هستند که در حال حاضر مطرح می‌کنند.

پروژه مقابله با ایران چگونه فعالیت می‌کند؟

چند روز پیش، رئیس ستاد مشترک ارتش رژیم صهیونیستی، از راهاندازی واحد جدیدی به نام «پروژه ایران» در ارتش این رژیم خبر داد و یک ژنرال صهیونیستی به نام «بیتزان آلون» را به ریاست آن منصوب کرد؛ اما اکنون رسانه‌های صهیونیستی اطلاعات و جزئیات جدیدی از این پروژه ارائه کرده‌اند. در همین راستا، وبگاه خبری «دیکافیل» رژیم صهیونیستی، جزئیات جدیدی از این پروژه را افشا کرده است.

طبق گزارش دیکا، در این پروژه ضد ایرانی، چهار گروه فرماندهی مشترک آمریکایی- صهیونیستی تشکیل شده است. گروه فرماندهی هسته‌ای؛ با پوشش دادن اهداف کلیدی هسته‌ای در ایران شامل جنگ‌افزرها، راکتورهای پلوتونیوم، تأسیسات غنی‌سازی اورانیوم و پایگاه‌های تولید سانترفیوژ می‌شود. گروه فرماندهی موشک‌های بالستیک؛ این مسئله مربوط به ذخایر موشک‌های بالستیک ایران و راهاندازی پایگاه‌های سطحی و زیرزمینی و همچنین تأسیسات تولید موشک و مؤسسات تحقیق و توسعه موشکی است.

گروه فرماندهی ضد خرابکاری؛ با هدف عملیات آشکار و پنهان علیه مراکز نظامی و اطلاعاتی ایران در سراسر خاورمیانه، به ویژه در سوریه، لبنان و یمن تأسیس شده است. همچنین این گروه مسئول جنگ سایبری با ایران است. گروه فرماندهی اقتصادی؛ تحریم‌های آمریکا علیه ایران را پوشش می‌دهد. سه‌م رژیم صهیونیستی در این فرماندهی مشترک، کسب اطلاعاتی درباره دور

زدن تحریم‌ها از سوی ایران در سطوح داخلی و بین‌المللی است. بنا بر گزارش پایگاه خبری اکسیوس، تشکیل این تیم کاری مشترک در راستای سندی است که در دوازدهم دسامبر سال گذشته (۲۰۱۶) برای مقابله با ایران بین مقامات آمریکا و رژیم صهیونیستی در یک جلسه محرمانه در کاخ سفید امضا شد. تمرکز این پروژه بر تلاش برای تشویق آشوب در داخل ایران و افزایش فشار بر دولت است.

صداق

تیین

درون‌گرایی و برون‌گرایی: راهکار مقابله با جنگ اقتصادی

□ **حسن خدایی** / اصلی‌ترین محرک دشمن در حوزه اقتصاد و جنگ اقتصادی است. به نظر نمی‌رسد این اولویت در طول سال ۹۷ تغییری کرده باشد؛ حتی آمریکایی‌ها فکر می‌کنند می‌توانند در این حوزه نتایج بهتری نیز داشته باشند. بنابراین، رویکرد دشمن حفظ این حوزه و توسعه آن است. به ظن آنها، رقبای ما در منطقه، مانند عربستان سعودی می‌توانند این جبهه اقتصادی را گسترش دهند. در واقع، در عرصه‌های اقتصادی مانند کاهش اجباری و تحمیلی قیمت نفت، برای ایران دردسرهایی دارد و به نظر می‌رسد این جریان همچنان ادامه داشته باشد. بنابراین باید به یقین گفت اقتصاد به صحنه جنگ تبدیل شده است و آمریکایی‌ها از آن به مثابه برنده‌ترین سلاح جنگی استفاده می‌کنند. واژگان رهبری این موضوع را به طور کامل نشان می‌دهد و اقدامات دشمنان هم این را تبیین می‌کند. امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) بارها بر سیاست‌های اقتصاد مقاومتی و اینکه جنگ تمام‌عیار اقتصادی شکل گرفته است، تأکید داشته‌اند و گفته‌اند باید برای مقابله با این نوع جنگ، قرارگاه فرماندهی تشکیل داد. ایشان در این باره می‌فرمایند: «امروز آنچه مطرح است برای دشمنان ما، جنگ اقتصادی است. اتاق جنگ آمریکا علیه ما عبارت است از وزارت خزانه‌داری آمریکا که همان وزارت اقتصاد و دارایی‌شان است؛ آنجا اتاق جنگ با ما است.»(۱۳۹۷/۲/۱۰)

در این بین، «اتاق عملیات جنگ اقتصادی» آمریکا علیه ایران از سه نهاد مهم تشکیل شده است. اولین نهاد که نقش فرماندهی در جنگ اقتصادی را ایفا می‌کند، «وزارت خزانه‌داری آمریکا» است. مأموریت اصلی این بخش، شکل‌دهی ساختار تحریم‌های بانکی و غیر بانکی و حفظ آن، اعمال تحریم‌های اقتصادی و در نهایت تنبیه افراد و نهادهایی است که از این تحریم‌ها تخلف می‌کنند. نهاد مهم دیگر «وزارت خارجه آمریکا» است. مأموریت اصلی این نهاد همراه کردن بازیگران مهم خارجی در اعمال تحریم‌ها علیه ایران است. مسئولان وزارت خزانه‌داری از اصطلاح «دیپلماسی مالی» برای تبیین این وضعیت استفاده کرده‌اند؛ چرا که بخشی از اقدامات وزارت خزانه‌داری و وزارت خارجه آمریکا سفر به کشورهای گوناگون طرف تجاری ایران و توجیه آنها برای همکاری درون ضعیف بوده و به روابط بیرونی وابسته باشد، طبیعتاً اتاق اقتصادی علیه ایران، سازمان «اطلاعات آمریکا (سیا)» است. تمرکز اصلی این نهاد بر کشف روش‌های پیچیده دور زدن تحریم است. اطلاعاتی که از طرق جاسوسی و امنیتی به دست می‌آید، در اختیار وزارت خزانه‌داری قرار می‌گیرد.

راهکارهای بسیاری برای مقابله وجود دارد و به جرئت می‌توان گفت، هیچ بن‌بستی در مقابله با تهدیدات آمریکا وجود ندارد، به این صورت که اگر ارادها شکل بگیرد و لوازم این مقابله ایجاد شود، می‌توان با این جنگ که از فرماندهی و طراحی گسترده برخوردار است، پیروز بیرون آمد؛ اما برای مقابله با این تهدیدات دو مؤلفه بسیار کلی وجود دارد که اولین و مهم‌ترین قدم، مقاوم‌سازی اقتصاد است. به عبارت دیگر، هر چه اقتصاد از درون ضعیف بوده و به روابط بیرونی وابسته باشد، طبیعتاً اتاق جنگ آمریکا قدرت بیشتری برای مانور و ضربه زدن دارد. برای مقاوم‌سازی اقتصاد هم، مهم‌ترین بحث، حمایت از تولید، ایجاد ارزش‌افزوده حداکثری و تأمین نیازهای اساسی و استراتژیک در داخل کشور است.

مؤلفه دوم، بحث برون‌گرایی است. به این معنا که فرصت‌هایی که در خارج از کشور تحت سیطره دولت و خزانه‌داری آمریکا نیست، شناسایی و در آن حوزه‌ها مبادلات اقتصادی عمدتاً با کشورهای هدف انجام شود، همانند کشورهای قیپ و مخالف با هژمونی آمریکا، مانند چین و روسیه که تحت سیطره آمریکا نیستند. به عبارت دیگر، برای مقاوم‌سازی اقتصاد کشور، باید فرصت‌هایی را که ضربه‌پذیر نیستند، هوشمندانه انتخاب و به طور مشترک از این فرصت‌ها بهره‌برداری کرد. به یقین اگر دولتمردان ما به طور جدی درون‌گرایی (مقاوم‌سازی) و برون‌گرایی اقتصاد را در رأس امور قرار دهند، توان وزارت خزانه‌داری برای مهار اقتصاد ایران بسیار کاهش خواهد یافت.

نکته گرام

محمد ایمانی: وقتی آقای روحانی با همه خوش‌بینی‌های گذشته، درباره بسته پیشنهادی اروپا به مرکل می‌گوید «این بسته مایوس‌کننده بود. متأسفانه، راهکار عملیاتی و شیوه مشخصی برای ادامه همکاری‌ها وجود نداشت.» می‌توان تا آخر خط دو ماه وقت‌کشی اروپا و بسته ارائه شده را خواند.

مسعود کرپاسیان (وزیر اقتصاد): دولت در راستای تأمین منافع ملی، حرکت در مسیر توسعه و حفظ منافع شهروندان و کارآفرینان و با تکیه بر «قدرت حکمرانی» خود از منابع کشور پاسداری می‌کند. ریال به ریال درآمدهای این سرزمین باید عادلانه و برنامه‌ریزی شده صرف توسعه ملی شود. بر همین اساس، سازمان امور مالیاتی مکلف شده است با دقت و حساسیت وضعیت پرونده مالیاتی افراد یا شرکت‌هایی را بررسی کند که با ارز ۴۲۰۰ تومانی خودرو وارد کرده‌اند.

مهدی محمدی: ترامپ می‌گوید در سال ۲۰۱۸ هیچ قایق ایرانی برای ناوهای آمریکایی در خلیج‌فارس مزاحمت ایجاد نکرده؛ منظورش این است که هیچ شناسور آمریکایی جرئت نزدیک شدن به آب‌های سرزمینی ایران را نداشته است.

محمدباقر قالیباف: در سفرم به رودبار مشاهده کردم طلبه‌ای با همراهی همسرش، که معلم است، تصمیم به هجرت و کمک به این مردم گرفته‌اند و تلاش می‌کنند کیفیت زندگی مردم بیشتر شود. #هجرت_جهادی؛ رفته‌اند جایی که با وجود بودن در منطقه پر بارش کشور، آب خوردن ندارند. با تلاشی که کرده‌اند برداشت گندم را به دو برابر افزایش داده‌اند و امیدوارند که این را به چهار برابر برسانند. #اقتصاد_مقاومتی با اینها معنا پیدا می‌کند.

حضور تحسین برانگیز امام جمعه موقت تهران در میان نمازگزاران

پایکوبی مردم «درعا» پس از آزادی

آذین‌بندی حرم امام رضا(ع) به مناسبت دهه کرامت

دلجویی نخست‌وزیر ژاپن از سیل‌زدگان این کشور

رجعت پیکر مطهر ۶۰ شهید دفاع مقدس از مرز خسروی

پرچم بدون نشان الله بر پیکر عباس امیر انظام!

دیدار جانبازان جنگ سی‌وسه روزه با امام خامنه‌ای

دیو خودروهای خارجی در پارکینگ یک مجتمع تجاری!

نگاه

حمزه عالمی

دانشجوی دکتری علوم سیاسی

انتشار پیام‌های مختلف و متناقض از سوی اصلاح‌طلبان در زمینه حمایت یا

عدم حمایت از دولت روحانی، چند وقتی است که به موضوع رایجی تبدیل شده و این پدیده طی هفته‌های اخیر افزایش بیشتری داشته است. تاج‌زاده، از فعالان سیاسی اصلاح‌طلب، بر حمایت از روحانی تأکید دارد و عبور از وی را اشتباه می‌داند. وی در آذر ماه سال قبل در گفت‌وگو با روزنامه اعتماد تصریح کرده بود: «من به دولت آقای روحانی انتقادهای جدی دارم، اما هرگز از رأی دادن به او پشتیبان نیستم.» سعید حجاریان دیگر نظریه‌پرداز اصلاح‌طلب اما هفته قبل در گفت‌وگو با روزنامه شرق، با اشاره به آینده جبهه اصلاحات در قدرت گفت: «دیگر محال است بگذرانند اصلاح‌طلبان دولت را بگیرند. باید کم‌کم عادت کنیم به امثال دولت اعتدال.»

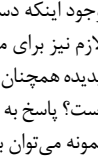
این حمایت‌ها که کاملاً رنگ‌بوی سیاسی دارد؛ یعنی با هدف تداوم حیات سیاسی اصلاح‌طلبان در سایه دولت اعتدال است، در حالی مطرح می‌شود که پرسش‌ها درباره عملکرد دولت روحانی چالش مهمی پیش‌روی جریان اصلاح‌طلب است و همین موضوع برخی از آنان را به انتقاد جدی از روحانی واداشته و از جراحی کابینه‌وی سخن می‌گویند. بنابراین اگر این مواضع را نوعی دوگانگی تلقی نکنیم، در خوشبینانه‌ترین حالت، اصلاح‌طلبان دولت روحانی را از جهت مصالح سیاسی خود همچنان تحمل می‌کنند، اما با نقد عملکرد اقتصادی وی خواهان اصلاح آن هستند. اما این نتیجه‌گیری پیام‌های مهمی را در زمینه اندیشه و عمل این جریان در بر دارد:

۱- انتشار پیام‌های مختلف به معنای وجود تکثر نظری و سیاسی در جبهه اصلاحات است. تکثر برای اصلاح‌طلبان قرار گاه اصلی نظریه‌پردازی و ظهور کلامی و زبانی در جامعه است و امکان‌های مختلفی را برای بودن آنها فراهم می‌کند، از آنان رفع مسئولیت‌کرده و ضرورتی ایجاب نمی‌کند تا این گروه در مقابل جامعه یا حتی بدنه اجتماعی خود پاسخگو باشند. به این ترتیب، اصلاح‌طلبان وقتی در مسند اجرایی هم قرار می‌گیرند، فضیلت «گفت‌وگو» را به سبزی در مقابل تقاضاهای مردم تبدیل می‌کنند. نتیجه اینکه در طول زمان تکثر سیاسی و فضیلت گفت‌وگو به استیصال ختم شده است. ۲- سخن و گفت‌وگو در جای خود ارزشمند است و از رادیکالیسم جلوگیری می‌کند، اما در عین حال محصور شدن در آن به ناهمبندی مردم، توده‌ای شدن جامعه و تمایل آنان به تندروی منجر می‌شود، همانند آنچه در ایران پس از مشروطه رخ داد و از سوی دیگر ماندن در حصار سخن به خشکیدن اندیشه می‌انجامد. عمل و نظر رابطه متقابل و مکمل با یکدیگر دارند. اگر اصلاح‌طلبان طی سال‌های گذشته پشتوانه‌ای از معارف سیاسی و فقهی از اندیشه‌ورزی را برای خود فراهم و زنده کرده نبودند، فاصله آنان با مردم و دوری از حوزه عمل به تدریج ذخایر فکری آنان را به برک‌های راكد تبدیل کرده است.

۳-سال‌هاست که انحصار در سخن و اتناق‌های فکر جامعه ایران را با وعده و وعید مواجه کرده است و اکنون به «فکر امکان‌گرا» انجامیده است؛ تفکری که همواره از امکان و فرصت سخن می‌گوید و وقتی به آن دست می‌یابد، آن را به محفل دیگری از گفت‌وگو و سخن تبدیل می‌کند و این چرخه ادامه دارد! البته بسیاری از نیروهای فکری و سیاسی ایران، از اصلاح‌طلب و اصولگرا گرفتار چنین چرخه‌ای هستند. این چرخه را باید تغییر داد و آن را از وضعیت «حرکت در خود» به «حرکتی بیرون از خود»، یعنی حرکت در جامعه تغییر داد. عمل بدون سخن، گفت‌وگو و نظر، خطرات بزرگی در بر دارد؛ بنابراین در اینجا، تغییر چرخه گفت‌وگو پیشنهاد می‌شود، نه برچیدن آن. این تغییر با پرسه زدن، گشتن و گردیدن در مناطق محروم و در بین طبقه پایین و محرومان ممکن می‌شود و مقدمات مدیریت جهادی حاصل می‌شود و البته مدیریت جهادی نیازمند پشتوانه‌ای نظری است که در جایی دیگر باید به آن پرداخت.

پرتو

کالایی شدن قدرت و سرمایه‌داری رفاقتی

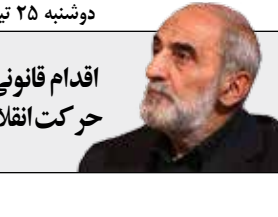
مصطفی قربانی
کارشناس سیاسی

یکی از مسائلی که در سال‌های اخیر همواره مطرح شده، این بوده که چرا با وجود اینکه دستگاه‌های گوناگون شعار «مبارزه با فساد» می‌دهند و انگیزه و اراده لازم نیز برای مقابله و ریشه‌کنی با فساد در دستگاه‌های مسئول وجود دارد، اما این پدیده همچنان در ابعاد و جنبه‌های گوناگون خودنمایی می‌کند و هنوز ریشه‌کن نشده است؟ پاسخ به این پرسش به نوعی در اظهارات برخی مسئولان وجود داشت که برآی نمونه می‌توان به گلابه معاون اول رئیس‌جمهور، آقای جهانگیرز در حدود سه سال پیش از «سیسمتیک شدن فساد» اشاره کرد؛ اما در عین حال، این پدیده کمتر مورد کنکاش قرار گرفت تا اینکه پاسخ دقیق‌تری به این مسئله در روزهای اخیر، آن‌گونه که برخی شخصیت‌های اصلاح‌طلب درباره خرید و فروش پست‌ها در شهرداری تهران در دوره کنونی ادعا کردند، داده شد.

در واقع، رواج پدیده‌هایی چون خرید و فروش و دلالی پست‌ها از کالایی شدن قدرت حکایت داشته که عاملی برای شکل‌گیری سرمایه‌داری رفاقتی و متعاقب آن، افزایش فساد است. البته این پدیده فقط در شهرداری تهران اتفاق نیفتاده؛ بلکه در برخی دستگاه‌های دیگر نیز کم و بیش می‌توان شاهد نمونه‌هایی از این دست اقدامات ناشایست بود.

در توضیح باید گفت، کالایی شدن که با «بازاری شدن» روابط اجتماعی مرتبط بوده و حاصل آن است، از سلطه و رواج روابط بازاری بر ساحت‌های غیربازاری زندگی حکایت دارد؛ در بازار کالا یا خدماتی ارائه می‌شود و در مقابل، مشتریان نیز آن را خریداری می‌کنند. ماهیت روابط در بازار مبتنی بر مبادله است و همیشه این‌گونه است که چیزی داده و چیزی گرفته می‌شود. حال اگرچه ماهیت بازار ایجاب‌کننده این‌گونه روابط است، اما آنگاه که این روابط، منطخ خود را بر دیگر حوزه‌های غیر بازاری و غیر کالایی زندگی خود تحمیل کند، مباحث غیر مادی و حتی فکری-اندیشه‌ای هم حالت مبادله‌گونه به خود می‌گیرد. در این حالت، انسان نه براساس ایدئال‌ها و ارزش‌های متعالی، بلکه مبتنی بر نیازهای اقتصادی خود با دیگران ارتباط برقرار می‌کند و همه جای زندگی وی حالت بازارگونه و مبادله به خود می‌گیرد؛ به گونه‌ای که همه برای انجام کارهای خود، ولو کارهای عادی، باید در قالب روابط بازارگونه رفتار کنند. یکی از مهم‌ترین پیامدهای این پدیده این است که در این حالت، موقعیت‌های رفتاری انسان و کیفیت واکنش‌های انسان در آن موقعیت‌ها را نه گوهر انسانی وی، بلکه روابط مبتنی بر بازار و کالایی شدن شکل می‌دهد. زدوبند و لای‌گری بارزترین نمونه کالایی شدن قدرت است.

یکسب مهم کالایی شدن قدرت، شکل‌گیری سرمایه‌داری رفاقتی است که طی آن، پیامد سود به فعالیت‌های مولد اقتصادی وابسته نیست؛ بلکه به لای‌گری‌ها و زدوبندهای سیاسی وابسته است. در واقع، سرمایه‌داری رفاقتی مفهومی است که بیش از هر چیز، گویای ارتباط اقتصاد و سیاست است و در عین حال، بیشتر نشان‌دهنده تأثیرپذیری حیات اقتصادی و فعالیت‌های اقتصادی از تصمیم‌های سیاسی است. به عبارت دیگر، به واسطه رواج کالایی شدن قدرت که نموده‌ای آن در افزایش زدبوندهای سیاسی، دلالی‌ها و لای‌گری‌های سیاسی مشاهده می‌شود، برخی افراد توانسته‌اند در اقتصاد، به موقعیت‌های برسته و در برخی موارد انحصاری برسند؛ یعنی به واسطه نفوذی که در میان سیاست‌مداران و کارگزاران اجرایی کسب کرده‌اند، توانسته‌اند برای کسب درآمد و نفع مادی بیش از پیش تلاش کنند. نکته مهم در این زمینه عبارت است از اینکه، دست‌اندر کاران و بازیگران این پدیده، به تدریج حالت سرمایه‌یافتن و کسب‌های می‌گیرند؛ به اقدامات گوناگون، اعم از قانونی و غیر قانونی دست می‌زنند؛ روز به روز به سراغ اقدامات پیچیده‌ای می‌روند که کشف و برخورد با آنها ر دشوار و دشوارتر می‌کند و… دستگاه‌های نظارتی مسئول موظفند با کشف شبکه‌های فساد، آنها را در اسرع وقت به مردم معرفی کرده و اشد مجازات را برای آنها اعمال کنند.

صبح صادق پیامدهای مثبت وحدت داخلی و راهبرد نگاه به شرق ایران در خنثی‌سازی جنگ اقتصادی را بررسی می‌کند

شکست خط تحریم آمریکا

□ **علیرضا جلالیان / سعدالله**

زارعی، کارشناس ارشد روابط بین‌الملل طی سخنانی درباره برجام و آنچه ترامپ به عنوان فشار بر ایران تدارک دیده است، شرایط و راهبردهای مقابله ایران را بررسی کرد:

پس از اینکه رئیس‌جمهور آمریکا با یک اقدام تعجیلی در هجدهم اردیبهشت‌ ماه از برجام خارج شد و وعده بازگشت تحریم‌ها در یک دوره زمانی سه یا شش ماهه را مطرح کرد، یک جمع‌بندی در داخل جمهوری اسلامی به وجود آمد مبنی بر اینکه؛ اگر اروپایی‌ها حسب آنچه در مذاکرات و گفت‌وگوها بر آن تأکید می‌کنند، حاضر باشند به تعهدات برجام عمل کنند، برجام ادامه خواهد یافت. اما ادامه برجام در عین حال توأم با بدبینی نسبت به اروپایی‌ها بود که رهبر معظم انقلاب طی چند نوبت در سخنان‌شان به این موضوع اشاره کردند و در عین حال اجزاء دادند که دولت در یک چارچوب معین مذاکرات با اروپایی‌ها را انجام دهد.

بسته‌ای در حد بیانیه

مذاکرات فآل دنبال شد و در نهایت پس از یک دوره ۴۵ روزه گروه ۴+۱ بسا محوریت نماینده اتحادیه اروپا بیانیه‌ای ۱۰ ماده‌ای صادر کرد. بیانیه اتحادیه اروپا در عین اینکه بر حفظ برجام تأکید می‌کند، اما در هیچ یک از بندهای ۱۰ گانه‌اش به خصوص در بند آخر که جزئی‌تر به مباحث ورود خواسته‌های ایران ندارد.

در این زمینه می‌توان به مؤلفه‌هایی چون؛ بهبود روابط اقتصادی با ایران، نگهداری شبکه‌های مالی مؤثر با ایران، تداوم صادرات نفت و مینعات گازی و پتروشیمی ایران، تداوم روابط ترابری دریایی، زمینی و ریلی با ایران، بهبود پوشش اعتباری صادرات، حمایت واضح و مؤثر از عملیات‌های اقتصادی در تجارت با ایران به‌ویژه درباره شرکت‌های کوچک و متوسط، تشویق جدی می‌گرفتند و این گفت‌وگوها در صحنه عمل به یک نقطه‌ای ختم می‌شد. آلمان، فرانسه، انگلیس و نماینده اتحادیه اروپا در روزهای آخر می‌آوردید که ما نظام بانکی خود را با شما هماهنگ کنیم؟ در حالی که قرار نیست شما صادرات نفت ایران، حفاظت از شرکت‌ها در برابر تأثیرات فراسرزیمینی تحریم‌های آمریکا … اشاره کرد که در بند آخر بیانیه‌ای که خانم موگربنی به نمایندگی از این جمع قرالت کرد، آمده است.

اما در هیچ یک از این بندها اشاره نشده که به طور خاص و در چه مقطع زمانی و باچه حجمی اروپایی‌ها یا دیگر اعضای برجام چه تعهدی نسبت به جمهوری اسلامی دارند. در واقع، بیانیه شامل کلیاتی است از موارد مندرج در برجام، بدون اینکه به کمیتی در آن اشاره شده باشد، یا تعهد خاصی را متوجه کشور خاصی به جز ایران کرده باشد.

در اینجا یک سؤال اساسی مطرح است که کمتر در رسانه‌ها به آن پرداخته شده است. به هر حال برجام با همه آنچه ما از آن به چه منایه می‌سندن پر از مشکلات برای جمهوری اسلامی یاد می‌کنیم، به تصویب رسیده و جمهوری اسلامی ایران هم با همه تلخی‌هایی که در داخل این توافق وجود دارد آن را پذیرفته و تا الان بنای کشور این نبوده که این توافق را ملغی کند، یا همان‌طوری که آمریکایی‌ها از آن خارج شدند، ایران هم از آن خارج شود. اما سؤال این است که ما چه توقعی از اروپا داشتیم؟ برای ما چه سطحی از عمل اروپا مطلوبیت دارد؟

نفت ایران را پرداخت‌ کند، وقتی سیاست آمریکایی‌ها این است که از جمهوری اسلامی نفتی صادر نشود. جالب اینکه ترامپ این برنامه را به عمد طوری تنظیم کرده است که در روز ۱۳ آبان در ماه اکتبر در سالروز تسخیر لانه جاسوسی آمریکا اجرایی شود. لذا وقتی عزم آمریکایی‌ها جزم است که نفتی از ایران صادر نشود و طرف اروپایی هم می‌گوید شما چرا دنبال این هستید که ما نظام بانکی خود را با شما هماهنگ کنیم، این می‌شود که آقای روحانی در سفر به اروپا و در جمع اروپایی‌ها در سوئیس اعلام می‌کند که اینکه آمریکایی‌ها گفتند نفتی صادر نخواهد شد، موضوع ساده‌ای نیست که به راحتی

انتظار ایران و استیصال اروپا در برابر آمریکا

قاعدتا در جمهوری اسلامی ایران چنین نگاهی وجود نداشت که اروپا بتواند کاری که آمریکا انجام نداد را جبران کند. آنچه ما در

دوشنبه ۲۵ تیر ۱۳۹۷

سال هجدهم

شماره ۸۵۶

حسین شریعتمداری نوشت: در صورت بستن تنگه هرمز، آمریکا و اروپا برخلاف آنچه ادعا می‌کنند، توان مقابله با این اقدام قانونی و حرکت انقلابی ما را ندارند.

یکی از رسانه‌ها نوشته بود در صورت بسته شدن تنگه هرمز، آمریکا می‌تواند بدون حضور در خلیج فارس و از اقیانوس هند با بهره‌گیری از موشک‌های دوربرد به ایران حمله کند که باید گفت، حتی اروپا هم در تیررس موشک‌های دوربرد ما قرار دارد، چه برسد به عربستان، بحرین، تل آویو، حیفا و!.

صبح صادق پیامدهای مثبت وحدت داخلی و راهبرد نگاه به شرق ایران در خنثی‌سازی جنگ اقتصادی را بررسی می‌کند

اتفاق بیفتد.

از سویی دشمنان مدام تبلیغاتی

از سویی دشمنان مدام تبلیغاتی داشته‌اند مبنی بر اینکه؛ سپاه درصد ضربه زدن به دولت است، یا اینکه سپاه بزرگ‌ترین مخالف و مانع دولت است. برخی طیف‌ها هم در داخل این موضوع را تکسار می‌کردند. مواضع مشخص آقای رئیس‌جمهور هم بر معنای این حرف را نمی‌فهمند؛ چرا که اصلاً معنا ندارد که نفت ایران صادر نشود و آن وقت نفت منطقه صادر شود، اگر شما توانستید، این کار را بکنید تا نتیجه‌اش را ببینید.»

این جمله آقای روحانی که در روز ۱۲ تیر ماه بیان شد، یک جمله استراتژیک بود. معنای این حرف این بود که ما اجازه نمی‌دهیم در شرایطی که مانع از صادرات نفت ما هستند، نفت دیگران هم صادر شود. البته، نیاز بود تا این تهدید رئیس‌جمهوری پشتیبانی شود که بر همین اساس سردار سلیمانی با یک وظیفه ملی وارد شد و در مقابل توطئه اقتصادی دشمن در یک نامه روحانی حمایت کرد و این تهدید به این وسیله یک وجه عملی و جدی به خود گرفت. این پیام به سراسر جهان مخابره شد که اینکه می‌گویند اگر نفت ایران صادر نشود، نفت منطقه هم صادر نمی‌شود، این یک تهدید توخالی بدون پشتوانه نیست، توانسته در منطقه کارهای بزرگی فراتر از توان همه ارتش‌های منطقه‌ای و فرمانقله‌های انجام دهد، پشتیبانی می‌شود. بازتاب‌ها نشان داد که پیام در اذهان مخاطبان خود که غربی‌ها هستند به خوبی نشسته است. آنها روی این موضوع حساب می‌کنند، به همین دلیل فرمانده ارتش آمریکا بعد از پیام سردار سلیمانی طی بیانیه‌ای گفت: «ما از متحدین خودمان در منطقه دفاع و حمایت می‌کنیم.»

ما وارد گفت‌وگو با اروپایی‌ها شدیم، آنها باید این گفت‌وگوها را جدی می‌گرفتند و این گفت‌وگوها در صحنه عمل به یک نقطه‌ای ختم می‌شد. آلمان، فرانسه، انگلیس و نماینده اتحادیه اروپا در روزهای آخر می‌آوردید که ما نظام بانکی خود را با شما هماهنگ کنیم؟ در حالی که قرار نیست شما صادرات نفت ایران، حفاظت از شرکت‌ها در برابر تأثیرات فراسرزیمینی تحریم‌های آمریکا … اشاره کرد که در بند آخر بیانیه‌ای که خانم موگربنی به نمایندگی از این جمع قرالت کرد، آمده است.

نباید اقتصاد را به جایی که دست ما نیست گره زد و امید به گشایش داشت. در این راستا دولت هم تا چند ماه پیش حل مشکل داخلی را منوط به حل مسئله تجارت خارجی می‌دانست، اما بسا عملکردها و رویکردهای اروپا و آمریکا شاهد تغییر مواضع دولتی‌ها و صحبت‌هایی از تغییر در مدیریت اقتصادی و اتکا به شیوه‌های داخلی در ساماندهی به وضعیت داخلی هستیم و عملاً دیگر کمتر سخن از گشایش‌های

اقتصاد و تجارت خارجی ما باید با نگاه به شرق طراحی و مدیریت شود. که معطوف به روابط راهبردی بین ایران و روسیه، چین و دیگر کشورهای آسیایی است؛ این سیاست می‌تواند آینده تجاری مطلوبی را بین کشورها با شرق با دوسوم از جمعیت جهان یا خروج از سلطه دلار به وجود آورد که می‌تواند بخش زبادی از تحریم‌های

اینجا دو بحث مطرح است؛ اول اینکه نظام جمهوری اسلامی باید با همه طرفیتی هم آمد پشت تهدید آقای روحانی و تهدید معتبر می‌شد؛ لذا سپاه در جایگاه نهادی که جهان آن را یک نهاد محکم، انقلابی، وفادار، قاطع و مؤثر می‌شناسد پای این قضیه آمد. دومین موضوع هم متوجه یکی از هدف‌های دشمن از فشار به کشور بود که بارها هم از سوی مسئولان آمریکایی منعکس شده است و آن اینکه این تحریم‌ها مسئولان جمهوری اسلامی را به دو دسته تقسیم می‌کند؛ یک دسته طرفدار سازش و یک دسته طرفدار مقاومت و در نهایت این دو طیف رو در روی هم قرار می‌گیرند، در نتیجه این امر سبب جدا شدن شهروندان جالب اینکه ترامپ این برنامه را به عمد طوری تنظیم کرده است که در روز ۱۳ آبان در ماه اکتبر در سالروز تسخیر لانه جاسوسی آمریکا اجرایی شود. لذا وقتی عزم آمریکایی‌ها جزم است که نفتی از ایران صادر نشود و طرف اروپایی هم می‌گوید شما چرا دنبال این هستید که ما نظام بانکی خود را با شما هماهنگ کنیم، این می‌شود که آقای روحانی در سفر به اروپا و در جمع اروپایی‌ها در سوئیس اعلام می‌کند که اینکه آمریکایی‌ها گفتند نفتی صادر نخواهد شد، موضوع ساده‌ای نیست که به راحتی

نیم‌نگاه

تحولات جنوب سوریه

□ **محمد رضا بلوردی / روند**

تحولات در جنوب سوریه به گونه‌ای است که انتظار می‌رود نیروهای ارتش سوریه و هم‌پیمانان آن در این منطقه پیروز شده و این بخش از خاک سوریه در نهایت از سلطه گروه‌های مسلح خارج شود.

این در حالی است که حمایت نکسردن قاطع ایالات متحده از تروریست‌های این بخش از سوریه و وادار شدن رژیم صهیونیستی به پذیرش حقایق میدانی تحولات سسوریه تقویت‌کننده این روند است. در همین راستا، اواسط ماه جاری میلادی دیداری بین دونالد ترامپ و ولادیمیر پوتین، رؤسای‌جمهور ایالات متحده آمریکا و روسیه صورت می‌گیرد که افزون بر تأثیرگذاری این دیدار در زمینه روابط بین دو کشور، انتظار می‌رود در زمینه حل سیاسی بحران سوریه و روند تحولات میدانی این کشور هم تعیین‌کننده باشد.

این نکته را هم باید در نظر داشت که با وجود دستاوردهای اخیر ارتش سوریه و هم‌پیمانان آن و بسا وجود عملکرد موفقتر روسیه در تحولات اخیر سوریه داشته است، هنوز هم آمریکایی‌ها ابرازها و اهرم‌هایی در اختیار دارند که می‌توانند از طریق آن فشارهایی را وارد کنند. بنابراین نمی‌توان انتظار داشت، در وضعیت کنونی آمریکایی‌ها به سادگی تسلیم محور مقابل خود شوند.

به هر حال، آنچه پیش‌بینی می‌شود، مجموعه‌ای از سناریوهاست که با توجه به نوع رفتار و بازی بازیگران منطقه‌ای و فرمانقله‌های، می‌توان آن را برای صحنه سسوریه متصور بود. ضمن اینکه عملکرد جمهوری اسلامی ایران در سوریه و در مقابل خواست آمریکایی‌ها از مهم‌ترین عوامل اثرگذار بر این سناریوها است. به طور کلی و با توجه به آینده روابط بین دو قدرت مؤثر صحنه سوریه (روسیه و آمریکا)، سناریوهای مطرح درباره تحولات سوریه را می‌توان بدین صورت ارائه کرد: سناریوی اول، موفقیت روسیه در آمریکا در رسیدن به تفاهمی و در زمینه سوریه؛ در این سناریو مجموعه‌ای از راه حل‌ها را می‌توان برای آینده متصور بود که عبارت است از:

۱- خروج آمریکا و ترکیه از سوریه و در مقابل خروج ایران و حزب‌الله از این کشور؛

۲- حضور نیروهای آمریکایی

در شمال شرق سوریه و خروج آنها از تنف در مقابل فاصله گرفتن نیروهای ایران از مرزهای جولان اشغالی و دور شدن از اسرائیل؛

۳- حفظ وضعیت کنونی و

سناریوی دوم؛ به توافق نرسیدن روسیه و آمریکا که در چنین سناریویی پیامدهای زیر را می‌توان متصور بود:

۱- حرکت ارتش سوریه برای آزادسازی بخش‌هایی از خاک این کشور که تحت سیطره نیروهای ایران از مرزهای جولان اشغالی و دور شدن از اسرائیل؛

۲- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۳- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد.

۴- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره.

۱- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۲- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۳- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۴- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۵- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۶- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۷- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۸- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۹- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۱۰- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۱۱- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۱۲- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۱۳- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۱۴- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۱۵- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۱۶- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۱۷- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۱۸- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۱۹- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۲۰- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۲۱- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۲۲- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۲۳- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۲۴- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۲۵- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۲۶- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۲۷- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۲۸- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۲۹- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۳۰- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۳۱- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۳۲- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۳۳- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۳۴- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۳۵- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۳۶- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۳۷- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۳۸- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۳۹- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۴۰- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۴۱- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۴۲- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۴۳- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۴۴- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۴۵- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۴۶- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۴۷- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۴۸- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۴۹- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۵۰- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۵۱- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۵۲- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۵۳- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۵۴- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۵۵- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۵۶- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۵۷- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۵۸- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۵۹- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۶۰- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۶۱- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۶۲- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۶۳- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۶۴- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۶۵- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۶۶- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۶۷- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۶۸- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۶۹- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۷۰- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۷۱- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۷۲- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۷۳- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۷۴- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۷۵- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۷۶- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۷۷- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۷۸- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۷۹- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۸۰- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۸۱- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۸۲- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۸۳- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و وادار کردن آنها به خروج از سوریه حساب کرد. ۸۴- حرکت ارتش سوریه به سمت مناطقی در ریف حماه و ریف ادلب برای آزادسازی آن از دست گروه تروریستی جبهه النصره. ۸۵- سخت‌ترین بخش این سناریو را می‌توان برای مناطقی متصور بود که نیروهای ارتش ترکیه در آن مستقر شده‌اند؛ برای جنبش مقاومت مردمی داخلی برای هدف قرار دادن آمریکایی‌ها و واد

افغانستان چطور آرام می‌شود؟!

□**قاسم غفوری** / افغانستان

را می‌توان سرزمینی نامید که در طول نیم قرن اخیر روی آرامش را ندیده است، زمانی جنگ داخلی و بعد هم اشغال شدن به دست اتحاد جماهیر شوروی و در ادامه تحت سلطه طالبان و القاعده درآمدن و در نهایت حضور نیروهای غربی در این کشور دورانی سخت را بر این سرزمین تحمیل کرده است؛ به‌گونه‌ای که عده‌ای معتقدند افغانستان هرگز روی آرامش را نخواهد دید. اما دوران جدید بحران در این کشور زمانی آغاز شد که در سال ۲۰۰۱ و پس از حوادث ۱۱ سپتامبر، آمریکا و ناتو با ادعای مبارزه با تروریسم و اهدای امنیت به افغانستان به این کشور لشکرکشی کردند. اکنون ۱۷ سال از آن زمان می‌گذرد؛ در حالی که وضعیت افغانستان نشان‌دهنده ادامه بحران‌های امنیتی و سیاسی در این کشور است و حتی گزارش‌ها از افزایش تولید مواد مخدر حکایت دارد.

آنچه در ادامه روند تحولات این کشور مشاهده می‌شود، مسائل مطرح دربار‌ه برگزاری مذاکرات میان طالبان و دولت مرکزی افغانستان در عربستان است. نکته قابل توجه آنکه گروه طالبان با انتشار بیانی‌های اعلام کرد، در نشست سه روز جده که به دلیل صلح افغانستان برگزار می‌شود، هیچ نماینده‌ای نخواهد فرستاد. پیشتر شورای عالی صلح افغانستان و سازمان همبستگی کشورهای اسلامی از طالبان خواسته بودند در نشست‌های صلح برای افغانستان که قرار بود اواسط تیر ماه در عربستان آغاز شود، شرکت کند که در نهایت نیز طالبان از حضور در این نشست خودداری کرد.

حال این پرسش مطرح می‌شود که آیا مذاکرات جده می‌تواند در تحقق ثبات در افغانستان مؤثر باشد یا خیر؟ پاسخ به این پرسش را در عملکردهای میزبان مذاکرات و نیز اوضاع داخلی افغانستان می‌توان جست‌وجو کرد. نخست آنکه، میزبان مذاکرات کشور عربستان است که خود حامی وهابیت و گروه‌های تروریستی بوده و اصلا طالبان با حمایت‌های سعودی قدرت گرفته

است. اکنون نیز سعودی در حالی به طور مستقیم به کشتار مردم یمن دست می‌زند که همزمان با حمایت از تروریسم، سیاست بحران‌سازی در منطقه را اجرا می‌کند.
با توجه به این وضعیت می‌توان دریافت، عربستان نه تنها میزبان مناسبی برای مذاکرات نیست؛ بلکه خود یکی از عوامل بحران در افغانستان و منطقه به شمار می‌آید.

دوم آنکه، بررسی ریشه‌ای تحولات افغانستان نشان می‌دهد، یکی از دلایل بحران این کشور حضور نیروهای خارجی است. در طول ۱۷ سال حضور این نیروها نه تنها امنیت در افغانستان برقرار نشده؛ بلکه هر روز بر میزان بحران افزوده شده است؛ چراکه اراده‌ای برای برقراری امنیت ندارند و اهداف سیاسی جایگزین مسئولیت‌پذیری شده است.
جالب توجه آنکه گزارش‌ها نشان می‌دهد، به تازگی آمریکا در حال اعزام نیروهای داعش به افغانستان است که بر میزان این مشکلات افزوده خواهد شد.

آنها به دنبال آنند که از افغانستان به مثابه ابزاری برای فشار بر ایران، روسیه، چین و پاکستان بهره گیرند؛ در این حالت، به حتم افغانستان قربانی سیاست‌های اشغالگران خواهد شد. با توجه به آنچه ذکر شد، می‌توان گفت نشست جده نمی‌تواند حلال بحران‌های افغانستان باشد؛ بلکه خروج نیروهای خارجی در کنار مقابله با دخالت‌های کشوری، مانند عربستان و رویکرد به مبارزان واقعی با تروریسم که کارنامه موثقی در عراق و سوریه به نمایش گذاشته‌اند، محور حل بحران‌های این کشور است. در حقیقت، تا زمانی که غرب برای افغانستان تصمیم می‌گیرد، این کشور روی امش را نخواهد دید.

فراسو

□**رضا اشرفی** / طی سال‌های

گذشته و بر اثر دخالت‌های آمریکا و اروپا در تحولات انقلابی منطقه غرب آسیا و شمال اروپا، وضعیت به حدی بحرانی شد که بخش قابل توجهی از آن به طور مستقیم دامن اروپا را گرفت. آمریکا نیز به واسطه دوری از منطقه نسبت به اروپا کمتر با موضوع پناهجویان و مهاجران مواجه بوده، اما به هر جهت از آن آسیب پذیرفته است.

غرب طی سال‌های اخیر که با معضل پناهجویان مواجه شده همواره سعی داشته به طرق گوناگون از آن عبور کند و به همین دلیل قوانین و قواعد بسیاری را طی این مدت وضع است که بزرگ‌ترین عامل جلوگیری از ورود مهاجران و پناهجویان به اروپا در سیاست‌های مداخله‌جویانه آنها قرار دارد. به این معنا که با دخالت نکردن در تحولات منطقه که بیش از همه رویکردهای انقلابی ضد دیکتاتوری داشته و گسیل ندادن به سمت پرورش تروریسم به نفع خود، می‌توانستند از بروز پدیده عریض و طویل پناهجویان جلوگیری کنند؛ موضوعی که اروپا و غرب به رهبری آمریکا به دلیل برداشتن سهم بیشتری از منطقه و حتی حمایت از متحدان دیکتاتور خود نمی‌توانند با آن کنار بیایند. برای نمونه اگر ادامه روند انقلابی به عربستان سعودی می‌رسید، آمریکا و همچنین اروپا یکی از بزرگ‌ترین متحدان خود را به لحاظ اقتصادی و نفتی، نظامی، امنیتی و اطلاعاتی که در ارتباط مستقیم با رژیم صهیونیستی است، از دست می‌داد. به همین دلیل با ورود مستقیم و غیر مستقیم به تحولاتی که در سال ۲۰۱۰ آغاز شد، آن را به طور کل به سمت تعمیق بحران به ضرور کشورهای سوق دادند که ضد اتحاد عربستان سعودی و رژیم صهیونیستی بودند. این مهم‌ترین موضوعی بود که در برخی از کشورهای منطقه ویرانی ایجاد کرد تا پدیده مهاجران نیز شکل

وخامت وضع جسمانی علامه ز کزاک‌ی

منابع نزدیک به خانواده رهبر جنبش اسلامی نیجریه که در بازداشت به سر می‌برد، اعلام کردند وضعیت جسمانی علامه ابراهیم زکراکی وخیم است؛ لذا هر چه سریع‌تر باید آزاد شود. وضع جسمانی رهبر جریان اسلامی نیجریه در حالی رو به وخامت می‌رود که تنها دو روز به بازگشت او به دادگاه باقی مانده تا با اتهامات جعلی وارده از سوی دولت نیجریه مواجه شود.

□**عبدالله عبادی** / آغاز افراط‌گرایی

اسلامی در نیجریه را می‌توان به سِر احمدو بلو (Ahmadu Bello Sir) نسبت داد؛ او که طرفدار و مبلغ تشکیل حکومتی اسلامی در نیجریه بود، در تأسیس «اتحادیه جهانی مسلمانان» (MWL) همکاری بسیار نزدیکی با سعودی‌ها داشت و به عنوان اولین نایب‌رئیس این تشکیلات انتخاب شد. این ارتباط‌ها، زمینه‌ساز سرازیر شدن کمک‌های مالی سعودی‌ها برای رسیدن به مقاصد مذهبی به نیجریه شد؛ اعطای بیش از ۲۰۰ هزار دلار برای اشاعه اسلام در سال‌های ۱۹۶۳ و ۱۹۶۴، به جز میلیون‌ها پوندی که به طور غیر رسمی برای این امر تخصیص دادند. حمایت‌های مالی سعودی‌ها، سبب گسترش «اتحادیه جهانی مسلمانان» به ۱۷ کشور آفریقا شده است.

احمد بلو، خطیب و مبلغ فتنه‌جوی سلفی به نام ابوبکر گومی (Abubakar Gumi) را به‌کار گرفت. ابوبکر گومی در سال ۱۹۷۸ با کمک اتحادیه جهانی مسلمانان، «انجمن برپسیدن بدعت و احیای سنت» معروف به «انجمن ازاله» را برای مبارزه با مسلک تصوف در نیجریه تأسیس کرد. این انجمن که بر امر دعوت و آموزش تمرکز دارد امروزه نه تنها در نیجریه، بلکه در کشورهای همجوار مانند چاد و نیجر نیز، از بزرگ‌ترین جنبش‌های اسلامی به شمار می‌رود. گروه تروریستی بوکوحرام ثمره و نتیجه همین انجمن از جمله است.

احمدو بلو، از شخصیت‌های سرشناس سیاسی نیجریه بود؛ او در سمت‌های مهمی خدمت کرد؛ برای نمونه، یکی از دو نفری بود که پس از استقلال نیجریه، برای شرکت در گفت‌وگوهایی درباره موقعیت نیجریه در منطقه انتخاب شد. ابوبکر گومی، عالم رک‌گو و صریح‌اللهجه مسلمان، پنج سال قاضی‌القضات منطقه شمالی نیجریه بود. این منصب او را به مرجعی برای تفسیر قوانین شریعت اسلام در منطقه تبدیل کرده بود.

پس از پیدایش تشکیلات «اسلام در سازمان آفریقا»، وهابیت در نیجریه و در سطح کلی‌تر در آفریقا تهاجمی‌تر شد و تکاپوی

منابع نزدیک به خانواده رهبر جنبش اسلامی نیجریه که در بازداشت به سر می‌برد، اعلام کردند وضعیت جسمانی علامه ابراهیم زکراکی وخیم است؛ لذا هر چه سریع‌تر باید آزاد شود. وضع جسمانی رهبر جریان اسلامی نیجریه در حالی رو به وخامت می‌رود که تنها دو روز به بازگشت او به دادگاه باقی مانده تا با اتهامات جعلی وارده از سوی دولت نیجریه مواجه شود.

نگاهی به نتایج مداخله غرب در امور داخلی کشورها

هجوم پناه‌جویان

جدی و جدیدی به خود بگیرد. اکنون اروپا که این پدیده را با چالش بیشتری دنبال می‌کند، در حوزه‌های مختلف نگران است. ابتدا ورود یا بازگشت برخی از تروریست‌ها در همراهی با پناه‌جویان. این موضوع تاکنون مشکلات امنیتی فراوانی را برای اروپا ایجاد کرده، به ویژه اگر برخی از آنها با شهروندان اروپایی که تمایلات تروریستی داشته و حتی به کشورهای منطقه گسیل شده‌اند، هموا شوند. دوم اینکه، اروپا و غرب هنوز نتوانسته‌اند از بحران مالی خارج شوند، در چنین وضعیتی ورود پناه‌جویان می‌تواند بار مالی سنگینی برای آنها داشته باشد.

سوم، ادغام و ترکیب فرهنگی دیگر به فرهنگ اروپایی، به ویژه اینکه عموم پناهجویان مسلمان هستند و اروپا همواره می‌ترسد بر تعداد مسلمانان در این منطقه افزوده شود، در حالی که نسل‌های آینده پناه‌جویان می‌توانند ترکیب جمعیتی اروپا را تغییر دهند. چهارم، افزایش تمایلات رادیکالی و ناسیونالیستی است که به شکل منفی در اروپا در حال اوج گرفتن است و به گفته برخی از مقامات اروپا،

این طیف کاملاً مخالف اتحادیه و خواهان خروج از آن هستند. حتی به سمتی گام برمی‌دارند که مشکلات اجتماعی را افزایش می‌دهد؛ زیرا به نگاه قوم‌گرایی و شوونیستی با دیگر فرهنگ‌ها و اقوام به زد و خورد و حتی درگیری‌های تروریستی مواجه می‌شوند. این موضوع در سال‌های

نفوذ آل سعود در جهان اسلام-۲۱

مقابله تمام عیار با جریان شیخ زکراکی

دیندار «عبدالله بالازلی» با «محمد بونهار» رئیس‌جمهور نیجریه پس از سرکوب شهید«هیبتجان

بیشتری یافت و عربستان سعودی عملیاتی جدی برای وهابی کردن آفریقا آغاز کرد.

توضیح اینکه، در حین برگزاری نشست «اسلام در آفریقا» که در سال ۱۹۸۹، به پیشنهاد «سازمان همکاری اسلامی»(OIC)، در شهر ایوجا در نیجریه تشکیل شد، تشکیلاتی به نام «اسلام در سازمان آفریقا» (IAO)، بنیان گذاشته شد. در بیانیه این نشست که به بیانیه ایوجا شهرت یافت و نتیجه این کنفرانس بود، بر تشکیل یک امت واحد و قدرتمند اسلامی (جامعه اسلامی) و احیای استفاده از زبان عربی تأکید شده بود. همچنین برای تمامی مسلمانان آفریقایی که از حقوق شان محروم شدند آرزو می‌کرد که تحت حکومت اسلام باشند و مصرانه از آنان می‌خواهد در مبارزه برای برقراری دوباره شریعت اسلام کوشش بیشتری به خرج دهند.

گروه بوکوحرام نیجریه ارتباطات علنی بسیاری با سعودی‌ها و روسیه مستمر در عربستان دارد. سخنگوی رسمی بوکوحرام نیز اعتراف کرده رهبران این گروه در آگوست سال ۲۰۱۱ به عربستان رفته و در آن کشور

منابع نزدیک به خانواده رهبر جنبش اسلامی نیجریه که در بازداشت به سر می‌برد، اعلام کردند وضعیت جسمانی علامه ابراهیم زکراکی وخیم است؛ لذا هر چه سریع‌تر باید آزاد شود. وضع جسمانی رهبر جریان اسلامی نیجریه در حالی رو به وخامت می‌رود که تنها دو روز به بازگشت او به دادگاه باقی مانده تا با اتهامات جعلی وارده از سوی دولت نیجریه مواجه شود.

بباره قانون خود را پیاده می‌کند که همین مسئله به اختلافات بین اروپایی‌ها افزوده است. از سویی دیگر جهان نمی‌تواند به راحتی در مقابل مرگومیر آوارگان در جریان مهاجرت به اروپا و همچنین حمله به آنها در خاک اروپا سکوت کند، به ویژه که این چالش، قاچاقچیان انسان و شبکه‌های جنایتکار را وارد کرده و در دسر‌های جدید بشری را ایجاد کند. «سیسیلیا الماستروم»، کمیسر امور داخلی اتحادیه اروپا برای عبور از این بحران درخواست کرده است که درباره پناه‌جویان و مهاجران سیاست‌ها و قوانین مدون و واحدی اتخاذ شود تا از میزان مشکلات و اختلافات کاسته شود. در همین زمینه «گوتتر بوکهارد»، مدیر سازمان غیردولتی «سرو ازول» (حمایت از پناه‌جویان) می‌گوید که «اروپا مرزهایش را می‌بندد، در حالی که وانمود می‌کند نازحت است».

یسه هر حال ایسن موضوع قابل تأکید است که بزرگ‌ترین مشکل و حتی راه چاره در خصوص پناه‌جویان، در سیاست‌های آمریکا و اروپا قرار دارد و برای تنظیم قانون جدید بهتر است بر این موضوع تأکید شود که برای جلوگیری از ورود پناه‌جویان، قوانین خود را تغییر داده و برای به دست آوردن منافع حداکثری در امور داخلی کشورها به طرق گوناگون، به است که بیش از این نمی‌تواند در این باره مدیریت لازم را داشته باشد؛ همچنین مشکلی که در دولت ائتلافی جدید در آلمان شکل گرفته، مشخص است که بیش از این نمی‌تواند در این باره مدیریت لازم را داشته باشد؛ زیرا سبب فروپاشی دولت و نیاز به انتخابات زودهنگام می‌شود. از سویی کشورهای همچون یونان و ایتالیا که به لحاظ جغرافیایی به منطقه غرب آسیا و شمال آفریقا نزدیک‌ترند، خواهان قوانینی هستند که کمتر با آسیب‌های شکل گرفته مواجه شوند. آنها معتقدند که در زمینه ورود پناه‌جویان به دلیل دروازه ورودی به اروپا دچار مشکلات فراوانی شده‌اند.

در چنین وضعیتی دیده می‌شود که قانون متحد و یکسانی در اروپا وجود ندارد و هر کشوری در این

آنها با هدف نابود کردن جریان شیعی در نیجریه در سال ۱۹۸۲ اقدام به ارسال نامه‌ای برای رئیس‌جمهور وقت این کشور کرده و سعی کردند شیعیان نیجریه را افرادی خطرناک که قصد براندازی دولت و ایجاد حکومتی شبیه جمهوری اسلامی ایران در آفریقا را دارند، معرفی کنند. «شهو شاگاری» رئیس‌جمهور وقت نیجریه پس از مطالعه این نامه سازمان امنیت این کشور را مأمور بررسی صحت و سقم مفاد این نامه کرد، هرچند پس از بررسی‌های دقیق مأموران امنیتی مشخص شد که این نامه به طور کامل کذب بوده، اما تا مدت‌ها بعد از ارسال این نامه شیخ و طرفدارانش به شدت از سوی مقامات نظامی تحت نظر بوده و از انجام هر گونه تظاهرات و راه‌پیمایی منع شده بودند، اما این همه داستان نبود، این سازمان وهابی برای کنترل شیخ زاکراکی، برادر ناتنی وی، محمدثانی یعقوب را طمع کردند و از وی خواستند تا اقدامات شیخ را زیر نظر گرفته و به آنها گزارش دهد، وی نیز تمامی سفرهای شیخ به ایران و دیگر کشورهای اسلامی و دیدارهایی که وی در این سفر انجام داده بود را به این سازمان وهابی گزارش می‌داد. محمدثانی یعقوب پس از سرکوب سال گذشته شیعیان نیجریه و در واکنش به ایسن اقدام گفته بود؛ من از اقدام ارتش در خلال این درگیری خشنود هستم و در صورت بازگشت کاروان حامل فرمانده نظامی ارتش از مسیر مسدود شده از سوی شیعیان در روز حادثه این می‌توانست یک آبروبریزی برای ارتش نیجریه محسوب شود.

پس از حوادث اربعین سال گذشته و شهادت شیعیان و دستگیری شیخ، این سازمان با برگزاری یک نشست بزرگ و دعوت از شیوخ وهابی از سراسر کشورهای غرب آفریقا چنین وانمود کرد که جنبش شیخ زاکراکی در غرب آفریقا بسان طاعونی می‌باشد که ابتدا غرب و سپس کل این قاره را فراخواهد گرفت، این نشست که حدود یک هفته طول کشید، با پوشش رسانه‌ای قوی از سوی دولت نیجریه و جریانات وهابی روبه‌رو شد، این نشست با صدور بیانی‌های خواستار اعدام رهبران جنبش اسلامی و برچیده شدن این جنبش به طور کامل در نیجریه شد.

رخداد

مأموریت عربستان در راهبرد ضد ایرانی ترامپ

□ **محمد رضا مرادی** / دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا طی یک سال اخیر سیاست‌های ضد ایرانی خود را بسیار تشدید کرده است. نکته مهم این است که در راهبرد جدید آمریکا، نقش کشورهای هم‌پیمان آن در خاورمیانه بسیار افزایش یافته است و ترامپ سعی دارد سیاست‌های ضد ایرانی خود را از طریق محور ارتجاع عرب دنبال کند. عربستان در این سیاست، نسبت به بحرین و امارات جایگاه ویژه‌تری دارد؛ چرا که محمدبن‌سلیمان ولی‌عهد جوان سعودی به قدرت رسیدن خود در مقام ولی‌عهدی را مدیون حمایت‌های ترامپ است و سعی دارد با حمایت از معامله قرن در موضوع فلسطین و نزدیکی به صهیونیست‌ها با استفاده از حمایت واشتگتن و تل‌آویو به عنوان پادشاه جدید عربستان انتخاب شود. به همین دلیل عربستان در اوضاع کنونی به عنوان محور اصلی سیاست ضد ایرانی ترامپ در خاورمیانه فعالیت می‌کند.

در این راستا عربستان در درجه اول در پی آن است که با استفاده از جنگ یمن نوعی اجماع جهانی علیه ایران تشکیل دهد. در این راستا نیکی هیلی نماینده آمریکا در سازمان ملل به همراه عربستان در ماه‌های گذشته با جمع کردن بقایای موشک‌های شلیک شده انصارالله به عربستان مدعی شده‌اند که این موشک‌ها ایرانی بوده؛ بنابراین ایران باید تحریم موشکی شود. نکته جالب در این موضوع این است که در اوضاع کنونی به دلیل محاصره عربستان، مردم یمن حتی امکان وارد کردن دارو را ندارند و کاملاً آشکار است که در این وضعیت، موشکی از سسوی کشورهای دیگر به یمن وارد نمی‌شود. در واقع، عربستان به نیابت از آمریکا سعی دارد با استفاده از این بهانه زمینه را برای فشار جهانی علیه برنامه موشکی ایران فراهم کند.

موضوع بعدی به تلاش آمریکا برای تحریم‌های نفتی ایران برمی‌گردد که عربستان در این زمینه نیز نقش اصلی را بر عهده گرفته است. آمریکا گفته است که قصد دارد تا پایان ماه آینده، صادرات نفت ایران را به صفر برساند. اما مشکل اساسی این است که در صورت حذف صادرات نفت ایران باید جایگزین آن نیز مشخص شود؛ چرا که با توجه به وابستگی آمریکا به نفت(آمریکا روزانه ۷ میلیون ۹۰۰ هزار بشکه نفت وارد می‌کند)، در صورت افزایش قیمت نفت این کشور بسیار متضرر خواهد شد. به همین دلیل ترامپ به دنبال آن است تا عربستان را در تحریم نفتی ایران وارد کند. عربستان هم سعی دارد با افزایش تولید نفت، جای نفت صادراتی ایران را پر کند و مانع از ایجاد اختلال در بازار نفت، یا افزایش قیمت آن شود. با این حال، به عقیده تحلیلگران بین‌المللی، عربستان با وجود آنکه بزرگ‌ترین تولیدکننده نفت اوپک به شمار می‌رود، اما تنها می‌تواند تولید نفت خود را به میزان یک میلیون بشکه‌ه در روز افزایش دهد که البته همین میزان افزایش نیز برای این کشور دشوار خواهد بود. در واقع، عربستان حتی با به کار گیری ظرفیت نفت مازاد خود نیز نخواهد توانست به سرعت کمبود نفت ایران در بازار را جبران کند. افزون بر این در سال‌های اخیر فعالیت‌های گروهک منافقین پس از خارج شدن از قهرست گروه‌های تروریستی آمریکا بسیار تشدید شده است. نکته بارز سیاست‌های جدید منافقین تلاش برای جلب حمایت آشکار کشورهای عربی است. عربستان در این راستا برای نخستین بار در سال ۲۰۱۶ به صورت علنی از این گروهک حمایت کرد. علاوه بر این براساس افشاگری یک منبع عرب، گروهک منافقین ماهیانه ۸۲ میلیون دلار از دولت سعودی کمک مالی دریافت می‌کند. بنابراین عربستان با حمایت از این گروهک سعی دارد فشارها بر ایران را افزایش دهد.

در مجموع می‌توان گفت که عربستان در راهبرد فشار همه‌جانبه ترامپ علیه ایران بیشتر نقش مالی را برعهده گرفته و دو ضلع دیگر مثلث ضد ایرانی، یعنی آمریکا و رژیم صهیونیستی نیز نقش‌های سیاسی و اطلاعاتی را برعهده دارند و تشکیل این مثلث نیز به دلیل به‌بن‌بست رسیدن سیاست‌های خاورمیانه‌ای آمریکا است.

کنکاو

رایزنی واشگتن-ریاض برای جایگزینی نفت ایران

خبرگزاری ایرنا؛ یک مقام ارشد وزارت خارجه آمریکا با متهم کردن ایران به تلاش برای بمب‌گذاری در اروپا، گفت: «در روزهای اخیر مقامات دولت آمریکا رایزنی‌های گسترده‌ای با کشورهای عربی حاشیه خلیج‌فارس داشته‌اند تا اقدامات‌شان برای فشار به ایران را هماهنگ کنند». بنا بر اعلام وزارت خارجه آمریکا، این مقام آمریکایی که به‌شرط افشا نشدن نامش، درباره سفر «مایک پمپئو» وزیر خارجه آمریکا به منطقه با خبرنگاران صحبت می‌کرد، با اشاره به دیدارهای هیئت آمریکایی با وزرای خارجه، دفاع، کشور و انرژی عربستان در ریاض، گفت: «ما برای هماهنگی فشار قدرتمندتر به ایران، به عربستان سعودی رفتیم».

ایران، عراق و لیبی نیست

خبر‌گزاری العالم؛ فیلیپ جرالدی، مقام سابق سیا درباره سیاست‌های دولت فعلی آمریکا در قبال ایران نوشته است: «ایران عراق و لیبی نیست و هویت تاریخی مردم این کشور زورگویی‌های خارجی را نمی‌پذیرد.» مقام سابق آمریکایی تأکید کرده است: «روشن است کاری که ترامپ تلاش می‌کند انجام دهد اعمال فشار بر مردم ایران برای قیام و تغییر حکومت است؛ فرآیندی که نام دیگر آن تغییر نظام است.» وی افزوده است: «نکته عجیب آنکه، کاخ سفید ظاهراً از این حقیقت آگاهی ندارد که ایران نه عراق است، نه لیبی. این کشور صاحب یک هویت ملی قوی و تاریخی است که سبب می‌شود در برابر زورگویی قدرت‌های خارجی، از جمله «رهبر جهان آزاد»، ایالات متحده مقاومت کند».

سفر ضدایرانی به امارات

«مایک پمپئو» وزیر خارجه آمریکا هدفش از سفر به امارات را متحد کردن کشورهای مخالف با ایران عنوان کرد. وی در مصاحبه با «منتال اینترست» در دولتش روی آورده، ادعاهای تازه‌ای درباره ایران مطرح کرد. «ترامپ» در صفحه توییترش مدعی شد: «مزاحمت شناورهای ایرانی برای ناوهای جنگی آمریکا در خلیج فارس در سال ۲۰۱۸ به صفر رسیده است.» او در توییته نوشت: «مزاحمت ایرانی‌ها برای ناوهای جنگی آمریکا در [سال] ۲۰۱۵: ۲۲ مورد، ۲۰۱۶: ۳۶ مورد، ۲۰۱۷: ۱۴ مورد و ۲۰۱۸ : ۲۰ مورد بوده است.»

منافقین اعتباری ندارند

خبر‌گزاری پرس‌تی‌وی؛ یک قانونگذار سابق آمریکایی به دولت آمریکا هشدار داد اینکه تصور شود گروهک بدنام منافقین جایگاه قابل اعتماد سیاسی در ایران دارد، «ساده‌انگاری» است. یک نماینده سابق کنگره آمریکا گفت، «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور آمریکا در حال تکرار اشتباه‌های گذشته این کشور در قبال ایران، به ویژه در جریان کودتای آمریکایی سال ۱۹۵۳ میلادی است. «ران پاول» نماینده سابق کنگره آمریکا در این اظهار نظر گفت، اینکه تصور شود گروهک بدنام منافقین جایگاه قابل اعتماد سیاسی در ایران دارد، «ساده‌انگاری» است.

شاخص

رونق بازار مسکن پیشران رونق اقتصادی

□ **ابراهیم قاضی/** بخش مسکن طی دو سال گذشته متأثر از اوضاع کلان اقتصادی، از جمله رکود طولانی اقتصادی و کاهش قدرت خرید مردم، با رکود کم‌وبیش شدیدی مواجه شد؛ به گونه‌ای که در سال‌های اخیر با وجود ثبات در قیمت مسکن و حجم بالای نیاز به مسکن، میزان تقاضای مؤثر در بخش مسکن به طور قابل توجهی کاهش یافت که این مسئله سبب شد بسیاری از واحدهای تکمیل شده در بازار مسکن به فروش نرود و به تبع آن قدرت سرمایه‌گذاری مجدد از سوی سازندگان در بخش مسکن به شدت کاهش یابد.

سنسال ۹۶ در حالی به اتمام رسید که در بخش مسکن با ورود متقاضیان مسکن یکم تا حدی افزایش حجم معاملات را به همراه داشت. از سوی، دیگر قیمت ارز با محوریت دلار هم شاهد رشد قیمت بود، که این موضوع بر دیگر بخش‌های اقتصادی از جمله مسکن تأثیر گذاشت. در زمستان سال گذشته، بانک مرکزی گزارش داد در ابتدای اسفند ماه قیمت مسکن رشد ۲۳ درصدی داشته است.

معاملات خرید و فروش ملک از اواسط تابستان گذشته رشد مثبت با شیب قابل ملاحظه‌ای را آغاز کرده بود. به گونه‌ای که وضعیت موجود حال حاضر در بازار مسکن حاکی از آن است که معاملات ملک در شهر تهران و حتی دیگر کلانشهرهای کشور، کاملاً از رکود دو ساله خود به صورت نسبی خارج شده و معدل بازار معاملات مسکن در سال گذشته، افزایش ۱۲ درصدی حجم خرید آپارتمان در تهران نسبت به مدت مشابه سال قبل را نشان می‌دهد. این روند در سال جدید کار خود را با یک روند صعودی قیمت آغاز کرد؛ به گونه‌ای که طبق اعلام بانک مرکزی، در فروردین ماه امسال قیمت مسکن نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۲۹ درصد افزایش داشت. البته در فاصله فروردین تا تیر ماه هم در بخش مسکن افزایش قابل توجهی صورت گرفته که بنا بر اعلام منابع غیر رسمی در برخی مناطق تا حدود ۵۰ درصد هم رسیده است.

نظر برخی کارشناسان، افزایش قیمت مسکن در سال جاری علت‌العلل رونق این بازار بوده و به تبع آن ثمرات دیگری برای اقتصاد کشور به همراه خواهد داشت. از جمله ثمرات این افزایش قیمت ایجاد انگیزه در سرمایه‌گذاران مسکن برای ورود دوباره به ساخت‌وساز مسکن خواهد بود؛ چرا که به دلیل تورم موجود در اقتصاد کشور و افزایش قیمت مصالح ساختمانی و در عین حال ثابت بودن قیمت مسکن در سال‌های گذشته، انگیزه سرمایه‌گذاری در این بازار را به شدت کاهش داده بود و این افزایش قیمت رونق ساخت‌وساز را به همراه خواهد داشت. رونق ساخت‌وساز مسکن در کشور حداقل ۲۰۰ صنف دیگر را به تحرک در خواهد آورد که ثمره آن رونق تولید در بخش‌های گوناگون و خروج از رکود اقتصادی خواهد بود.

دولت هم می‌تواند با پرداخت اعتبارات بیشتر به بخش مسکن از محل بودجه عمومی به تسریع این روند کمک کند و سیاست‌گذاران پولی نیز برای حفظ دستاورد ثبات در اقتصاد، با یک نگاه بلندمدت، امکان تزریق بیشتر و آسان‌تر تسهیلات بانکی به حوزه مسکن را مهیا کنند؛ زیرا به هر میزان که ایجاد رونق در بخش مسکن با مشکل مواجه شود و روند رونق آن تسهیل نشود، احتمال ایجاد شوک قیمتی دوباره در بازار مسکن و اجاره بها و به تبع آن تورم عمومی در آینده افزایش خواهد یافت. البته در این راستا ضروری است مسئولان و دست‌اندرکاران دولتی، وزارت راه و شهرسازی و بانک مرکزی، به منظور اتخاذ و اجرای سیاست‌هایی برای تسریع در رونق بخش مسکن، اهتمام بیشتر و عاجل‌تری داشته باشند.

آن‌روی سکه

بالاترین میزان تورم در جهان

به گفته «انجیل‌الوارادو» نماینده مخالف عضو کنگره ونزوئلا، میزان تورم این کشور در ماه ژوئن به ۱۲۸/۴ درصد رسیده که بیشترین میزان تورم در سال جاری میلادی بوده است. کنگره این کشور که در اختیار مخالفان دولت قرار دارد اعلام کرد، شاخص قیمت مصرف‌کننده در ونزوئلا در ۱۲ ماه منتهی به ژوئن امسال به ۴۶ هزار و ۳۰۵ درصد رسیده است.

صرفه‌جویی ۲ هزار مگاواتی برق

رضا اردکانیان، وزیر نیرو با بیان اینکه؛ اگر صرفه‌جویی ناشی از تغییر س‌ساعات کار ادارات در تعدادی از استان‌ها صورت نمی‌گرفت، دچار خاموشی بیشتری می‌شدیم، گفت: «با تغییر ساعت کار برخی ادارات هزار و ۵۰۰ مگاوات در اوج بار در میزان مصرف برق صرفه‌جویی شد.» وی افزود: «با اعمال تغییر ساعت ادارات تهران، نزدیک ۵۰۰ مگاوات دیگر بر آن افزوده شد که سسر جمع حدود دو هزار مگاوات کاهش مصرف از تغییر ساعات ادارات دولتی به‌وجود آمد.»

۳/۶ میلیارد دلار قاچاق از طریق کوله‌بری

احمد محمدی‌اناری، عضو کمیسیون اقتصادی مجلس با اشاره با اینکه مرجع رسمی اعلام آمار قاچاق در کشور، ستاد مبارزه با قاچاق کالا و ارز است، گفت: «براساس آمار این ستاد، سالیانه میزان ۳/۶ میلیارد دلار قاچاق از طریق کوله‌بری وارد کشور می‌شود.» وی افزود: «البته باید توجه داشت که این میزان به نام کوله‌بری وارد کشور می‌شود؛ اما در نهایت به نفع کوله‌بران نیست؛ چرا که کوله‌بران به چشم کارگر دیده می‌شوند.»

اعزام ۵ هزار نیروی کار ماهر به آلمان

سلیمان پاک‌سرشت، رئیس سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور با اشاره به هدف‌گذاری برای اعزام سه تا پنج هزار نیروی کار به آلمان، از نهایی شدن این تفاه‌نامه بین دو کشور در شهریور ماه خبر داد. وی گفت: «در سفر اخیر به کشور آلمان موضوع اعزام نیروی کار ماهر یکی از مباحث مورد مذاکره بود که این گفت‌وگوها با بخش دولتی و تشکل‌های بخش خصوصی این کشور که متقاضی اصلی نیروی کار هستند، انجام گرفت.»

جنگ تجاری ترامپ به ضرر آمریکایی‌ها

نشریه پلینیکو در گزارشی نوشت: «کنون که ترامپ به شدت درگیر جنگ تجاری است، به یقین می‌خواهد از تصمیم خود بازگردد؛ چراکه هیچ راهبردی و برنامه روشنی برای طی این مسیر وجود ندارد و بازارهای جهانی در بی‌اطمینانی فرو رفته‌اند.» به عبارتی، با وضع تعرفه‌های جدید، نظم جهانی اقتصاد مختل شده و به زودی آسیب‌های فراوانی در انتظار مصرف‌کنندگان آمریکایی و چینی خواهد بود.

پروژه جدید کمیسیون اقتصادی اروپا

«تیر الکترونیک» پروژه جدید کمیسیون اقتصادی اروپا به شمار می‌رود که با محوریت گمرک ایران در حال پیاپه‌سازی و اجرا است. سیستم تیر الکترونیک (E-TIR) پرمبنای تبادل سریع اطلاعات دیجیتال میان شرکت حمل‌ونقل، مقامات گمرک، سازمان‌های تضمین‌کننده سیستم TIR و کمیسیون اقتصادی اروپایی سازمان ملل عمل می‌کند.

کاهش سرمایه سیاسی آمریک

«کریستوفر استاینیتس» پژوهشگر یکی از اندیشکده‌های وابسته به نیروی دریایی آمریکا در تحلیلی با اشتباه دانستن سه فرض آمریکا درباره تحریم‌های جدید علیه ایران نوشت: «تحریم ایران نتایج معکوس و پیامدهای ناخوسته‌ای برای واشنگتن خواهد داشت و سرمایه سیاسی ایالات متحده در سطح جهانی

را کم ارزش می‌کند.»

هدف دولت

مهار نقدینگی

□ **محمدنوری/** بازار ارز از آغاز زمستان سنال گذشته تاکنون چهار نوسان قیمت شد و این نوسانات ارزی، اثرات فراوانی بر روی قیمت دیگر کالاها و خدمات بر جا گذاشت و موجب بروز نوسانات بالایی در آنها شد. در این بازه زمانی چند ماهه دولت‌مردان برنامه‌های بسیاری برای تنظیم این نوسانات طرح و اجرا کردند که می‌توان به راه‌اندازی سامانه نیما، تخصیص ارز ۴۲۰۰ تومانی برای واردات کالاهای مختلف، تدوین و انتشار فهرست اولویت‌بندی کالاهای گوناگون برای تخصیص ارز اشاره کرد؛ برنامه‌هایی که دست‌اندرکاران عرصه اقتصادی کشور به امید ایجاد ثبات در بازار ارز طراحی کرده و به اجرا درآوردند که تاکنون نتیجه رضایت‌بخشی از آن حاصل نشده است. دوازدهم تیر ماه بود که رئیس کل بانک مرکزی از راه‌اندازی و آغاز به کار بازار ثانویه ارز خبر داد و اجرایی شدن این برنامه ارزی را در راستای ساماندهی قیمت ارز دانست؛ بازاری که به گفته بسیاری از کارشناسان اقتصادی، دولت می‌بایست آن را از زمان تک‌نرخ‌ی کردن دلار راه‌اندازی می‌کرد. اکنون در این وضعیت سؤالی که مطرح می‌شود این است که بازار ثانویه ارز چیست و چه کارکردی در این اوضاع برای اقتصاد ایران خواهد داشت؟

نابسامانی در سامانه نیما

تیم اقتصادی دولت در ابتدای سال جاری به این نتیجه رسید که دلار در کشور باید تک نرخی شود و از تاریخ ۲۱ فروردین ماه نرخ دلار را ۴۲۰۰ اعلام و اعمال کرد. همچنین دولت برای آنکه از ورود نوسانات بازار

ارز به بازار کالا و خدمات ممانعت کند،

سامانه‌ای به نام نیما (نظام یکپارچه

معاملات ارزی) را راه‌اندازی کرد و

قرار بود که دلارهای حاصل از صادرات

صادر کنندگان به قیمت ۴۲۰۰ تومان

به این سامانه واریز شود و همچنین

واردکنندگان نیز دلار مورد نیاز خود

برای واردات کالا را از همین سامانه و

تکاپو

□ **اکبر کریمی/** فیروزه‌کوبی، یکی از صنایع دستی کم‌سابقه در کشور ماست که با وجود نوظهور بودن، امروزه در شهرهای مشهد و اصفهان جایگاه مناسبی یافته و هنرمندان فیروزه‌کوب در این دو شهر روز به روز در حال افزایش هستند. مریم‌نوش‌مهر یکی از هنرمندان جوان اصفهانی است که توانسته در رشته فیروزه‌کوبی برای حدود ۵۰ نفر اشتغال پایدار ایجاد کند. گزارش این شماره

نشریه به معرفی این هنرمند و هنر دست وی

اختصاص دارد.

از مهندسی نرم‌افزار

تا تولید محصولات هنری

خانم نوش‌مهر مهندس نرم‌افزار است

که در رشته فیروزه‌کوبی فعالیت می‌کند. وی

درباره علت ورودش به این حرفه می‌گوید:

«رشته‌ای که در آن تحصیل کرده‌بوم‌بازار کار

مناسی نداشت، به همین دلیل تصمیم گرفتم

برای کسب درآمد مناسب، وارد حوزه کاری

غیر مرتبط با رشتهام شوم. از آنجایی که قبلاً

نیز سابقه کار تجربی در حوزه صنایع دستی

داشتم، تصمیم گرفتم این هنر را بیاموزم.»

او با شرکت در دوره آموزشی یک

ماهه، همه مراحل و مهارت‌های لازم رشته

فیروزه‌کوبی را کسب کرد و در سال ۱۳۹۰

کارگاه خانگی برای تولید وسایل هنری در

رشته فیروزه‌کوبی راه انداخت. نوش‌مهر کم‌کم

توانست علاقه‌مندان و فراگیران گوناگونی

را جذب این هنر کرده و جمعیت فعال ۵۰

نفری را مشغول کسب‌وکار در این رشته کند.

نوش‌مهر در این زمینه می‌گوید: «کارگاهم

را با سرمایه اولیه سه میلیون تومانی و با یک

نیروی کمکی شروع کردم و پس از حدود شش

ماه کارم را توسعه دادم و امکان فعالیت ۵۰

نیروی کار خانم و سه نیروی کار آقا را در این

حرفه ایجاد کردم.»

مراحل تولید آثار فیروزه‌کوبی

فیروزه‌کوبی سابقه ۱۰۰ ساله در کشور

ما دارد و خانم نوش‌مهر معتقد است، از ۱۰

سال پیش در اصفهان رونق چشمگیری یافته

است: «زمانی که من وارد این حرفه شدم، در

مسعود کرباسیان، وزیر اقتصاد گفت: اقتصاد هر کشوری برای رشد و توسعه پایدار به ثبات نیازمند است. سیاست دولت هم همیشه حفظ ثبات و ایجاد فضای مناسب برای کاسب‌وکار امن مردم بوده است. رشد قیمت ارز و کلیت تحولاتی که پس از آن در اقتصاد ایران صورت گرفته، محصول رشد نقدینگی، وضعیت نظام بانکی، رفتارهای آبی برخی سرمایه‌گذاران یا سودجویی عده‌ای و تحولات بین‌المللی است و هدف دولت مهار نقدینگی است.

نگاهی به چند و چون مبادلات در بازار ثانویه

تدبیری برای ایجاد ثبات در بازار ارز

به قیمت ۴۲۰۰ تومان تأمین کنند. اما با آغاز به کار سامانه نیما مشکلات آن بروز و ظهور کرد. به طور عمده، این سامانه دو مشکل اساسی داشت:

۱- به دلیل پایین‌تر بودن نرخ دلار در سامانه نیما (۴۲۰۰ تومان) از نرخ دلار در بازار آزاد (حدود ۸ هزار تومان)، برخی صادرکنندگان از دستور دولت برای واریز دلارهای خود به سامانه نیما سرپیچی کردند و ترجیح دادند دلارهای خود را در بازار آزاد بفروشند.

۲- دولت اعلام کرد که تخصیص

ارز ۴۲۰۰ تومانی برای واردات، محدود

به فهرست اولویت‌بندی شده برای

واردات برخی کالاهای خاص خواهد

بود و مابقی واردکنندگان کالاها باید

برای تهیه دلار مورد نیاز خود به بازار

آزاد مراجعه کنند.

شکل‌گیری بازار ثانویه ارز

دولت برای حل مشکلات پیش‌گفته تصمیم گرفت افزون‌تر نرخ

۴۲۰۰ تومانی برای دلار، با نرخ دومی

(نرخ توافقسی) برای دلار نیز موافقت

کند. این نرخ دلار در خارج از سامانه

نیما و در بازاری که بین صادرکننده

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

و واردکننده شکل می‌گیرد، تعیین

مسعود کرباسیان، وزیر اقتصاد گفت: اقتصاد هر کشوری برای رشد و توسعه پایدار به ثبات نیازمند است. سیاست دولت هم همیشه حفظ ثبات و ایجاد فضای مناسب برای کاسب‌وکار امن مردم بوده است. رشد قیمت ارز و کلیت تحولاتی که پس از آن در اقتصاد ایران صورت گرفته، محصول رشد نقدینگی، وضعیت نظام بانکی، رفتارهای آبی برخی سرمایه‌گذاران یا سودجویی عده‌ای و تحولات بین‌المللی است و هدف دولت مهار نقدینگی است.

نگاهی به چند و چون مبادلات در بازار ثانویه

تدبیری برای ایجاد ثبات در بازار ارز

این سامانه بسیار پایین‌تر از نرخ دلار

در بازار آزاد بود، واردکنندگان میزان

تقاضای خود را برای واردات کالا،

افزایش دادند. از سویی پایین بودن نرخ

دلار در سامانه نیما و معقول نبودن این

نرخ، سبب ناراضیتی صادرکنندگان و

کاهش انگیزه آنان برای صادرات کالا

شده بود. همچنین برخی واردکنندگان

برای تأمین ارز مورد نیاز خود برای

واردات کالا مجبور بودند به بازار آزاد

مراجعه کنند. برخی صادرکنندگان نیز

به دلیل آنکه قیمت دلار در بازار آزاد

بیشتر از قیمت دلار در سامانه نیما بود

ترجیح می‌دادند دلار خود را به نوعی

در بازار آزاد بفروشند. همین دو عامل

سبب شکل‌گیری و بقای بازار آزاد ارز

و تعیین نرخ دلار در این بازار می‌شد؛

بازاری که دولت نمی‌توانست هیچ‌گونه

نظارتی روی آن داشته باشد و به همین

علت قیمت‌ها در آن غیرمنطقی بود.

با راه‌اندازی بازار ثانویه ارز دولت

می‌تواند این مشکلات را رفع کند و بر

این بازار نظارت داشته باشد. با ایجاد

این بازار، مراجعه واردکنندگان و

صادرکنندگان به بازار آزاد ارز کاهش

و با نظارت دولت نرخ دلار به سمت

منطقی‌تر شدن سوق می‌یابد و این امر

تا حدود بسیاری مدیریت بازار ارز را در

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

اختیار دولت قرار خواهد داد.

قدردانی انگیزه می‌بخشد
□ صحرای محمدی / در اینکه هر فرد در خانواده و در سطح کلان در جامعه وظایفی دارد، ابهامی وجود ندارد و کاملاً روشن و واضح است؛ اما آیا چون وظیفه است، هیچ تشکر و قدردانی از او لازم نیست؟
 اگر ذره‌بین به دست بگیریم و یک صبح تا شب کارهای ریز و درشتی که دیگران برای ما انجام می‌دهند، چه به طور مستقیم و چه غیر مستقیم(که ما از اثرات مثبت آن سود می‌بریم) رصد کنیم، آن وقت تصورات غلط ما از اینکه «دیگران برای ما چه می‌کنند» و «وظیفه است» رنگ می‌بازد.
 آنچه افراد در مسند پدر و مادر در خانواده انجام می‌دهند، به اندازه‌ای وسعت دارد که در شمارش نمی‌گنجد و به اندازه‌ای بی‌مزد و منت برای یکدیگر و فرزندان انجام می‌دهند که اگر در برابر آنها زبان تشکر داشته باشیم، به حتم شمار و کیفیت این کارها تکثیر می‌شود. البته وسعت کارهای پدرها و مادرها و به قدری گسترده است که هیچ زبان تشکری نمی‌تواند با آن برابری کند و در این تردیدی نیست.

به همین ترتیب، در سطوح کلان جامعه هم کارهای بسیاری انجام می‌شود که ما از آن به مسئولیت و وظیفه تعبیر می‌کنیم؛ اما اگر گاهی در کنار تقدفا و انتقادها زبان به سپاسگزاری بگشاییم، چه می‌شود؟ آیا از حد و اندازه این کارها کاسته می‌شود یا برعکس افزوده می‌شود؟

قدردانی مهارتی اجتماعی و آموزشی است که وقتی به کار گرفته می‌شود، نه فقط انرژی مثبت تزریق می‌کند که انگیزه‌بخش هم هست و فاعل کارها را به تکاپو وامی‌دارد و حاصل این تکاپو نهادینه شدن یک خصلت خوب در فرد است که وقتی تکرار شد، به تیکر رفتاری تبدیل می‌شود.

ضروری است از کودکی با حرف و عمل به کودکان‌مان پیام‌وزیم که هر کس برای او قدمی هر چند کوچک برمی‌دارد و کاری به نظر کوچک انجام می‌دهد، باید او تشکر کند. همین کار سبب می‌شود بچه‌ها در وهله اول از پدر و مادر خود ممنون باشند و در برابر آنها به اصطلاح گارد نگیرند و طلبکارانه برخورد نکنند. باز خودری که خود والدین از این آموزش‌ها می‌گیرند، آنها را به کار و فعالیت با انگیزه و امیدواری بیشتر وامی‌دارد. برخورد شایسته، احترام و محبت متقابل به همراه می‌آورد و فضای رویارویی آدم‌ها را در سطوح خرد و کلان جامعه تلطیف می‌کند.

از سوی دیگر، در علم روان‌شناسی هم بر اصل قدردانی تأکید می‌شود. به این ترتیب، افراد سپاسگزار برخلاف کسانی هستند که مدام همه چیز و همه کس را با کارهای ریز و درشت‌شان زیر ذره‌بین نقد و قضاوت می‌برند و مهم‌تر اینکه راضی‌تر اجتماعی‌ترند. رویارویی با این قبیل آدم‌ها و برقراری روابط اجتماعی با آن‌ها سهیل‌تر هست؛ اما وقتی در پیله خودخواهی و نندیدن دیگران پنهان می‌شویم، خواه و ناخواه حلقه‌های پیوند با دیگران را هم گم می‌کنیم. وقتی ما دیگران را با کارهای‌شان نمی‌بینیم، فتح بایی کرده‌ایم تا آنها هم ما و کارهای‌مان را هر قدر هم که مهم و بزرگ و اثرزوی‌بره‌اند، نبینند. در این صورت مانند جزیره‌های جدا از هم خواهیم بود که توان و امکان تعامل با هم را نخواهیم داشت.

قدردانی از دیگران سبب می‌شود فرد باور کند کاری که انجام می‌دهد، مفید و ارزشمند است و به ادامه کارش تشویق شود و بداند کارش ارزشمند بوده و لذا به دنبال تکرار آن و انجام کارهای بهتر از آن باشد. در چنین شرایطی است که انگیزش فرد تقویت می‌شود؛ البته شکی نیست که نقد بجا و دور از قصد و غرض هم درست و سازنده است، اما قدردانی هم در جای خود راه‌های خوبی را باز می‌کند که به همان اندازه و بلکه بیشتر لازم است. پس چرا آن را از هم دریغ می‌کنیم؟

انعکاس

قانون‌مداری در برابر هوچی‌گری!

□ حمیدرضا حیدری / اگر هفته‌ها و ماه‌های گذشته را در ذهن مرور کنیم، به یک نقطه مشترک و یک موضوع همیشگی برمی‌خوریم، حاشیه‌سازی‌ها و جنجال‌فرینی‌هایی که دومینووار یکی پس از دیگری شکل می‌گیرد و فضای ذهنی و فکری جامعه را درگیر یک جنجال جدید می‌کند؛ از دروغ‌پردازی حوادث و اتفاقات چند تجمع در کشور در انتقاد به برخی کاستی‌ها یا مسائل تقسیمات کشوری، خیال‌پردازی درباره یک حادثه در یکی از جاده‌های کشور، درباره یک بیلبورد در خیابان ولی‌عصر(عج) تهران، کشف حجاب چند نفر در خیابان انقلاب و... تا موارد ریز و درشت دیگری که موجب تشویش اذهان عمومی، پمپاژ نامیدی و تفرقه در جامعه می‌شوند؛ موضوعی که گویی به عنوان حربه در دست جریان‌های خاص و ضد انقلاب قرار گرفته است و در آخرین نمونه در چند روز اخیر، یکی از مسائل بحث‌برانگیز فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی، دستگیری شخصی بود که اقدام به رقصیدن و انتشار آن در اینستاگرام کرده بود. این اتفاق زمانی چالشی‌تر شد که یک کاربر مجازی از دستگیری مانده هژبری خبر داد و پس از آن صداسویما در حرکتی عجیب اقدام به نشان دادن اعتراضات او کرد.

دستگیری و پخش اعتراضات او سبب واکنش‌های بسیاری در شبکه‌های اجتماعی شد. اولین واکنش‌ها به این اتفاق این بود که عده‌ای با ایجاد کمپین‌هایی از او حمایت کرده و کوشیدند به گونه‌ای نشان دهند که انگار قوه قضائیه به ناحق او را دستگیر کرده است؛ اما تعداد دیگری را از این نیز فراتر گذاشته و سعی کردند قبح این ماجرا را بشکنند؛ لذا از مخاطبان خود خواستند ضمن انجام حرکات موزون از خود فیلم گرفته و در شبکه‌های اجتماعی منتشر کنند. دعوتی که هر چند با استقبال کمی روبه‌رو شده؛ اما در اوج آن شاهد یک حرمت به ساخت امام صادق(ع) در شب شهادت آن امام همام بودیم؛ اتفاقی که موجب ناراحتی مردم متدین ایران اسلامی شد.

عده دیگری نیز با قرار دادن این اتفاق در کنار ضعف برخورد قوه قضائیه با مفسدان اقتصادی که در حال حاضر مبتلابه جامعه است، سعی کردند این گونه بنمایانند که این قوه در اولویت‌بندی برای برخورد با مفسدان دچار مشکل است. اگرچه این نقد وارد است و قوه قضائیه نتوانسته است برخورد صحیح و قابل توجهی با مفسدان بزرگ، یعنی کسانی که تیشه به ریشه اقتصاد جامعه و معیشت مردم می‌زنند، داشته باشد و در قواره و تراز نظام اسلامی و آن چیزی که مورد انتظار عموم مردم ایران است، ظاهر شود.

نکته مهم دیگری که در فضای مجازی درباره این موضوع مورد توجه کاربران واقع شد، این است که چه ضرورتی برای پخش اعتراضات چنین فردی از رسانه ملی در چنین شرایطی وجود داشت!

اما اگر بخواهیم کمی دقیق‌تر به موضوع نگاه کنیم، باید بگوییم قوه قضائیه نباید تحت تأثیر این گونه جریان‌ها قرار بگیرد؛ بلکه باید قدرتمندتر از گذشته با کسانی که سعی در عادی‌سازی افعال حرام در جامعه و شکستن تابوی آن دارند، برخورد کند. در کنار آن هم باید این قوه سعی کند با کسانی که در نظام اقتصادی کشور اختلال ایجاد می‌کنند، برخورد سریع و قاطعی داشته باشد.

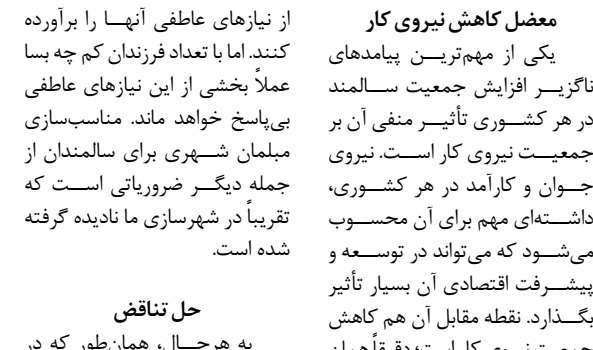
در کنار آن نهادهای فرهنگی مانند صداسویما نیز باید تلاش کنند برخورد بهتر و حرفه‌ای‌تری با ماجراهای مشابه داشته باشند تا دیگر اتفاقات این چنینی که می‌توانست یک پرونده بسیار معمولی در نظام قضایی کشور باشد، سبب ایجاد هزینه برای نظام اسلامی نشود.

در نهایت هم مردم باید هوشیار باشند در امواج رسانه‌ای که غرب و مزدوران آنها در جامعه ایجاد می‌کنند، غرق نشوند؛ چرا که مقصود آنها از چنین اقداماتی بیش از همه ضربه زدن به ایمان و دینداری مردم است؛ زیرا می‌دانند تا زمانی که مردم به اسلام اعتقاد راسخ دارند، پشت نظام اسلامی و آرمان‌های آن خواهند ایستاد و هیچ کس توان ضربه زدن به آن را نخواهد داشت.

علی‌اکبر ولایتی که به روسیه سفر کرده است، با اشاره به سفر بنیامین نتانیاهو و دیدار آتی وی با ولادیمیر پوتین رئیس‌جمهور روسیه گفت: وی آدم دوره‌گردی است که هر روز به یک نقطه از جهان سفر می‌کند، اظهاراتی بی‌معنا و بی‌منطقی مطرح می‌کند و کسی به حرف‌های او اهمیتی نمی‌دهد؛ لذا حضور یافتن یا حضور نیافتن وی در روسیه هیچ تأثیری در مأموریت استراتژیک ما ندارد.

گزارشی هشدارگونه درباره حرکت جمعیت کشور از جوانی به پیری

راه‌زادی تا سالمندی مانده است

منوال ۶۰ سال بعد، یعنی در سال ۱۴۸۰ جمعیت ما فقط ۳۲ میلیون نفر برآورد می‌شود؛ همان جمعیتی که روزی مایه فخر و توانمندی ما محسوب می‌شد. البته این فرضیه‌ها وقتی به نتیجه می‌رسد که ما هیچ برنامه و سیاستی برای جمعیت اتخاذ نکنیم؛ اما خوشبختانه متولیان امر هوشیار شده‌اند و زنگ خطر امیدواری‌ها قوت گرفته است. در این میان هشدارها و تأکیدات رهبر معظم انقلاب نقش اساسی داشته است.

افزایش تولدها و روزنه امید
 سیاست‌های جمعیتی کشور که در اوایل دهه ۷۰ فعالیتش را با مهر جمعیت و به تبع آن کاهش جمعیت شروع کرد، موفق شد میزان باروری را از ۶/۴ در اوایل دهه ۶۰ به ۱/۸ درصد در شرایط فعلی برساند. به گفته مرکز آمار کشور، ایران در آستانه پیری جمعیت است؛ چرا که الان نیمی از جمعیت زیر ۳۰ سال و نیمی دیگر بالای ۶۵ سال هستند و افراد بالای ۶۱ درصد جمعیت کشور را شامل می‌شوند که اگر این رقم به ۸ درصد برسد، بحران پیری محسوس خواهد بود. اما خوشبختانه مرکز آمار از افزایش تعداد تولدها در پنج سال اخیر خبر می‌دهد.

سیاست‌های حمایتی راه‌گشا
 معضل بیکاری، بالا رفتن سن

ازدواج و افزایش اشتغال زنان در دهه‌های اخیر از دلایل مهم پایین آمدن میزان باروری در کشور است که اگر این میزان به وضعیت مطلوب برسد، پیر شدن جمعیت کشور هم به تأخیر خواهد افتاد. اگر قدم‌های مؤثری برای رفع معضل بیکاری برداشته شود و مقدمات لازم نیز برای جوان و کارآمد در هر کشوری، داشته‌ای مهم برای آن محسوب می‌شود که می‌تواند در توسعه و پیشرفت اقتصادی آن بسیار تأثیر بگذارد. نقطه مقابل آن هم کاهش جمعیت نیروی کار است؛ دقیقاً همان چیزی که با پیر شدن جمعیت کشور محقق می‌شود. در چنین موقعیتی وارد کردن نیروی کار از کشورهای دیگر نه فقط دور از ذهن نیست که لازم و ضروری هم هست. ورود مهاجر در هر جامعه‌ای معضلات مختص خود را دارد. زیستن کنار افرادی از فرهنگی بیگانه خود زمینه‌ساز مشکلات عدیده اجتماعی است که با ورود مهاجران هویدا می‌شود.

سالمندان مصرف‌کنندگان عمده خدمات
 سالمندان در گروه کسانی قرار می‌گیرند که به شدت به ارائه خدمات رفاهی مثل بهداشت و سلامت نیاز دارند. افزایش حجم برداشت‌های مالی از صندوق‌های بازنشستگی به نوبه خود موضوع مهمی در اقتصاد

افزایش تولدها و روزنه امید
 سیاست‌های جمعیتی کشور که در اوایل دهه ۷۰ فعالیتش را با مهر جمعیت و به تبع آن کاهش جمعیت شروع کرد، موفق شد میزان باروری را از ۶/۴ در اوایل دهه ۶۰ به ۱/۸ درصد در شرایط فعلی برساند. به گفته مرکز آمار کشور، ایران در آستانه پیری جمعیت است؛ چرا که الان نیمی از جمعیت زیر ۳۰ سال و نیمی دیگر بالای ۶۵ سال هستند و افراد بالای ۶۱ درصد جمعیت کشور را شامل می‌شوند که اگر این رقم به ۸ درصد برسد، بحران پیری محسوس خواهد بود. اما خوشبختانه مرکز آمار از افزایش تعداد تولدها در پنج سال اخیر خبر می‌دهد.

سیاست‌های حمایتی راه‌گشا
 معضل بیکاری، بالا رفتن سن

ازدواج و افزایش اشتغال زنان در دهه‌های اخیر از دلایل مهم پایین آمدن میزان باروری در کشور است که اگر این میزان به وضعیت مطلوب برسد، پیر شدن جمعیت کشور هم به تأخیر خواهد افتاد. اگر قدم‌های مؤثری برای رفع معضل بیکاری برداشته شود و مقدمات لازم نیز برای جوان و کارآمد در هر کشوری، داشته‌ای مهم برای آن محسوب می‌شود که می‌تواند در توسعه و پیشرفت اقتصادی آن بسیار تأثیر بگذارد. نقطه مقابل آن هم کاهش جمعیت نیروی کار است؛ دقیقاً همان چیزی که با پیر شدن جمعیت کشور محقق می‌شود. در چنین موقعیتی وارد کردن نیروی کار از کشورهای دیگر نه فقط دور از ذهن نیست که لازم و ضروری هم هست. ورود مهاجر در هر جامعه‌ای معضلات مختص خود را دارد. زیستن کنار افرادی از فرهنگی بیگانه خود زمینه‌ساز مشکلات عدیده اجتماعی است که با ورود مهاجران هویدا می‌شود.

سیاست‌های حمایتی راه‌گشا
 معضل بیکاری، بالا رفتن سن

ازدواج و افزایش اشتغال زنان در دهه‌های اخیر از دلایل مهم پایین آمدن میزان باروری در کشور است که اگر این میزان به وضعیت مطلوب برسد، پیر شدن جمعیت کشور هم به تأخیر خواهد افتاد. اگر قدم‌های مؤثری برای رفع معضل بیکاری برداشته شود و مقدمات لازم نیز برای جوان و کارآمد در هر کشوری، داشته‌ای مهم برای آن محسوب می‌شود که می‌تواند در توسعه و پیشرفت اقتصادی آن بسیار تأثیر بگذارد. نقطه مقابل آن هم کاهش جمعیت نیروی کار است؛ دقیقاً همان چیزی که با پیر شدن جمعیت کشور محقق می‌شود. در چنین موقعیتی وارد کردن نیروی کار از کشورهای دیگر نه فقط دور از ذهن نیست که لازم و ضروری هم هست. ورود مهاجر در هر جامعه‌ای معضلات مختص خود را دارد. زیستن کنار افرادی از فرهنگی بیگانه خود زمینه‌ساز مشکلات عدیده اجتماعی است که با ورود مهاجران هویدا می‌شود.

سیاست‌های حمایتی راه‌گشا
 معضل بیکاری، بالا رفتن سن

ازدواج و افزایش اشتغال زنان در دهه‌های اخیر از دلایل مهم پایین آمدن میزان باروری در کشور است که اگر این میزان به وضعیت مطلوب برسد، پیر شدن جمعیت کشور هم به تأخیر خواهد افتاد. اگر قدم‌های مؤثری برای رفع معضل بیکاری برداشته شود و مقدمات لازم نیز برای جوان و کارآمد در هر کشوری، داشته‌ای مهم برای آن محسوب می‌شود که می‌تواند در توسعه و پیشرفت اقتصادی آن بسیار تأثیر بگذارد. نقطه مقابل آن هم کاهش جمعیت نیروی کار است؛ دقیقاً همان چیزی که با پیر شدن جمعیت کشور محقق می‌شود. در چنین موقعیتی وارد کردن نیروی کار از کشورهای دیگر نه فقط دور از ذهن نیست که لازم و ضروری هم هست. ورود مهاجر در هر جامعه‌ای معضلات مختص خود را دارد. زیستن کنار افرادی از فرهنگی بیگانه خود زمینه‌ساز مشکلات عدیده اجتماعی است که با ورود مهاجران هویدا می‌شود.

سیاست‌های حمایتی راه‌گشا
 معضل بیکاری، بالا رفتن سن

ازدواج و افزایش اشتغال زنان در دهه‌های اخیر از دلایل مهم پایین آمدن میزان باروری در کشور است که اگر این میزان به وضعیت مطلوب برسد، پیر شدن جمعیت کشور هم به تأخیر خواهد افتاد. اگر قدم‌های مؤثری برای رفع معضل بیکاری برداشته شود و مقدمات لازم نیز برای جوان و کارآمد در هر کشوری، داشته‌ای مهم برای آن محسوب می‌شود که می‌تواند در توسعه و پیشرفت اقتصادی آن بسیار تأثیر بگذارد. نقطه مقابل آن هم کاهش جمعیت نیروی کار است؛ دقیقاً همان چیزی که با پیر شدن جمعیت کشور محقق می‌شود. در چنین موقعیتی وارد کردن نیروی کار از کشورهای دیگر نه فقط دور از ذهن نیست که لازم و ضروری هم هست. ورود مهاجر در هر جامعه‌ای معضلات مختص خود را دارد. زیستن کنار افرادی از فرهنگی بیگانه خود زمینه‌ساز مشکلات عدیده اجتماعی است که با ورود مهاجران هویدا می‌شود.

شهناز سلطانی / طبق سرشماری مرکز آمار کشور در سال ۹۵ بیش از ۹ درصد جمعیت ما (بیش از ۷ میلیون نفر) سالمند هستند. از سوی با اجرای سیاست‌های کاهش جمعیت در دهه‌های گذشته، اکنون نرخ باروری رقم ۱/۸ را نشان می‌دهد. با این توصیف و با رشد جمعیتی که پیش‌رو داریم در سه دهه آینده با بحرانی به نام سالمندی روبه‌رو خواهیم شد که از همین امروز باید فکری به حال آن و مشکلاتش کرد.

فاصله گرفتن جمعیت از جوانی
 سال‌ها به خودمان بالیدیم که جمعیت کشور ما جوان است و فرصت مهرباست تا به مدد آن دست به کارهای بزرگی بزنیم؛ فرصتی که در کمتر کشوری یافت می‌شود و اگر یافت شود فرصت گرانبهایی است که باید خوب از آن برای نسل‌های بعد و دهه‌های آینده بهره‌برداری کرد. اما تا چشم به هم بزنیم، این فرصت نایاب از دست می‌رود و جوان‌های ما از سال‌های جوانی فاصله می‌گیرند، یا به میانسالی می‌گذارند و بعد هم مو سپیدی می‌کنند و وارد دوران پیر

تجربه سالمندی می‌شوند؛ دوره‌ای که مشکلات خاصی خود را دارد و اگر از پیش برای آن طرح و برنامه‌ای نداشته باشیم به سختی طی خواهد شد. از سوی دیگر موضوع جمعیت از نظر جمعیت‌شناسان امری بویاست و احتمال تغییرات در آن فراوان است؛ یعنی خیلی نباید بدبینانه به آن نگاه کرد، ولی تجربه در کشورهای با جمعیت سالمند نشان داده اگر از امروز برای آن چاره‌ای اندیشیده نشود چه بسا زودتر به روزگار آنها دچار می‌شویم.

آغاز بحران پیری
 دو سال پیش که وضع جمعیت کشور برای آخرین بار بررسی شد، تعداد زنان سالمند را ۳ میلیون ۷۰۰ هزار نفر و تعداد مردان سالمند را ۳ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر اعلام کردند که به گفته کارشناسان جمعیت سازمان ملل متحد اگر وضع به همین منوال پیش برود، سال ۱۴۲۰ شمسی آغاز بحران پیری جمعیت ایران است و باز با همین

پیش

بازنگاهی به واکنش رسانه‌ها به نامه سردار سلیمانی

درس انقلابی‌گری

تمام صفحه روزنامه سازندگی از سردار قاسم سلیمانی در صفحه اول خود با تیتیر «اتحاد سپاه و دولت» و سرمقاله این روزنامه با عنوان «هم مرد صلح و هم مرد جنگ»، چاپ تیتیر «دست شما را می‌بوسم» در صفحه اول روزنامه اعتماد، قرار در تنگه» در صفحه اول روزنامه جوان و... تیتیرهایی هستند که در واکنش به نامه سردار سلیمانی خطاب به رئیس‌جمهور در پی اظهارات ضد صهیونیستی رئیس‌جمهور و مواضع قاطع وی درباره عواقب بازگشت تحریم‌های نفتی علیه جمهوری اسلامی ایران در سفر به اروپا، به چاپ رسید تا به این واسطه نوعی عزم و وحدت در کشور، چه در میان نیروهای داخلی و چه در میان گرایش‌های سیاسی و رسانه‌ای گوناگون برای مقابله با تحریم‌های ظالمانه آمریکا مشاهده شود؛ مسئله‌ای که روزنامه «وطن امروز» با تیتیر «مژگشایی از تهدید نفتی» آن را این‌گونه توضیح می‌دهد:

«این نامه به معنای آن است که به بیرون از مرزها این پیام را برسانند که سیاست ایران برای مقابله با تحریم نفتی که از سوی حسن روحانی اعلام شد، بسیار جدی است و ایران آمادگی لازم را برای اجرای این سیاست دارد. اینکه این نامه از سوی سردار سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران (و نه سایر فرماندهان ارشد نظامی ایران) نوشته شده نیز قابل تأمل است. اگر تا پیش از این تصور می‌شد سیاست نظام برای جلوگیری از تحریم نفتی، به تهدیدها در خلیج فارس و تنگه هرمز محدود می‌شود، اما نامه حمایت‌آمیز سلیمانی به روحانی می‌تواند این پیام را مخابره کند که سیاست ایران استفاده از همه ظرفیت‌های خود در منطقه است تا اگر زمانی صادرات نفتی ایران در متوقف شد، از تمام این ظرفیت‌ها استفاده شود تا منابع صادرات نفتی سایر کشورهای منطقه شود.» اما با وجود همه این وحدتی که در زمینه رفع تحریم‌های نفتی و خنثی‌سازی توطئه آمریکایی‌ها برای مقابله با

ایران شکل گرفت، جریانی در داخل که اتفاقاً ادعای فراوانی نیز در «انقلابی بودن» دارد، به جای حمایت از اتحاد و همبستگی شکل گرفته، شروع به تخریب دو سمت این ماجرا کرد، از یک سو رئیس‌جمهور را به چرخش ظاهری در مواضع متهم کرد که به دلیل شرایط خاص و ناتوانی در اداره امور و به منظور فرار از پاسخگویی این اظهارات را بر زبان آورده است و از سوی دیگر به سردار سلیمانی و گوناگون به سردار سلیمانی

کند و مانع تحقق همدلی در کشور شوند، ضمن آنکه گویا فرصت مناسبی را پیدا کرده‌اند که نسبت‌های ناروایی را به فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی وارد کرده و حساب خود را بر سر پرونده محکومیت یکی از «بهارهای» با این فرمانده خط مقدم انقلاب اسلامی و مبارزه صاف کنند! تلاشی را در میان اهل سیاست و رسانه برانگیخت. بسیاری از چهره‌ها و شخصیت‌ها، گرفتاری انقلاب را همین آدم‌ها دانستند که درک صحیحی از انقلاب و شرایط آن ندارند و فقط مطامع سیاسی و رقابت‌های گروهی خود

توضیح می‌دهد:

«این نامه به معنای آن است که به بیرون از مرزها این پیام را برسانند که سیاست ایران برای مقابله با تحریم نفتی که از سوی حسن روحانی اعلام شد، بسیار جدی است و ایران آمادگی لازم را برای اجرای این سیاست دارد. اینکه این نامه از سوی سردار سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران (و نه سایر فرماندهان ارشد نظامی ایران) نوشته شده نیز قابل تأمل است. اگر تا پیش از این تصور می‌شد سیاست نظام برای جلوگیری از تحریم نفتی، به تهدیدها در خلیج فارس و تنگه هرمز محدود می‌شود، اما نامه حمایت‌آمیز سلیمانی به روحانی می‌تواند این پیام را مخابره کند که سیاست ایران استفاده از همه ظرفیت‌های خود در منطقه است تا اگر زمانی صادرات نفتی ایران در متوقف شد، از تمام این ظرفیت‌ها استفاده شود تا منابع صادرات نفتی سایر کشورهای منطقه شود.» اما با وجود همه این وحدتی که در زمینه رفع تحریم‌های نفتی و خنثی‌سازی توطئه آمریکایی‌ها برای مقابله با

کند و مانع تحقق همدلی در کشور شوند، ضمن آنکه گویا فرصت مناسبی را پیدا کرده‌اند که نسبت‌های ناروایی را به فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی وارد کرده و حساب خود را بر سر پرونده محکومیت یکی از «بهارهای» با این فرمانده خط مقدم انقلاب اسلامی و مبارزه صاف کنند! تلاشی را در میان اهل سیاست و رسانه برانگیخت. بسیاری از چهره‌ها و شخصیت‌ها، گرفتاری انقلاب را همین آدم‌ها دانستند که درک صحیحی از انقلاب و شرایط آن ندارند و فقط مطامع سیاسی و رقابت‌های گروهی خود

توضیح می‌دهد:

«این نامه به معنای آن است که به بیرون از مرزها این پیام را برسانند که سیاست ایران برای مقابله با تحریم نفتی که از سوی حسن روحانی اعلام شد، بسیار جدی است و ایران آمادگی لازم را برای اجرای این سیاست دارد. اینکه این نامه از سوی سردار سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران (و نه سایر فرماندهان ارشد نظامی ایران) نوشته شده نیز قابل تأمل است. اگر تا پیش از این تصور می‌شد سیاست نظام برای جلوگیری از تحریم نفتی، به تهدیدها در خلیج فارس و تنگه هرمز محدود می‌شود، اما نامه حمایت‌آمیز سلیمانی به روحانی می‌تواند این پیام را مخابره کند که سیاست ایران استفاده از همه ظرفیت‌های خود در منطقه است تا اگر زمانی صادرات نفتی ایران در متوقف شد، از تمام این ظرفیت‌ها استفاده شود تا منابع صادرات نفتی سایر کشورهای منطقه شود.» اما با وجود همه این وحدتی که در زمینه رفع تحریم‌های نفتی و خنثی‌سازی توطئه آمریکایی‌ها برای مقابله با

کند و مانع تحقق همدلی در کشور شوند، ضمن آنکه گویا فرصت مناسبی را پیدا کرده‌اند که نسبت‌های ناروایی را به فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی وارد کرده و حساب خود را بر سر پرونده محکومیت یکی از «بهارهای» با این فرمانده خط مقدم انقلاب اسلامی و مبارزه صاف کنند! تلاشی را در میان اهل سیاست و رسانه برانگیخت. بسیاری از چهره‌ها و شخصیت‌ها، گرفتاری انقلاب را همین آدم‌ها دانستند که درک صحیحی از انقلاب و شرایط آن ندارند و فقط مطامع سیاسی و رقابت‌های گروهی خود

توضیح می‌دهد:

«این نامه به معنای آن است که به بیرون از مرزها این پیام را برسانند که سیاست ایران برای مقابله با تحریم نفتی که از سوی حسن روحانی اعلام شد، بسیار جدی است و ایران آمادگی لازم را برای اجرای این سیاست دارد. اینکه این نامه از سوی سردار سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران (و نه سایر فرماندهان ارشد نظامی ایران) نوشته شده نیز قابل تأمل است. اگر تا پیش از این تصور می‌شد سیاست نظام برای جلوگیری از تحریم نفتی، به تهدیدها در خلیج فارس و تنگه هرمز محدود می‌شود، اما نامه حمایت‌آمیز سلیمانی به روحانی می‌تواند این پیام را مخابره کند که سیاست ایران استفاده از همه ظرفیت‌های خود در منطقه است تا اگر زمانی صادرات نفتی ایران در متوقف شد، از تمام این ظرفیت‌ها استفاده شود تا منابع صادرات نفتی سایر کشورهای منطقه شود.» اما با وجود همه این وحدتی که در زمینه رفع تحریم‌های نفتی و خنثی‌سازی توطئه آمریکایی‌ها برای مقابله با

کند و مانع تحقق همدلی در کشور شوند، ضمن آنکه گویا فرصت مناسبی را پیدا کرده‌اند که نسبت‌های ناروایی را به فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی وارد کرده و حساب خود را بر سر پرونده محکومیت یکی از «بهارهای» با این فرمانده خط مقدم انقلاب اسلامی و مبارزه صاف کنند! تلاشی را در میان اهل سیاست و رسانه برانگیخت. بسیاری از چهره‌ها و شخصیت‌ها، گرفتاری انقلاب را همین آدم‌ها دانستند که درک صحیحی از انقلاب و شرایط آن ندارند و فقط مطامع سیاسی و رقابت‌های گروهی خود

توضیح می‌دهد:

«این نامه به معنای آن است که به بیرون از مرزها این پیام را برسانند که سیاست ایران برای مقابله با تحریم نفتی که از سوی حسن روحانی اعلام شد، بسیار جدی است و ایران آمادگی لازم را برای اجرای این سیاست دارد. اینکه این نامه از سوی سردار سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران (و نه سایر فرماندهان ارشد نظامی ایران) نوشته شده نیز قابل تأمل است. اگر تا پیش از این تصور می‌شد سیاست نظام برای جلوگیری از تحریم نفتی، به تهدیدها در خلیج فارس و تنگه هرمز محدود می‌شود، اما نامه حمایت‌آمیز سلیمانی به روحانی می‌تواند این پیام را مخابره کند که سیاست ایران استفاده از همه ظرفیت‌های خود در منطقه است تا اگر زمانی صادرات نفتی ایران در متوقف شد، از تمام این ظرفیت‌ها استفاده شود تا منابع صادرات نفتی سایر کشورهای منطقه شود.» اما با وجود همه این وحدتی که در زمینه رفع تحریم‌های نفتی و خنثی‌سازی توطئه آمریکایی‌ها برای مقابله با

کند و مانع تحقق همدلی در کشور شوند، ضمن آنکه گویا فرصت مناسبی را پیدا کرده‌اند که نسبت‌های ناروایی را به فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی وارد کرده و حساب خود را بر سر پرونده محکومیت یکی از «بهارهای» با این فرمانده خط مقدم انقلاب اسلامی و مبارزه صاف کنند! تلاشی را در میان اهل سیاست و رسانه برانگیخت. بسیاری از چهره‌ها و شخصیت‌ها، گرفتاری انقلاب را همین آدم‌ها دانستند که درک صحیحی از انقلاب و شرایط آن ندارند و فقط مطامع سیاسی و رقابت‌های گروهی خود

شهناز سلطانی / طبق سرشماری مرکز آمار کشور در سال ۹۵ بیش از ۹ درصد جمعیت ما (بیش از ۷ میلیون نفر) سالمند هستند. از سوی با اجرای سیاست‌های کاهش جمعیت در دهه‌های گذشته، اکنون نرخ باروری رقم ۱/۸ را نشان می‌دهد. با این توصیف و با رشد جمعیتی که پیش‌رو داریم در سه دهه آینده با بحرانی به نام سالمندی روبه‌رو خواهیم شد که از همین امروز باید فکری به حال آن و مشکلاتش کرد.

فاصله گرفتن جمعیت از جوانی
 سال‌ها به خودمان بالیدیم که جمعیت کشور ما جوان است و فرصت مهرباست تا به مدد آن دست به کارهای بزرگی بزنیم؛ فرصتی که در کمتر کشوری یافت می‌شود و اگر یافت شود فرصت گرانبهایی است که باید خوب از آن برای نسل‌های بعد و دهه‌های آینده بهره‌برداری کرد. اما تا چشم به هم بزنیم، این فرصت نایاب از دست می‌رود و جوان‌های ما از سال‌های جوانی فاصله می‌گیرند، یا به میانسالی می‌گذارند و بعد هم مو سپیدی می‌کنند و وارد دوران پیر

تجربه سالمندی می‌شوند؛ دوره‌ای که مشکلات خاصی خود را دارد و اگر از پیش برای آن طرح و برنامه‌ای نداشته باشیم به سختی طی خواهد شد. از سوی دیگر موضوع جمعیت از نظر جمعیت‌شناسان امری بویاست و احتمال تغییرات در آن فراوان است؛ یعنی خیلی نباید بدبینانه به آن نگاه کرد، ولی تجربه در کشورهای با جمعیت سالمند نشان داده اگر از امروز برای آن چاره‌ای اندیشیده نشود چه بسا زودتر به روزگار آنها دچار می‌شویم.

آغاز بحران پیری
 دو سال پیش که وضع جمعیت کشور برای آخرین بار بررسی شد، تعداد زنان سالمند را ۳ میلیون ۷۰۰ هزار نفر و تعداد مردان سالمند را ۳ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر اعلام کردند که به گفته کارشناسان جمعیت سازمان ملل متحد اگر وضع به همین منوال پیش برود، سال ۱۴۲۰ شمسی آغاز بحران پیری جمعیت ایران است و باز با همین

پیش

بازنگاهی به واکنش رسانه‌ها به نامه سردار سلیمانی

درس انقلابی‌گری

تمام صفحه روزنامه سازندگی از سردار قاسم سلیمانی در صفحه اول خود با تیتیر «اتحاد سپاه و دولت» و سرمقاله این روزنامه با عنوان «هم مرد صلح و هم مرد جنگ»، چاپ تیتیر «دست شما را می‌بوسم» در صفحه اول روزنامه اعتماد، قرار در تنگه» در صفحه اول روزنامه جوان و... تیتیرهایی هستند که در واکنش به نامه سردار سلیمانی خطاب به رئیس‌جمهور در پی اظهارات ضد صهیونیستی رئیس‌جمهور و مواضع قاطع وی درباره عواقب بازگشت تحریم‌های نفتی علیه جمهوری اسلامی ایران در سفر به اروپا، به چاپ رسید تا به این واسطه نوعی عزم و وحدت در کشور، چه در میان نیروهای داخلی و چه در میان گرایش‌های سیاسی و رسانه‌ای گوناگون برای مقابله با تحریم‌های ظالمانه آمریکا مشاهده شود؛ مسئله‌ای که روزنامه «وطن امروز» با تیتیر «مژگشایی از تهدید نفتی» آن را این‌گونه توضیح می‌دهد:

«این نامه به معنای آن است که به بیرون از مرزها این پیام را برسانند که سیاست ایران برای مقابله با تحریم نفتی که از سوی حسن روحانی اعلام شد، بسیار جدی است و ایران آمادگی لازم را برای اجرای این سیاست دارد. اینکه این نامه از سوی سردار سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران (و نه سایر فرماندهان ارشد نظامی ایران) نوشته شده نیز قابل تأمل است. اگر تا پیش از این تصور می‌شد سیاست نظام برای جلوگیری از تحریم نفتی، به تهدیدها در خلیج فارس و تنگه هرمز محدود می‌شود، اما نامه حمایت‌آمیز سلیمانی به روحانی می‌تواند این پیام را مخابره کند که سیاست ایران استفاده از همه ظرفیت‌های خود در منطقه است تا اگر زمانی صادرات نفتی ایران در متوقف شد، از تمام این ظرفیت‌ها استفاده شود تا منابع صادرات نفتی سایر کشورهای منطقه شود.» اما با وجود همه این وحدتی که در زمینه رفع تحریم‌های نفتی و خنثی‌سازی توطئه آمریکایی‌ها برای مقابله با

کند و مانع تحقق همدلی در کشور شوند، ضمن آنکه گویا فرصت مناسبی را پیدا کرده‌اند که نسبت‌های ناروایی را به فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی وارد کرده و حساب خود را بر سر پرونده محکومیت یکی از «بهارهای» با این فرمانده خط مقدم انقلاب اسلامی و مبارزه صاف کنند! تلاشی را در میان اهل سیاست و رسانه برانگیخت. بسیاری از چهره‌ها و شخصیت‌ها، گرفتاری انقلاب را همین آدم‌ها دانستند که درک صحیحی از انقلاب و شرایط آن ندارند و فقط مطامع سیاسی و رقابت‌های گروهی خود

توضیح می‌دهد:

«این نامه به معنای آن است که به بیرون از مرزها این پیام را برسانند که سیاست ایران برای مقابله با تحریم نفتی که از سوی حسن روحانی اعلام شد، بسیار جدی است و ایران آمادگی لازم را برای اجرای این سیاست دارد. اینکه این نامه از سوی سردار سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران (و نه سایر فرماندهان ارشد نظامی ایران) نوشته شده نیز قابل تأمل است. اگر تا پیش از این تصور می‌شد سیاست نظام برای جلوگیری از تحریم نفتی، به تهدیدها در خلیج فارس و تنگه هرمز محدود می‌شود، اما نامه حمایت‌آمیز سلیمانی به روحانی می‌تواند این پیام را مخابره کند که سیاست ایران استفاده از همه ظرفیت‌های خود در منطقه است تا اگر زمانی صادرات نفتی ایران در متوقف شد، از تمام این ظرفیت‌ها استفاده شود تا منابع صادرات نفتی سایر کشورهای منطقه شود.» اما با وجود همه این وحدتی که در زمینه رفع تحریم‌های نفتی و خنثی‌سازی توطئه آمریکایی‌ها برای مقابله با

کند و مانع تحقق همدلی در کشور شوند، ضمن آنکه گویا فرصت مناسبی را پیدا کرده‌اند که نسبت‌های ناروایی را به فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی وارد کرده و حساب خود را بر سر پرونده محکومیت یکی از «بهارهای» با این فرمانده خط مقدم انقلاب اسلامی و مبارزه صاف کنند! تلاشی را در میان اهل سیاست و رسانه برانگیخت. بسیاری از چهره‌ها و شخصیت‌ها، گرفتاری انقلاب را همین آدم‌ها دانستند که درک صحیحی از انقلاب و شرایط آن ندارند و فقط مطامع سیاسی و رقابت‌های گروهی خود

توضیح می‌دهد:

«این نامه به معنای آن است که به بیرون از مرزها این پیام را برسانند که سیاست ایران برای مقابله با تحریم نفتی که از سوی حسن روحانی اعلام شد، بسیار جدی است و ایران آمادگی لازم را برای اجرای این سیاست دارد. اینکه این نامه از سوی سردار سلیمانی، فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران (و نه سایر فرماندهان ارشد نظامی ایران) نوشته شده نیز قابل تأمل است. اگر تا پیش از این تصور می‌شد سیاست نظام برای جلوگیری از تحریم نفتی، به تهدیدها در خلیج فارس و تنگه هرمز محدود می‌شود، اما نامه حمایت‌آمیز سلیمانی به روحانی می‌تواند این پیام را مخابره کند که سیاست ایران استفاده از همه ظرفیت‌های خود در منطقه است تا اگر زمانی صادرات نفتی ایران در متوقف شد، از تمام این ظرفیت‌ها استفاده شود تا منابع صادرات نفتی سایر کشورهای منطقه شود.» اما با وجود همه این وحدتی که در زمینه رفع تحریم‌های نفتی و خنثی‌سازی توطئه آمریکایی‌ها برای مقابله با

کند و مانع تحقق همدلی در کشور شوند، ضمن آنکه گویا فرصت مناسبی را پیدا کرده‌اند که نسبت‌های ناروایی را به فرمانده نیروی قدس سپاه پاسداران انقلاب اسلامی وارد کرده و حساب خود را بر سر پرونده محکومیت یکی از «بهارهای» با این فرمانده خط مقدم انقلاب اسلامی و مبارزه صاف کنند! تلاشی را در میان اهل سیاست و رسانه برانگیخت. بسیاری از چهره‌ها و شخصیت‌ها، گرفتاری انقلاب را همین آدم‌ها دانستند که درک صحیحی از انقلاب و شرایط آن ندارند و فقط مطامع سیاسی و رقابت‌های گروهی خود

توضیح می‌دهد:

«این نامه به معنای آن است که به بیرون

بررسی اندیشه سیاسی صاحب جواهر۹

اختیارات حاکم اسلامی

□**فتح الله پریشان** / در شماره گذشته به شرایط حاکم اسلامی از دیدگاه صاحب دایره‌المعارف فقیه شیعه مرحوم محمدحسن نجفی اشاره شد. در این نوشته اختیارات حاکم اسلامی در نظریه ولایت فقیه صاحب جواهر بررسی می‌شود.

قلمرو حکومت حاکم از مسائلی است که در حوزه شریعت، آثار بسیاری را بر جای می‌نهد. قدمت این بحث در اندیشه دینی و فلسفه و فقه سیاسی مسلمانان، نشان‌دهنده آن است که از دیرباز رابطه مکتب و حکومت مسئله عینی جامعه اسلامی تلقی می‌شده است. حوزه اختیارات حکومت می‌تواند ترسیم‌کننده انعطاف دینی در برابر نیازها و مصالح اجتماعی باشد. با توجه به اشاره فوق، باید به موضوع اختیارات حکومت با دیدی ژرف‌تر و وسیع‌تر نگریست. بیشتر فقیهان، دایره ولایت فقیه و اختیارات او را گسترده می‌دانند و با طرح نیابت و وراثت فقیه از معصومان(ع) بر این باورند که در هر موردی آن بزرگواران ولایت داشته‌اند، ولی فقیه و حاکم اسلامی نیز در روزگار غیبت ولایت دارد. این دیدگاه میان فقه‌ای شیعیه مشهور است؛ بلکه بسیاری از فقه‌ا بر آن ادعای اجماع کرده و آن را از مسلمّات فقه شیعه دانسته‌اند.^(۱) در برابر این دیدگاه برخی نیز گفته‌اند؛ فقیه تنها مجاز به تصرف در امور حسبیه است، ولی ولایت بر انجام آن امور ندارد.^(۲)

بر اساس نظریه نخست، اختیارات فقیه دارای شرایط مقید به جواز تصرف در امور حسبیه یا ولایت بر آنها نیست؛ بلکه نسبت به آن دو اطلاق دارد و همه کارهایی را که یک زمامدار تام‌الاختیار انجام می‌دهد، می‌تواند انجام دهد؛ از این رو این نظریه را ولایت مطلقه فقیه نامیده‌اند. اما بر اساس نظریه ولایت فقیه در اندیشه سیاسی صاحب جواهر، اختیارات ولی فقیه و حاکم اسلامی به ولایت عامه و مقیده به امور حسبیه تقسیم می‌شود. صاحب جواهر معتقد است که اختیارات ولی فقیه عامه است؛ «لکن ظاهر الاصحاب عملا و فتوی فی سائر الابواب عمومها بل لعله(ای عموم ولایه الحاکم) من المسلمات او الضروریات عندهم»^(۳) صاحب جواهر مکرر به عمومی بودن یا عامه بودن ولایت حاکم تصریح می‌کند و در جای دیگر می‌گوید: «لعموم نیابت، لعموم ولایت(ولایه الفقهاء) عنهم علیهم‌السلام»^(۴)

صاحب جواهر در توضیح نیابت عامه به دو معنای سازگار با هم چنین تعبیر می‌کند: «تمام اصحاب ما شیعه امامیه وحدت نظر دارند، بر اینکه فقیه عادل امین که تمام شرایط صدور فتوا را داراست و اصطلاحاً به وی مجتهد در احکام شرعی گفته می‌شود، در زمان غیبت نایب و جانشین ائمه طاهران می‌باشد. نیابت وی در کلیه مواردی است که نیابت از ائمه به معصومین در آنها دخالت دارد.»^(۵)

سپس وی به بررسی تمام اختیارات پیامبر و ائمه معصوم(ع) می‌پردازد و معتقد است، تمام اختیارات آنها به نایبان‌شان، یعنی فقه‌ا منتقل می‌شود، مگر اختیاراتی که مختص پیامبر بوده، مانند مقام خاص نبوت و امامت. بر این اساس، صاحب جواهر تمام اختیارات ائمه در امور حکومتی را برای فقها ثابت می‌داند، الا اموری که از خواص امام بودن است. اما تعبیر دوم صاحب جواهر از میزان اختیارات عامه فقیه را می‌توان «سیاسه‌الرعیه» نامید. صاحب جواهر هر آنچه موجب جریان کلمه حق و ایجاد نظم در زندگی مردم می‌شود را سیاسه‌الرعیه می‌نامد که در واقع، میزان اختیارات فقیه است. اما پس از بررسی این مفاهیم در منظومه فکری صاحب جواهر می‌توان در عصر غیبت از مصداق اختیارات حاکم اسلامی سخن گفت که در ادامه مهم‌ترین آنها‌از منظر وی بررسی می‌شود.

۱- منصب افتا و حکم؛ فتوا در احکام شرعی الهی در روزگار غیبت، از وظایف و اختیارات فقیه جامع‌الشرایط است. گفتار فقیه، همانند گفتار پیامبر(ص) و امام معصوم(ع) برای مسلمانان حجت و سند است. بنابراین انسان مسلمان وظیفه دارد سخن او را بشنود و به فتاوی او عمل کند. ۲-مقام قضاوت و اجرای حدود؛ سلامت و امنیت جامعه، استقرار عدالت، پاسداری از حقوق مردم و مقدسات آنان، به وجود و سلامت قوه قضائیه بستگی دارد. در صورتی که این قوه در جامعه‌ای وجود نداشته باشد، یا اینکه افراد ناشایست سرپرستی آن را بر عهده بگیرند، ستم و فساد رواج می‌یابد و حقوق مردم پایمال می‌شود و نظم و نظام جامعه مختل می‌شود. بنابراین همان گونه که در زمان پیامبر(ص) و علی(ع) و از صدر اسلام تاکنون همه حکومت‌ها دارای دستگاه قضایی بوده‌اند، در حکومت اسلامی نیز باید برای حل‌وفصل دعاوی، دستگاه قضاوتی در کار باشد تا به آن مهم بپردازد. اما اینکه در منطق شیعه، چه فرد یا گروهی شایستگی انجام این کار را دارند، صاحب جواهر معتقد است، منصب قضا منصبی عالی و بزرگ است که خداوند ولایت بر آن را برعهده پیامبران و پس از آن بر عهده وهی آنان قرار داده و در روزگار غیبت این منصب از آن فقیهانی است که از سوی آنان دارای اجازه می‌باشند.^(۶) افزون بر این موارد، اختیاراتی دیگر نیز بر عهده ولی فقیه است که در شماره آینده بررسی خواهند شد.

- پی‌نوشت‌ها:
- ۱- محسن کدیور، نظریه‌های دولت در فقه شیعه، ص ۹۶.
- ۲-التبیح فی شرح عروه‌الوقفی، آیتالله خویی، ج ۱، ص ۴۴۴- ۴۲۳.
- ۳-محمدحسن نجفی، جواهرالکلام، ج ۱۶، ص ۷۸.
- ۴- همان، ج ۱۵، ص ۴۲۲.
- ۵- همان، ج ۲۱، ص ۲۵۸.
- ۶- همان ، ج ۲۰، ص ۳۱.

جابه‌جایی بین دو انقلاب

کتاب «جابه‌جایی بیسن دو انقلاب: چرخش‌های امر دینی در جامعه ایرانی» نوشته مهدی نجف‌زاده، عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد است که انتشارات تیسرا روانه بازار نشر کرده است. کتاب جابه‌جایی دو انقلاب، چشم‌انداز جدیدی را از تغییرات سیاسی- اجتماعی طی سیصد سال گذشته ایران ارائه می‌دهد. از رهگذر بررسی نقش مذهب و با استناد به اسناد و مدارک، نویسنده ادعا می‌کند که شیعیه به‌تدریج از سیمای

مذهبی غیر سیاسی به حکومت فقیهان در جمهوری اسلامی رسیده است. در اصل کتاب حاضر در صدد پاسخخ به این پرسش است که چرا در جامعهٔ سنتی و عقب‌مانده ایرانی دوره قاجاریه، انقلابی مدرن و در جامعهٔ نوشته‌شده ایرانی دوره پهلوی، انقلابی مذهبی و سنتنی رخ داده است؟ منطق تاریخ به ما می‌گوید با توجه به گستردگی نقش مذهب در دوره قاجار، ابتدا باید انقلابی اسلامی رخ می‌داد و سپس بر پیکره آنچه رضاشاه از جامعه ایرانی ساخت، قانون مشروطه استوار می‌شد؛ اما گویی به زعم نویسنده جامعه ایرانی در طی فاصله دو انقلاب مسیری بر عکس پیموده است. او برای پاسخ به این پرسش در فصل اول این کتاب تلقی خود را از رابطه دین و جامعه توضیح داده و سپس بر اساس رویکرد تحلیلیگرایانه‌اش به مذهب شیعه پرداخته است. به زعم او شیعه همچون دیگر مذاهب با تغییرات سترگی در عرصه اجتماعی روبه‌رو بوده و از یک مذهب آن‌جهانی و غیراجتماعی به سوی مذهبی دنیوی و اجتماعی‌شده در حرکت بوده است. همچنین در پاسخ به چرایی سقوط سلطنت در ایران و برآمدن جمهوری اسلامی، ساده‌ترین راه‌حل این است که تحولات منجر به این جابه‌جایی را در حوادث سال‌های میانه پنجاه شمسئ محدود کنیم و تحلیل‌های خود را از طریق دوچیهات علمی به این سمت ببریم که انقلابیون غیر دینی و روشنفکران راگناه، در گفتمان «روحانیت» محصور شده و از طریق آنان به حمایت از یک انقلاب اسلامی شیعی و حکومتی مبتنی بر فقه انگیزخته شدند. منطق تحلیل‌های اجتماعی به ما می‌گوید؛ ابتدا انقلاب اسلامی باید رقم می‌خورد، سپس رضاشاه به ظهور می‌رسید و سرانجام انقلاب مشروطه با آمال‌هایش هویدا می‌شد؛ اما مردم ایران چهتی عکس پیمودند. سؤال این است؛ کدام منطق این جابه‌جایی تاریخی را توجیه‌پذیر می‌کند؟ که نویسنده‌با استفاده از رویکرد جامعه‌شناختی و گفتمانی تلاش کرده این جابه‌جایی را توضیح دهد.

اجتماعی شدن

مذهب شیعه

□**دکتر عباسعلی عظیمی‌شوشتری** /

برای شناخت بهتر و تبیین مشخصات ذاتی انقلاب اسلامی، ناچار باید آن را با دیگر حوادث اجتماعی مشابه مقایسه کرد. به نظر می‌رسد تنها می‌توان انقلاب اسلامی ایران را با انقلاب‌های بزرگ جهان مانند انقلاب کبیر فرانسه و انقلاب اکتبر روسیه به مثابه انقلاب‌هایی که شباهت بیشتری با انقلاب اسلامی دارند، مقایسه کرد. به این دلیل که این دو انقلاب نیز همانند انقلاب اسلامی، مبدع تحولاتی بودند که تا آن زمان سابقه نداشت.

انقلاب فرانسه را برخی ناشی از مشکلات اقتصادی و فقر مردم می‌دانند و برخی دیگر آن را قیامی علیه دین و دینداری تلقی کرده‌اند؛ اما به نظر می‌رسد انقلاب فرانسه پیش از هر چیز قیام مردم علیه تبعیضات و نابرابری‌های اجتماعی بود که در عرصه اقتصادی به شکل مشخص‌تری رخ نموده بود و متأسفانه کلیسا و اربابان آن و روحانیت مسیحی نیز در آن حوزه حضوری فعال داشتند. وجود امتیازات متعدد برای نجبا و اشراف و روحانیون، از یک سو و مالیات‌های مختلفی که بر حاصل دسترنج دهقان‌ها و فعالیت‌های تر رسومات شراب^(۱) و غیره می‌پرداخت که در نهایت فقط خمس آن برای یک سال او و خانواده‌اش باقی می‌ماند.^(۲) چنین وضعیتی مردم را از تاب و توان انداخته بود. هر بار که خشکسالی یا قحطی روی می‌داد، مردم دسته‌دسته به سوی شهرها هجوم می‌آوردند و شهرها را هم گرفتار قحطسالی می‌کردند. در سال‌های ۱۷۸۸ و ۱۷۸۹ قحطی شدیدی رخ داد، به گونه‌ای که نان، قوت لایموت مردم به شدت نایاب شد و این در حالی بود که اشراف و متولان در برابر چشمان مردم گرسنه به عیاشی‌های مسرفانه می‌پرداختند و شاه و ملکه «ماری دولت بر دوش آنها بود.»^(۳) امتیازات دو طبقه اول شامل معافیت‌های مالیاتی و حق دریافت و وصول مالیات به نفع خود، بود. برای نمونه، روحانیون حق وصول مالیاتی به نام «ریم» یا مشربیه حاصل محصولات کشاورزی را داشتند و نجبا

فرانسه جامعه‌ای طبقاتی

ملت فرانسه در آستانه انقلاب به سه طبقه تقسیم شده بودند؛ روحانیون، نجبا و طبقه سوم. دو طبقه اول، صاحب امتیاز بودند، ولی طبقه سوم هیچ‌گونه امتیازی نداشتند و تمام بار دولت بر دوش آنها بود.^(۴) امتیازات دو طبقه اول شامل معافیت‌های مالیاتی و حق دریافت و وصول مالیات به نفع خود، بود. برای نمونه، روحانیون حق وصول مالیاتی به نام «ریم» یا مشربیه حاصل محصولات کشاورزی را داشتند و نجبا

دکتر مهدی نجف‌زاده،

عضو هیئت علمی گروه علوم سیاسی دانشگاه فردوسی می‌گوید: انقلاب اسلامی، بزرگ‌ترین واقعه سیاسی و انقلابی ایران است و هیچ اتفاق دیگر

و هیچ حکومت دیگری نمی‌تواند همانند جمهوری اسلامی در ایران شکل بگیرد. جمهوری اسلامی محصول انقلاب اسلامی، آخرین مرحله از اجتماعی شدن مذهب شیعه در ایران است. پارادوکس‌های غیر قابل حلی که صفویان، قاجاریه و پهلوی‌ها به واسطه دوگانگی قدرت دینی و سیاسی با آن روبرو بوده‌اند، برای نظام سیاسی جدید مصداق ندارد.

ماهیت‌شناسی و نحوه استمرار انقلاب اسلامی۶-

وجوه تمایز انقلاب اسلامی با انقلاب کبیر فرانسه چیست؟

عوارض مالیاتی قرون وسطی را هنوز از رعایا می‌گرفتند.

انقلاب فرانسه در مجموع ۶۰۰ هزار نفر بود، در حالی که طبقه محروم، یعنی طبقه سوم ۲۴ میلیون و ۴۰۰ هزار نفر بودند که بیشترین بار مالیاتی را بر دوش داشتند.^(۱) به طور کلی، هر نابرابری‌های اجتماعی بود که در عرصه اقتصادی به شکل مشخص‌تری رخ نموده بود و متأسفانه کلیسا و اربابان آن و روحانیت مسیحی نیز در آن حوزه حضوری فعال داشتند. وجود امتیازات متعدد برای نجبا و اشراف و روحانیون، از یک سو و مالیات‌های مختلفی که بر حاصل دسترنج دهقان‌ها و فعالیت‌های تر رسومات شراب^(۲) و غیره می‌پرداخت که در نهایت فقط خمس آن برای یک سال او و خانواده‌اش باقی می‌ماند.^(۳) چنین وضعیتی مردم را از تاب و توان انداخته بود. هر بار که خشکسالی یا قحطی روی می‌داد، مردم دسته‌دسته به سوی شهرها هجوم می‌آوردند و شهرها را هم گرفتار قحطسالی می‌کردند. در سال‌های ۱۷۸۸ و ۱۷۸۹ قحطی شدیدی رخ داد، به گونه‌ای که نان، قوت لایموت مردم به شدت نایاب شد و این در حالی بود که اشراف و متولان در برابر چشمان مردم گرسنه به عیاشی‌های مسرفانه می‌پرداختند و شاه و ملکه «ماری دولت بر دوش آنها بود.»^(۴) امتیازات دو طبقه اول شامل معافیت‌های مالیاتی و حق دریافت و وصول مالیات به نفع خود، بود. برای نمونه، روحانیون حق وصول مالیاتی به نام «ریم» یا مشربیه حاصل محصولات کشاورزی را داشتند و نجبا

انقلابی با هدایت قشر بورژوازی

اگر چه اوضاع و احوال پیش گفته

عامل مهم و اصلی در زمینه‌سازی و

دکتر مهدی نجف‌زاده،

عضو هیئت علمی گروه علوم سیاسی دانشگاه فردوسی می‌گوید: انقلاب اسلامی، بزرگ‌ترین واقعه سیاسی و انقلابی ایران است و هیچ اتفاق دیگر

و هیچ حکومت دیگری نمی‌تواند همانند جمهوری اسلامی محصول انقلاب اسلامی، آخرین مرحله از اجتماعی شدن مذهب شیعه در ایران است. پارادوکس‌های غیر قابل حلی که صفویان، قاجاریه و پهلوی‌ها به واسطه دوگانگی قدرت دینی و سیاسی با آن روبرو بوده‌اند، برای نظام سیاسی جدید مصداق ندارد.

ماهیت‌شناسی و نحوه استمرار انقلاب اسلامی۶-

وجوه تمایز انقلاب اسلامی با انقلاب کبیر فرانسه چیست؟

آنها در سرنوشت کشور، هیچ یک از امتیازات نجبا را در اختیار نداشتند. این ناراضیانی‌های مردم را هدایت کردند که در نهایت به بروز انقلاب منجر شد. در این میان نمی‌توان نقش ارزنده افکار و آرای فلاسفه آزادخواه فرانسه را که خود یا از اشراف بودند یا به کمک اشراف رشد پیدا کردند و همچنین نقش انقلاب آمریکا را نادیده گرفت. آرا و افکار فلاسفه‌ای مانند، ژان ژاک روسو، ولتر، دیدرو، هلو سیوس، مورله، میرابو، تورگو و صدها نویسنده دیگر که در فضای افکار و بورژوازی تازه‌نفس فرانسه در اختیار داشت که هم از عوارض مختلفی که می‌بایست پرداخت کند ناراضی بود

□**انقلاب فرانسه را برخی ناشی از مشکلات اقتصادی و فقر مردم می‌دانند و برخی دیگر آن را قیامی علیه دین و دینداری تلقی کرده‌اند؛ اما به نظر می‌رسد انقلاب فرانسه پیش از هر چیز قیام مردم علیه تبعیضات و نابرابری‌های اجتماعی بود که در عرصه اقتصادی به شکل مشخص‌تری رخ نموده بود**

و هم ایده‌های خود را در سالن‌ها و میهمانی‌های رقص و بحث‌های فلسفی! که برخی از «مادام‌ها» و «دوش‌های» فرانسوی تشکیل می‌دادند، مطرح می‌کردند و از این طریق برخی اشراف ناراضی را نیز با خود همراه می‌کردند. آنان از لحاظ پول و قدرت به دلیل نقش فعال تری در حکومت بودند؛ د رشد و توسعه افکار فلاسفه آزادخواه. اما هدف از انقلاب فرانسه نیز تغییر کل ساختار اجتماعی فرانسه پیش از انقلاب بود. به همین دلیل علیه همه قدرت‌هایی که تثبیت‌کننده نظام قدیم

دکتر مهدی نجف‌زاده،

عضو هیئت علمی گروه علوم سیاسی و انقلابی ایران است و هیچ اتفاق دیگر

و هیچ حکومت دیگری نمی‌تواند همانند جمهوری اسلامی محصول انقلاب اسلامی، آخرین مرحله از اجتماعی شدن مذهب شیعه در ایران است. پارادوکس‌های غیر قابل حلی که صفویان، قاجاریه و پهلوی‌ها به واسطه دوگانگی قدرت دینی و سیاسی با آن روبرو بوده‌اند، برای نظام سیاسی جدید مصداق ندارد.

ماهیت‌شناسی و نحوه استمرار انقلاب اسلامی۶-

وجوه تمایز انقلاب اسلامی با انقلاب کبیر فرانسه چیست؟

بودند، اعلان جنگ داد؛ قدرت‌هایی که این امتیازات را به رسمیت می‌شناختند. انقلاب فرانسه اغلب سنت‌های قدیم را برافکند و شیوه‌ای جدید از زندگی اجتماعی بسر مینای افسکار جدید به وجود آورد.

برخلاف نظر بسیاری از کسانی که هدف از انقلاب فرانسه را برچیدن بساط دینداری می‌دانند، این انقلاب هرگز درصدد نفی دینس از زندگی فردی و حتی اجتماعی مردم نبود؛ بلکه مبارزه مردم فرانسه با دینس در واقع جنبه تصادفی و گذرا داشت.^(۱) احساس ضد دینی مردم فرانسه در هنگامه انقلاب

در برابر نظر بسیاری از کسانی که هدف از انقلاب فرانسه را برچیدن بساط دینداری می‌دانند، این انقلاب هرگز درصدد نفی دینس از زندگی فردی و حتی اجتماعی مردم نبود؛ بلکه مبارزه مردم فرانسه با دینس در واقع جنبه تصادفی و گذرا داشت.^(۲) احساس ضد دینی مردم فرانسه در هنگامه انقلاب علیه امتیازات و مالیات‌ها و تبعیضاتی که کلیسا عامل و بانی آن بود. به این ترتیب، هدف از انقلاب فرانسه را نیز می‌توان چنین برشمرد:

۱- ایجاد تحولی بنیادین در ساختار اجتماعی کشور؛ ۲- تغییر سیستم حکومت و تأمین حق حاکمیت دینی مردم فرانسه در واقع احساسی بود ناپایدار علیه امتیازات و مالیات‌ها و تبعیضاتی که کلیسا عامل و بانی آن بود. به این ترتیب، هدف از انقلاب فرانسه را نیز می‌توان چنین برشمرد:

۱- تاریخ قرن هجدهم، البرماله، رشید یاسمی، تهران، دنیای کتاب، ۱۳۶۳، ص ۳۴۱.

۲- همان، ص ۳۵۶.

۳- به موجب اینس مالیات که به آن «گایل» می‌گفتند، هر شخص که عمرش از هفت سال تجاوز می‌کرد باید حداقل سالی هفت من کمک از دولت بخرد و تخلف از آن جریمی بزرگ به شمار می‌رفت. همان، ص ۳۴۴

۴- منظور مالیات‌های متعددی بود که بر شراب وضع می‌کردند. برای نمونه به محض ورود به شهر یک مالیات، در مکان مشربوفروشی یک مالیات و قبل از ورود به شهر نیز مالیات می‌گرفتند. همان، ص ۳۵۵

۵- همان، ص ۳۶۷.

۶- تاریخ تمدن، ویل دورانت، ضیاءالدین طباطبایی، روسو و انقلاب، ج ۲، ص ۱۲۷۰.

۷- انقلاب فرانسه، الکسی دوکویل، محسن ثلاثی، تهران، نشر نقره، ص ۲۱- ۳۰.

جریان شناسی فکری فرهنگی انجمن حجتیه۲۳

نقش آفرینی انجمن حجتیه در فتنه ۸۸

که برای افرادی که خیلی شناختی از این انجمن نداشتند و اطلاعات خود از انجمن را از رسانه‌های عمومی دریافت کرده بودند، این‌طور جا افتاده بود که با آمدن دولت احمدی‌نژاد، انجمن قدرت گرفت و بحث، حتی تا حجتیه‌ای بودن خود احمدی‌نژاد و مثالی هم پیش رفته بود. تهمت قدیمی حجتیه‌ای بودن آیت‌الله مصباح‌زدی هم که به وسیله نشریات… دوم خرداد رواج یافته بود، هنوز هم طرفدارانی داشت… این مسئله وقتی جالب‌تر می‌شود که بدانیم بهائیان هم در این انتخابات، حامی میرحسین بودند و فلسفهٔ وجودی انجمن حجتیه هم از ابتدا مقابله با بهائیت بود. حال چه شده که پس‌از این همه سال، این دو به یک نقطه مشترک رسیدند؟»^(۵)

به طوری که اجتماع بهائیت با انجمن حجتیه در فتنهٔ مذکور بسیار درخور توجه بود.^(۶)

□**انجمن و فعالیت‌های اقتصادی**

یکی دیگر از عملکردهای انجمن، پیش و پس از انقلاب اسلامی فعالیت‌های اقتصادی است؛ «انجمن فعالیت‌های درآمده‌ساز مالی هم انجام می‌دهد. معمولاً با اخذ شهریه‌های هفتگت چند میلیونی از بچه‌های متولین، به نوعی معامله می‌کنند. می‌گویند ما یک فرزند مرفه دنیای امروز [را]… با چنین مذهبی به شما تحویل می‌دهیم و همین کار را هم می‌کنند.»^(۷) پیش از انقلاب اسلامی، انجمن حجتیه شرکتی را تأسیس کرد و اعضای انجمن، سهام این شرکت را خریدند. در واقع، در این دوران، انجمن

افراطی فرقهٔ سبز اعلام برأت و پیشیمانی کرده

بود، به خبرگزاری ایلنا گفت: «من به‌طور مشخص…

پشت سر تمام فتنه‌هایی که رخ داده… انجمن را می‌بینم. این تفکر در دورهٔ فعلی، در قالب برخی بنیادها و تشکل‌ها با عناوین و اسامی دیگر فعال

است و در بسیاری مراکز نفوذ دارد و از طریق

برخی چهره‌ها و شخصیت‌هایی که در زمان امام خمینی اجازه مطرح شدن نیافتند و افکارشان دقیقاً مخالف امام است، عمل می‌کنند. با توجه به اینکه سطح طیف‌بندی مطرح شده از سوی دکتر سروش کلان است؛ زیرا به دینداران و غیردینداران اشاره می‌کند. تأکید بر بر حضور انجمن حجتیه در جنبش سبز دلیل ویژه‌ای دارد؛ وگرنه، به

طور طبیعی انجمن حجتیه در طیف‌بندی کلان، در زمرهٔ دینداران محسوب می‌شوند و علت خاصی برای متمایز ساختن آنها وجود ندارد.»^(۸)

□**نقطه‌اشتراک انجمن حجتیه و بهائیت در انتخابات ۸۸**

کادر و اعضای انجمن حجتیه در این انتخابات به حمایت از میرحسین‌موسوی برخاستند. این مسئله از دو نظر درخور توجه است: «یکی، اینکه در طول تاریخ انقلاب این اولین بار بود که انجمن در یک انتخابات به طور جدی وارد عرصهٔ سیاست شد و به حمایت از یک کاندیدا برخاست. دلیل این امر را دشایید بتوان در نهایت به همین جهت الهاب بسیار شدید این دوره دانست که گذاشت هیچ‌کس بی‌نظر بماند و نهایتاً هم رکورد بیش از ۸۰ درصد را به جا گذاشت؛ دومین مسئلهٔ قابل تأمل این بود

□**عبدالله نوری گلجایی** / در تاریخ سی

سالهٔ انقلاب اسلامی، انتخابات دهمین دورهٔ ریاست‌جمهوری، از بسیاری جهات بی‌همتا بود؛ به طوری که در تحلیل آن مقالات و کتاب‌های بسیاری نوشته شده است. اما به نظر می‌رسد آنچه تاکنون به آن کم‌توجهی شده است، تحلیل چگونگی و چرایی رفتار و موضع‌گیری‌های گروه‌های مختلف سیاسی و مذهبی در قبال انتخابات بوده است. یکی از این گروه‌ها که در صف حامیان جبههٔ سبز قرار گرفت و بعد از اعلام رسمی نتیجهٔ انتخابات، به آتش فتنه دامن زد، انجمن حجتیه بود»^(۱)؛ «سران انجمن حجتیه گرد هم آمدند تا برای به مقصد رسیدن کشتی نیمه‌جان انجمن، فکری بکنند. این افراد که تا پیش از این شرکت در هر گونه انتخابات را مغایر افکار و اهداف خود می‌دانستند، نهایتاً تصمیم به حضور در انتخابات گرفتند، با این دلیل که باید کاری کرد تا احمدی‌نژاد رأی نیاورد… جمع‌بندی نظرات این بود که جناح راست نسبت به جناح چپ مشکل بیشتری برای انجمن ایجاد می‌کند. به همین دلیل، باید با ادامهٔ حیات سیاسی دولت نهم مقابله کرد. در این جلسهٔ [یکی] از اعضای مؤسس انجمن حجتیه به چگونگی عملکرد و نیز نحوهٔ پیگیری برنامه‌های این انجمن در دوران اصلاحات اشاره می‌کند و می‌گوید ما در زمان آقای خاتمی راحت‌تر بودیم. در نهایت هم همهٔ اعضای در جلسه، متفق‌القول تأکید می‌کنند که باید کاری کرد تا احمدی‌نژاد رأی نیاورد.»^(۲)

سالهٔ انقلاب اسلامی، انتخابات دهمین دورهٔ ریاست‌جمهوری، از بسیاری جهات بی‌همتا بود؛ به طوری که در تحلیل آن مقالات و کتاب‌های بسیاری نوشته شده است. اما به نظر می‌رسد آنچه تاکنون به آن کم‌توجهی شده است، تحلیل چگونگی و چرایی رفتار و موضع‌گیری‌های گروه‌های مختلف سیاسی و مذهبی در قبال انتخابات بوده است. یکی از این گروه‌ها که در صف حامیان جبههٔ سبز قرار گرفت و بعد از اعلام رسمی نتیجهٔ انتخابات، به آتش فتنه دامن زد، انجمن حجتیه بود»^(۱)؛ «سران انجمن حجتیه گرد هم آمدند تا برای به مقصد رسیدن کشتی نیمه‌جان انجمن، فکری بکنند. این افراد که تا پیش از این شرکت در هر گونه انتخابات را مغایر افکار و اهداف خود می‌دانستند، نهایتاً تصمیم به حضور در انتخابات گرفتند، با این دلیل که باید کاری کرد تا احمدی‌نژاد رأی نیاورد… جمع‌بندی نظرات این بود که جناح راست نسبت به جناح چپ مشکل بیشتری برای انجمن ایجاد می‌کند. به همین دلیل، باید با ادامهٔ حیات سیاسی دولت نهم مقابله کرد. در این جلسهٔ [یکی] از اعضای مؤسس انجمن حجتیه به چگونگی عملکرد و نیز نحوهٔ پیگیری برنامه‌های این انجمن در دوران اصلاحات اشاره می‌کند و می‌گوید ما در زمان آقای خاتمی راحت‌تر بودیم. در نهایت هم همهٔ اعضای در جلسه، متفق‌القول تأکید می‌کنند که باید کاری کرد تا احمدی‌نژاد رأی نیاورد.»^(۲)

سالهٔ انقلاب اسلامی، انتخابات دهمین دورهٔ ریاست‌جمهوری، از بسیاری جهات بی‌همتا بود؛ به طوری که در تحلیل آن مقالات و کتاب‌های بسیاری نوشته شده است. اما به نظر می‌رسد آنچه تاکنون به آن کم‌توجهی شده است، تحلیل چگونگی و چرایی رفتار و موضع‌گیری‌های گروه‌های مختلف سیاسی و مذهبی در قبال انتخابات بوده است. یکی از این گروه‌ها که در صف حامیان جبههٔ سبز قرار گرفت و بعد از اعلام رسمی نتیجهٔ انتخابات، به آتش فتنه دامن زد، انجمن حجتیه بود»^(۱)؛ «سران انجمن حجتیه گرد هم آمدند تا برای به مقصد رسیدن کشتی نیمه‌جان انجمن، فکری بکنند. این افراد که تا پیش از این شرکت در هر گونه انتخابات را مغایر افکار و اهداف خود می‌دانستند، نهایتاً تصمیم به حضور در انتخابات گرفتند، با این دلیل که باید کاری کرد تا احمدی‌نژاد رأی نیاورد… جمع‌بندی نظرات این بود که جناح راست نسبت به جناح چپ مشکل بیشتری برای انجمن ایجاد می‌کند. به همین دلیل، باید با ادامهٔ حیات سیاسی دولت نهم مقابله کرد. در این جلسهٔ [یکی] از اعضای مؤسس انجمن حجتیه به چگونگی عملکرد و نیز نحوهٔ پیگیری برنامه‌های این انجمن در دوران اصلاحات اشاره می‌کند و می‌گوید ما در زمان آقای خاتمی راحت‌تر بودیم. در نهایت هم همهٔ اعضای در جلسه، متفق‌القول تأکید می‌کنند که باید کاری کرد تا احمدی‌نژاد رأی نیاورد.»^(۲)

سالهٔ انقلاب اسلامی، انتخابات دهمین دورهٔ ریاست‌جمهوری، از بسیاری جهات بی‌همتا بود؛ به طوری که در تحلیل آن مقالات و کتاب‌های بسیاری نوشته شده است. اما به نظر می‌رسد آنچه تاکنون به آن کم‌توجهی شده است، تحلیل چگونگی و چرایی رفتار و موضع‌گیری‌های گروه‌های مختلف سیاسی و مذهبی در قبال انتخابات بوده است. یکی از این گروه‌ها که در صف حامیان جبههٔ سبز قرار گرفت و بعد از اعلام رسمی نتیجهٔ انتخابات، به آتش فتنه دامن زد، انجمن حجتیه بود»^(۱)؛ «سران انجمن حجتیه گرد هم آمدند تا برای به مقصد رسیدن کشتی نیمه‌جان انجمن، فکری بکنند. این افراد که تا پیش از این شرکت در هر گونه انتخابات را مغایر افکار و اهداف خود می‌دانستند، نهایتاً تصمیم به حضور در انتخابات گرفتند، با این دلیل که باید کاری کرد تا احمدی‌نژاد رأی نیاورد… جمع‌بندی نظرات این بود که جناح راست نسبت به جناح چپ مشکل بیشتری برای انجمن ایجاد می‌کند. به همین دلیل، باید با ادامهٔ حیات سیاسی دولت نهم مقابله کرد. در این جلسهٔ [یکی] از اعضای مؤسس انجمن حجتیه به چگونگی عملکرد و نیز نحوهٔ پیگیری برنامه‌های این انجمن در دوران اصلاحات اشاره می‌کند و می‌گوید ما در زمان آقای خاتمی راحت‌تر بودیم. در نهایت هم همهٔ اعضای در جلسه، متفق‌القول تأکید می‌کنند که باید کاری کرد تا احمدی‌نژاد رأی نیاورد.»^(۲)

سالهٔ انقلاب اسلامی، انتخابات دهمین دورهٔ ریاست‌جمهوری، از بسیاری جهات بی‌همتا بود؛ به طوری که در تحلیل آن مقالات و کتاب‌های بسیاری نوشته شده است. اما به نظر می‌رسد آنچه تاکنون به آن کم‌توجهی شده است، تحلیل چگونگی و چرایی رفتار و موضع‌گیری‌های گروه‌های مختلف سیاسی و مذهبی در قبال انتخابات بوده است. یکی از این گروه‌ها که در صف حامیان جبههٔ سبز قرار گرفت و بعد از اعلام رسمی نتیجهٔ انتخابات، به آتش فتنه دامن زد، انجمن حجتیه بود»^(۱)؛ «سران انجمن حجتیه گرد هم آمدند تا برای به مقصد رسیدن کشتی نیمه‌جان انجمن، فکری بکنند. این افراد که تا پیش از این شرکت در هر گونه انتخابات را مغایر افکار و اهداف خود می‌دانستند، نهایتاً تصمیم به حضور در انتخابات گرفتند، با این دلیل که باید کاری کرد تا احمدی‌نژاد رأی نیاورد… جمع‌بندی نظرات این بود که جناح راست نسبت به جناح چپ مشکل بیشتری برای انجمن ایجاد می‌کند. به همین دلیل، باید با ادامهٔ حیات سیاسی دولت نهم مقابله کرد. در این جلسهٔ [یکی] از اعضای مؤسس انجمن حجتیه به چگونگی عملکرد و نیز نحوهٔ پیگیری برنامه‌های این انجمن در دوران اصلاحات اشاره می‌کند و می‌گوید ما در زمان آقای خاتمی راحت‌تر بودیم. در نهایت هم همهٔ اعضای در جلسه، متفق‌القول تأکید می‌کنند که باید کاری کرد تا احمدی‌نژاد رأی نیاورد.»^(۲)

سالهٔ انقلاب اسلامی، انتخابات دهمین دورهٔ ریاست‌جمهوری، از بسیاری جهات بی‌همتا بود؛ به طوری که در تحلیل آن مقالات و کتاب‌های بسیاری نوشته شده است. اما به نظر می‌رسد آنچه تاکنون به آن کم‌توجهی شده است، تحلیل چگونگی و چرایی رفتار و موضع‌گیری‌های گروه‌های مختلف سیاسی و مذهبی در قبال انتخابات بوده است. یکی از این گروه‌ها که در صف حامیان جبههٔ سبز قرار گرفت و بعد از اعلام رسمی نتیجهٔ انتخابات، به آتش فتنه دامن زد، انجمن حجتیه بود»^(۱)؛ «سران انجمن حجتیه گرد هم آمدند تا برای به مقصد رسیدن کشتی نیمه‌جان انجمن، فکری بکنند. این افراد که تا پیش از این شرکت در هر گونه انتخابات را مغایر افکار و اهداف خود می‌دانستند، نهایتاً تصمیم به حضور در انتخابات گرفتند، با این دلیل که باید کاری کرد تا احمدی‌نژاد رأی نیاورد… جمع‌بندی نظرات این بود که جناح راست نسبت به جناح چپ مشکل بیشتری برای انجمن ایجاد می‌کند. به همین دلیل، باید با ادامهٔ حیات سیاسی دولت نهم مقابله کرد. در این جلسهٔ [یکی] از اعضای مؤسس انجمن حجتیه به چگونگی عملکرد و نیز نحوهٔ پیگیری برنامه‌های این انجمن در دوران اصلاحات اشاره می‌کند و می‌گوید ما در زمان آقای خاتمی راحت‌تر بودیم. در نهایت هم همهٔ اعضای در جلسه، متفق‌القول تأکید می‌کنند که باید کاری کرد تا احمدی‌نژاد رأی نیاورد.»^(۲)

سالهٔ انقلاب اسلامی، انتخابات دهمین دورهٔ ریاست‌جمهوری، از بسیاری جهات بی‌همتا بود؛ به طوری که در تحلیل آن مقالات و کتاب‌های بسیاری نوشته شده است. اما به نظر می‌رسد آنچه تاکنون به آن کم‌توجهی شده است، تحلیل چگونگی و چرایی رفتار و موضع‌گیری‌های گروه‌های مختلف سیاسی و مذهبی در قبال انتخابات بوده است. یکی از این گروه‌ها که در صف حامیان جبههٔ سبز قرار گرفت و بعد از اعلام رسمی نتیجهٔ انتخابات، به آتش فتنه دامن زد، انجمن حجتیه بود»^(۱)؛ «سران انجمن حجتیه گرد هم آمدند تا برای به مقصد رسیدن کشتی نیمه‌جان انجمن، فکری بکنند. این افراد که تا پیش از این شرکت در هر گونه انتخابات را مغایر افکار و اهداف خود می‌دانستند، نهایتاً تصمیم به حضور در انتخابات گرفتند، با این دلیل که باید کاری کرد تا احمدی‌نژاد رأی نیاورد… جمع‌بندی نظرات این بود که جناح راست نسبت به جناح چپ مشکل بیشتری برای انجمن ایجاد می‌کند. به همین دلیل، باید با ادامهٔ حیات سیاسی دولت نهم مقابله کرد. در این جلسهٔ [یکی] از اعضای مؤسس انجمن حجتیه به چگونگی عملکرد و نیز نحوهٔ پیگیری برنامه‌های این انجمن در دوران اصلاحات اشاره می‌کند و می‌گوید ما در زمان آقای خاتمی راحت‌تر بودیم. در نهایت هم همهٔ اعضای در جلسه، متفق‌القول تأکید می‌کنند که باید کاری کرد تا احمدی‌نژاد رأی نیاورد.»^(۲)

سالهٔ انقلاب اسلامی، انتخابات دهمین دورهٔ ریاست‌جمهوری، از بسیاری جهات بی‌همتا بود؛ به طوری که در تحلیل آن مقالات و کتاب‌های بسیاری نوشته شده است. اما به نظر می‌رسد آنچه تاکنون به آن کم‌توجهی شده است، تحلیل چگونگی و چرایی رفتار و موضع‌گیری‌های گروه‌های مختلف سیاسی و مذهبی در قبال انتخابات بوده است. یکی از این گروه‌ها که در صف حامیان جبههٔ سبز قرار گرفت و بعد از اعلام رسمی نتیجهٔ انتخابات، به آتش فتنه دامن زد، انجمن حجتیه بود»^(۱)؛ «سران انجمن حجتیه گرد هم آمدند تا برای به مقصد رسیدن کشتی نیمه‌جان انجمن، فکری بکنند. این افراد که تا پیش از این شرکت در هر گونه انتخابات را مغایر افکار و اهداف خود می‌دانستند، نهایتاً تصمیم به حضور در انتخابات گرفتند، با این دلیل که باید کاری کرد تا احمدی‌نژاد رأی نیاورد… جمع‌بندی نظرات این بود که جناح راست نسبت به جناح چپ مشکل بیشتری برای انجمن ایجاد می‌کند. به همین دلیل، باید با ادامهٔ حیات سیاسی دولت نهم مقابله کرد. در این جلسهٔ [یکی] از اعضای مؤسس انجمن حجتیه به چگونگی عملکرد و نیز نحوهٔ پیگیری برنامه‌های این انجمن در دوران اصلاحات اشاره می‌کند و می‌گوید ما در زمان آقای خاتمی راحت‌تر بودیم. در نهایت هم همهٔ اعضای در جلسه، متفق‌القول تأکید می‌کنند که باید کاری کرد تا احمدی‌نژاد رأی نیاورد

جراحی‌های بزرگ

دستاوردهای علمی و پیشرفت

در عرصه پزشکی یکی از موفقیت‌هایی است که از درون گفتمان خودباوری و شعار «ما می‌توانیم» حاصل آمده است. از جمله این اقدامات موفقیت در انجام جراحی‌های بزرگ است که در حوزه‌های گوناگون دانش پزشکی شهاد آن بوده‌ایم و نمونه‌هایی از آن را برمی‌شماریم:

پزشکان ایرانی برای نخستین بار در جهان به آژیوگرافی عروق کرونری قلب گوسفند به روش «Seldinger» در مرکز قلب و عروق شهید رجایی موفق شدند. این کار با هدف دسترسی به روش‌های درمان سکته‌های قلبی استفاده از سلول‌های بنیادی و بدون نیاز به جراحی باز قلبی انجام شده است.

همچنین نخستین عمل جراحی مایوتومی مری به روش لاپاروسکوپیک در کودکان در بیمارستان میلاد تهران با موفقیت انجام شد. این عمل جراحی از جدیدترین روش‌های درمانی است. پژوهشگران مرکز تحقیقات چشم دانشگاه علوم پزشکی مشهد نیز برای نخستین بار در کشور موفق به ساخت چسب بافتی با نام «اتولوگوس» برای استفاده در عمل جراحی ناخنک چشم شدند. چسب بافتی اتولوگوس تاکنون از خارج کشور با صرف هزینه‌های بالا تأمین می‌شده؛ اما با دستیابی دانشمندان جوان ایرانی به فناوری ساخت و استفاده از آن در عمل‌های جراحی، تولید این چسب در کشورمان بومی‌سازی شد.

به‌سازگی تیمی متشکل از پزشکان مجرب ایرانی توانستند برای اولین بار در کشور عمل ویژه مغز در حین بیداری را بر روی یک بیمار در بیمارستان سینا انجام دهند. این عمل به علت وجود پیچیدگی‌ها و نیاز به حضور تیم‌های تخصصی گوناگون در مراکز درمانی معدودی در سطح جهان، اول انجام است که همگی در اروپا، آمریکا، ژاپن و چند کشور پیشرفته قرار دارند.

همچنین برای اولین بار در کشور روش جدید عمل جراحی اصلاح پاپرانتری (استنوتومی) با جدیدترین روش دنیا در بیمارستان تأمین اجتماعی فیاض‌بخش تهران با موفقیت انجام شد.

تاریخ حماسه

آزادی شهر خون- ۲

□ **حمیدرضا میری** /

۱۱ صبح روز سوم خرداد در حالی که درگیری شدیدی بین قوای ایرانی و نیروهای عراقی در شمال نهر خین جریان داشت و دشمن در فکر شکستن حلقه محاصره خرمشهر بود، رزمندگان ایرانی از جناح غرب و خیابان کمنازگاه وارد شهر شدند. ناحیه گمرک خرمشهر در کنار اروند اندکی مقاومت کرد که آن هم به سرعت در هم شکسته شد.

در ساعت ۱۲ قوای ایران از سمت شمال و شرق وارد شهر شدند و نیروهای متجاوز یعنی که ۲۴ ساعت در محاصره کامل قرار داشتند، راهی جز اسارت، فرار یا کشته شدن نداشتند. به این طریق، نیروهای عراقی گروه گروه به اسارت رزمندگان اسلام درآمدند.

عراقی‌ها در حالی که دست‌ها را بر سر نهاده بودند و برخی هم قرآن و عکس امام علی(ع) را در دست داشتند و الموت لصادا می‌گفتند فوج خود خود را تسلیم می‌کردند.

در ساعت ۲ بعد از ظهر، خرمشهر به طور کامل آزاد شد و پرچم پر افتخار جمهوری اسلامی ایران بر فراز «مسجد جامع» و بل خرمشهر شنده خرمشهر به اهتزاز درآمد. به ایسن ترتیب این شهر مقاوم که طی ۳۵ روز پایداری و مقاومت در چهارم آبان ماه ۱۳۵۹ به اشغال دشمن درآمده بود، پس از ۵۷۸ روز (۱۹ ماه) اسارت، بار دیگر به میهن اسلامی بازگشت و پیکره پاک آن از لوث وجود متجاوزان تلخیر شد. رزمندگان اسلام در اولین اقدام خود پس از آزادسازی شهر، نماز شکر را در مسجد جامع خرمشهر اقامه کردند. خیر آزادسازی خرمشهر به سرعت در همه‌جا طنین افکند و ملت ایران اسلامی را که مدت‌ها در آرزوی شنیدن چنین خبر مسرت‌بخشی بودند، غرق در شادی و سرور کرد. مردم به خیابان‌ها ریختند و با پخش شیرینی به جشن و شادی پرداختند. در پایان آن روز تم شهیدپرور ایران با خیابان در مساجد، نماز شکر بجا آورد و با فرارسیدن شب، به یمن پیروزی حق بر باطل بر پشت‌بام‌ها اندک‌الانکبر سر دادند.

نگذارید مدعیان

بی هنر برگردند

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

□

آیین‌ه خواص

عثمان‌بن‌حنیف–**۱۰ ریشه دنیا را بکن!**

بخش زیادی از نامه حضرت امیر به عثمان‌بن‌حنیف خطاب به دنیا و مذمت دنیاگرایی است. حب دنیا و دل بستن به مال و زخارف دنیوی ریشه بسیاری از لغزش‌ها و انحرافات است و این خطر برای مسئولان و کارگزاران یک نظام دینی بیشتر است. مسئول دنیاطلب میل به اشرافی‌گری و رفاه‌طلبی خواهد داشت و خوی اشرافیت، انسان را به نفاق و ذلت خواهد کشاند و به تبع آن جامعه را به انحطاط می‌برد.

لذا حضرت علی(ع) با تعبیری علیه دنیا چنین می‌گوید که: «ای دنیا از من دور شو، افسارت را به پشتت افکندم. من خود را از چنگال‌هایت رها کردم و از دام‌هایت بیرون افکندم و از آن پرتگاه‌ها که بر سر راه من کنده‌ای، اجتناب کرده‌ام.»

باید دقت شود که ریشه و منشأ این تعبیر حضرت، عملکرد عثمان‌بن‌حنیف به دلیل شرکت در یک جلسه مجلل است که فقرا در آن شرکت نداشتند. شاید یکی از پیام‌های این متن این باشد که ورود دنیاطلبی به قلب تدریجی بوده و از همین جلسات به ظاهر ناچیز شروع می‌شود. مسئول جامعه اسلامی باید راه تمام این رخنه‌ها به سمت دنیا را ببندد و حتی‌المقدور زهد پیشه کند. یکی از راه‌هایی که این مهم را در دل ثابت می‌کند یاد قیامت و عبرت از گذشتگان است؛ لذا حضرت (ع) در ادامه نامه تأکید می‌کنند: «آن گردن‌فرازانی که با دلبری‌هایت فریفتی، اکنون کجایند؟ آن مردمی، که به زرق و برق‌هایت مفتون ساختی، چه شدند؟ آری همه در گور خفته‌اند.»

حضرت علی(ع) به دنیا و زیبایی‌های آن به گونه‌ای می‌نگرد که گویا اگر دنیا یک فرد بود، یک فرد مجرم گناهکار پلید بود که همگان از او متنفرند و از او دوری می‌کنند.

اکنون این سؤال مطرح است که اگر حاکمان جامعه اسلامی این‌گونه از دنیا بریده شوند، آیا فساد و اختلاس و ارتشا و ظلمی صورت می‌گیرد؟

لذا اگر قرار است جامعه دینی اصلاح شود، باید ریشه کار را درست تشخیص داد و آن را درمان کرد. همین است که مولا موجبات شکست و پیروزی فرد را نوع مواجهه او با دنیا می‌داند و می‌گوید: «هر کس بر لغزشگاه تو پای نهد، سزنگون شد و هر کس کشتی بر گرداب تو راند، غرقه گشت و هر که از چنبر تو سر بیرون کشید، پیروز شد.»

مسئول زاهد و دنیاگریز از تشر دشمن و تحریم و تهدیدها هراسی ندارد و در برابر فشارهای ارباب زر و زور کمر خم نمی‌کند. اگر قرار است مسئولان به فکر محرومان و مستضعفان جامعه باشند، راهکار اول این است که خود شیفته دنیا نباشند و با فقر و نداری خو گرفته باشند.

ایمن امور به تمرین و تلاش نیاز دارد و حضرت(ع) در ادامه به این نکته می‌پردازند که نفوس آدمی برای اینکه ساخته شود به ریاضت و ممارست نیاز دارد و تنها اعتقاد و شعار دادن کافی نیست:

«آنکه از تو در امان مانده، باکی از آن ندارد که روزگار که بر او تنگ گیرد؛

زیرا دنیا در نظر او روزی است بر آستان غروب. از نزد من دور شو، در برابر تو سر فرود نمی‌آورم که بر من سروری جویی و زمام کارم را به دست تو نسپارم که هر جا که خواهی مرا بکشی. به خدا سوگند، تا مشیت خداوند چه باشد که نفس خویش را چنان پرورش دهم که چون قرص نانی یابد شادمان شود و به جای هر نانخورش به نمک قناعت ورزد و چشم‌انم را چنان به گریه وادارم که سرچشمه اشکش بشکند و سرشکش به پایان رسد.»

یار مهربان

مور یانه در خانه

«کتاب مور یانه در خانه: آسیب‌شناسی خانواده در جامعه معاصر

ایران» نوشته ابراهیم شفیعی‌سروستانی، ضمن شناسایی آسیب‌های خانواده در ایران، راهکارهای رفع آن را بررسی می‌کند.

در بخشی از این اثر می‌خوانید:

یکی از نتایج توسعه اقتصادی، اختلال در امر خانواده و روابط خانوادگی است. طی قرن‌ها، نقش عمده خانواده، انتقال ارزش‌های جامعه از یک نسل به نسل دیگر بود. به وسیله خانواده، فضایل صریح و ضمنی جامعه به جوان‌ترها و کودکان منتقل می‌شود. در این کانون گرم و پرمحبت، کودکان و نوجوانان از عشق و عاطفه بهره‌مند می‌شدند و احساسات و امیال عاطفی آنان تربیت می‌شد. معلومات و دانستننی‌ها به وسیله خانواده، به جوانان انتقال می‌یافت و احترام به آرمان‌ها و فضایل انسانی در آنان ایجاد می‌گردید.
بالأخره خانواده، مهد اولیه روابط اجتماعی و مکتب مبادلات و ارتباطات انسان‌ها یا یکدیگر بود. هنوز هم عده‌ای از مردم برای خانواده، همین نقش را قائلند؛ ولی متأسفانه تعداد این افراد رو به کاهش است. شکاف‌های فراوانی در روابط خانوادگی به وجود آمده و اساس خانواده متزلزل شده است. هدف ما در اینجا، قضاوت درباره این امر نیست؛ بلکه منظور ما بررسی نتایج این شکاف‌هاست. آنچه از مجموع مطالعات به دست آمده می‌وی‌توان به صراحت اظهار کرد، آن است که دو خطر عمده، خانواده را تهدید می‌کند. این دو خطر عبارتند از: «تنهایی» و «سکوت».

ناگفته پیداست خانواده‌هایی که در مقابل خطراتی که آنها را تهدید می‌کند، مغلوب می‌شوند، جوانان‌شان بیش از پیش، به بزهکاری و خشونت رو می‌آورند.

در پیچه

مادر شهادت

پسرش را قبول کرده است…

برادر حاج‌احمد

متوسلین می‌گوید:
مادر شهادت حاج‌احمد را رسماً قبول کردند و رسال گذشته آبِ پاکِی را روی دست ما ریختند و گفتند من هم حاج‌احمد را به خدا برگرداندم و هیچ‌گونه توقعی ندارم و با خدا معامله کردم.

مقام شفاعت حضرت معصومه (س)

زبان تو نعمت‌های بزرگ و صنایع ظریف و عجیب خداست؛ زیرا حجم آن کوچک و بندگی و گناهش بزرگ است و کفر و ایمان جز به گواهی زبان آشکار نمی‌شود و کفر و ایمان آخرین حد بندگی و سرکشی است و هیچ شیء موجود یا معدوم، آفریننده یا آفریده، خیالی یا معلوم، مورد گمان یا وهمی نیست، مگر اینکه زبان به آن می‌رسد و به نفی یا اثبات آن می‌پردازد؛ زیرا به هر چیزی که دانش برسد، زبان به حق یا باطل از آن پرده برمی‌دارد و دانش به هر چیزی می‌رسد. این خاصیتی است که در دیگر اعضا نیست؛ زبان میدان وسیعی دارد و برای جولان آن حد و پایانی نیست. پس هر کس افسار زبان را رها کند شیطان او را به هر میدانی ببرد تا او را به نابودی ناگزیر بسازد؛ «و مردم را به رو در آتش نمی‌افکنند، جز آنچه با زبان‌های‌شان به‌دست می‌آورند» و از شر زبان رها نمی‌شود، جز اینکه زبان را با لگام دین مهار کند و جز در مواردی که به نفع دنیا و آخرت است رهایش نکند و شر زبان را از هر چه درباره دنیا و آخرت است رها نکند و شر زبان را از هرچه درباره دنیا و آخرت خود ترسان است، نگه دارد.
زبان در میان اعضا نسبت به انسان سرکش‌تر است؛ زیرا حرکت دادنش زحمتی و رها کردنش خرجی ندارد، مردم در پرهیز از آفات و شرور زبان بی‌تفاوتند در حالی که زبان در گمراه کردن انسان بزرگ‌ترین ابزار شیطان است.

از صفوان‌بن‌سلیم روایت شده که گفت: رسول خدا(ص) فرمود: «آیا به شما خبر دهم؟ از آسان‌ترین عبادت‌های بدن، همانا آن سکوت و خوش‌خویی است.»^(۱) پیامبر اعظم(ص) فرمود: «هر که بسیار سخن گوید اشتباهش بسیار باشد و هر که بسیار اشتباه کند، گناهش بسیار باشد و هر که بسیار گناه

کند، دوزخ برایش سزاوارتر است.»^(۲) از امام جعفر صادق(ع) نقل شده است: «تنها عامل نابودی مردم سخن گفتن و عامل رهایی آنها سکوت است. خوشا به حال کسی که شناخت سخن درست از نادرست تصبیب وی شده باشد و سکوت و فواید آن را بداند؛ زیرا این حالت از اخلاق پیامبران و خدای(ص) عرض کردم؛ رهایی چیست؟ فرمود: زبانست را نگه دار و خانهات را توسعه بده و بر گناهت گریه کن.»^(۳) از پیامبر خدا(ص) سؤال شد: «بیشترین چیزی که موجب داخل شدن مردم به بهشت می‌شود، چیست؟ فرمود: تقوای الهی و خوش‌خویی و از زبان بی‌تفاوتند در حالی که زبان در گمراه کردن انسان بزرگ‌ترین ابزار شیطان است.

از صفوان‌بن‌سلیم روایت شده که گفت: رسول خدا(ص) فرمود: «آیا به

شما خبر دهم؟ از آسان‌ترین عبادت‌های بدن، همانا آن سکوت و خوش‌خویی است.»^(۱) پیامبر اعظم(ص) فرمود: «هر که بسیار سخن گوید اشتباهش بسیار باشد و هر که بسیار اشتباه کند، گناهش بسیار باشد و هر که بسیار گناه

کند، دوزخ برایش سزاوارتر است.»^(۲) از امام جعفر صادق(ع) نقل شده است: «تنها عامل نابودی مردم سخن گفتن و عامل رهایی آنها سکوت است. خوشا به حال کسی که شناخت سخن درست از نادرست تصبیب وی شده باشد و سکوت و فواید آن را بداند؛ زیرا این حالت از اخلاق پیامبران و خدای(ص) عرض کردم؛ رهایی چیست؟ فرمود: زبانست را نگه دار و خانهات را توسعه بده و بر گناهت گریه کن.»^(۳) از پیامبر خدا(ص) سؤال شد: «بیشترین چیزی که موجب داخل شدن مردم به بهشت می‌شود، چیست؟ فرمود: تقوای الهی و خوش‌خویی و از زبان بی‌تفاوتند در حالی که زبان در گمراه کردن انسان بزرگ‌ترین ابزار شیطان است.

از صفوان‌بن‌سلیم روایت شده که گفت: رسول خدا(ص) فرمود: «آیا به

شما خبر دهم؟ از آسان‌ترین عبادت‌های بدن، همانا آن سکوت و خوش‌خویی است.»^(۱) پیامبر اعظم(ص) فرمود: «هر که بسیار سخن گوید اشتباهش بسیار باشد و هر که بسیار اشتباه کند، گناهش بسیار باشد و هر که بسیار گناه

کند، دوزخ برایش سزاوارتر است.»^(۲) از امام جعفر صادق(ع) نقل شده است: «تنها عامل نابودی مردم سخن گفتن و عامل رهایی آنها سکوت است. خوشا به حال کسی که شناخت سخن درست از نادرست تصبیب وی شده باشد و سکوت و فواید آن را بداند؛ زیرا این حالت از اخلاق پیامبران و خدای(ص) عرض کردم؛ رهایی چیست؟ فرمود: زبانست را نگه دار و خانهات را توسعه بده و بر گناهت گریه کن.»^(۳) از پیامبر خدا(ص) سؤال شد: «بیشترین چیزی که موجب داخل شدن مردم به بهشت می‌شود، چیست؟ فرمود: تقوای الهی و خوش‌خویی و از زبان بی‌تفاوتند در حالی که زبان در گمراه کردن انسان بزرگ‌ترین ابزار شیطان است.

آیت‌الله سیدمهدی میرباقری می‌گوید: عظمت حضرت معصومه(س) فوق تصور ماست، اما همین روایت حضرت رضاع) کافی است که فرمودند: «با شفاعت ایشان همه شیعیان من وارد بهشت می‌شوند.» این شأن، شأن حضرت زهراست و تعبیر بسیار عجیبی است… وقتی گفته می‌شود حضرت معصومه(س) مقام شفاعت دارند؛ یعنی جواری شفاعت ایشان را کرده‌اند که خودش می‌شود «شفیع جنت»؛ یعنی انسان را از صفات زریله پاک می‌کند و نفسش، نفس بهشتی است.

زبان گواهی دهنده کفر و ایمان

گفتاری از ملا محسن فیض کاشانی(ره)

موجب آزار و توهین دوستان و آشنایان می‌شود، ممنوع است.

وعده دروغ

زبان در وعده دادن درنگ نمی‌کند و پسا که آدمی به وعده وفا نکند و خلف وعده شود که از نشانه‌های نفاق است. عبدالله‌بن‌عمر گوید: پیامبر خدا(ص) فرمود: «چهار خصلت است که در هر که باشد منافق است و هر کس که یکی از آن خصلت‌ها را داشته باشد بخشی از نفاق را دارد تا آن را ترک کند؛ هر گاه حرف بزند دروغ بگوید و هر گاه وعده دهد خلاف کند و چون پیمان ببندد خیانت ورزد و هر گاه نزاع کند مرتکب گناه شود.»^(۱)

این حدیث درباره کسی است که وعده دهد و قصدِ خلف وعده داشته باشد؛ اما کسی که تصمیم دارد به وعده وفا کند طبیعت انسان و شیطان، آدمی را بر انجام آنها تحریک می‌کنند. بنابراین، کسی که در آن آفات فرو رود، کمتر می‌تواند بر زبانش افسار بزند. برخی از آفات زبان عبارتند از:

آشکار کردن راز

آشکار کردن راز دیگران چون

آیت‌الله سیدمهدی میرباقری می‌گوید: عظمت حضرت معصومه(س) فوق تصور ماست، اما همین روایت حضرت رضاع) کافی است که فرمودند: «با شفاعت ایشان همه شیعیان من وارد بهشت می‌شوند.» این شأن، شأن حضرت زهراست و تعبیر بسیار عجیبی است… وقتی گفته می‌شود حضرت معصومه(س) مقام شفاعت دارند؛ یعنی جواری شفاعت ایشان را کرده‌اند که خودش می‌شود «شفیع جنت»؛ یعنی انسان را از صفات زریله پاک می‌کند و نفسش، نفس بهشتی است.

سرچ

نامه اخلاقی–عرفانی

□ **محمد گنجی‌لیسار**

از بزرگان دین ما، از حضرات معصوم(ع) تا علمای تراز اول شیعه، نامه‌ها، وصایا، مکتوبات، بیانات و… ارزشمندی به دست ما رسیده است. این بزرگان و اولیای الهی همگی سعی کرده‌اند در این آثار، تجربیات ارزشمند خود را برای دوستان و طالبان راه و باقی‌ماندگان‌شان به یادگار بگذارند. یکی از نمونه‌های عالی این آثار، نامه اخلاقی–عرفانی حضرت آیت‌الله‌العظمی سیدعلی قاضی طباطبایی(ره) است.

«ایشان در ورود ماه ذی‌القعدة یک مکتوبی، نامه‌ای دارند به دوستان‌شان، به مریدان‌شان و شاگردان‌شان… یک قصیده خیلی شیوایی ایشان انشا می‌کند که اول آن این است: «تنبه فقد وافتمک الاظهر الحرم» ایبدار باش که ماه‌های حرام فرا رسیده است.؛ این قصیده را ایشان مفصل گفته‌اند[و توصیه‌هایی دارند نسبت به شاگردان‌شان. فرصتی است برای ما، برای مردم که آن‌شاه‌الله از برکات این ماه. که آغاز سهام متوالی احرام است– بهره ببریم.](بیانات در دیدار با اعضای مجلس خبرگان رهبری، ۱۳/۱۳۹۳)

اما توصیه‌های آیت‌الله قاضی عبارتند از: ۱- بجای آوردن فرایض و نوافل روزانه، به ویژه نماز شب که چاره‌ای از آن نیست؛ ۲- توبه مخصوص در آغاز ماه و دوری جستن از گناهان صغیره و کبیره؛ ۳- بجا آوردن نماز توبه یک‌شنبه ماه ذی‌قعدة؛ ۴- پرهیز از هتک حرمت‌ها؛ ۵- تلاوت قرآن کریم با صدای نیکو که عیب شخصی را ظاهر کند، غیبت بوده و حرام است.

پی‌نوشت‌ها:

- ۱- احمد؛ سنن؛ ج ۲؛ ص ۱۷۷.
- ۲- ابن ماجه؛ سنن؛ ج ۲؛ ص ۳۹۷.
- ۳- ترمذی؛ سنن؛ ج ۹؛ ص ۲۴۷.
- ۴- ابن ماجه؛ سنن؛ ش ۴۴۶.
- ۵- مندری؛ التریغیب؛ ج ۲؛ ص ۵۳.
- ۶- مطهرانی؛ الواسط.
- ۷- مصباح‌الشریعه؛ ج ۲۷ در سکوت.
- ۸- مسلم؛ صحیح؛ ج ۱؛ ص ۵۶.
- ۹- نحل؛ ۱۰۵؛ تنها کسانی دروغ می‌گویند که ایمان ندارند.
- ۱۰- مصباح‌الشریعه؛ باب ۴۹.

راه نرفته

بچه‌ها را به مسجد ببرید

□ **دکتر مجید ابهری** / مساجد به

مثابه اصلی‌ترین سنگر آموزش و ترویج باورهای دینی از صدر اسلام تاکنون نقش مؤثری در زمینه فرهنگ‌سازی و توسعه ارزش‌های معنوی داشته است.

ایجاد پیوند بین خانواده، مدرسه

و مسجد می‌تواند مثلث مقابله با تهاجم فرهنگی را ایجاد کرده و در شرایط دشوار حاضر که شبکه‌های ماهواره‌ای و فضای مجازی همچون سونامی گسترده سبب انتقال وپروسی‌های فرهنگی به جامعه می‌شوند با آنها مقابله کنند.

والدین در جایگاه اصلی‌ترین الگوهای تربیتی اگر فرزندان خود را از کودکی به همراه خود به مساجد ببرند، آنها نیز این حسنه را به مثابه یک روش تربیتی ادامه خواهند داد.

در ایسن میان روحانیون در جایگاه پیشقراولان و آموزگاران روحی و معنوی جامعه همواره ارتباط مستقیمی با مردم داشته و به خاطر اعتماد اجتماعی به آنها همواره در جایگاه آموزگار، مشاور و روحانی نقش خود را ایفا کرده‌اند.

متأسفانه بخشی از جامعه ما فقط

در مراسم ختم یا ترحیم وارد مساجد می‌شوند و دیگر حضوری از آنها در این مکان مقدس دیده نمی‌شود، این در حالی است که با توجه به نقش مهم مساجد در زمینه پیشگیری از آسیب‌های اجتماعی می‌توان حساب ویژه‌ای روی آن باز کرد و در بحث پیشگیری از اعتیاد، مبارزه با معتادان و همچنین آموزش مهارت‌های زندگی و اجتماعی به نوجوانان و جوانان به ویژه در ایامی مانند محرم و ماه مبارک رمضان می‌توان به آن امید داشت.

حضور روحانیون متخصص با توجه به تسلط آنها به علوم روز می‌تواند برای هر محله و منطقه‌ای سودمند باشد؛ یعنی هر مدرسه یک روز در هفته دانش‌آموزان خود را به مساجد ببرد یا از روحانیون دعوت کند که در مقام مشاور فرهنگی و دینی در مدارس حضور یابند و احکام و ارزش‌های معنوی را به فرزندان جامعه آموزش دهند.

گروه «زندگی» صبح صادق آماده است تا پلی بین شما خوانندگان با مشاوران خیره و امین ایجاد کند. سؤالات خود را از طریق سامانه پیامک ۰۹۰۰۹۳۰۰۰۰ برای ما ارسال کنید.

حسن‌نیت باشد و به منظور اصلاح

امور و نه در قالب تعرض و با نیش و کنایه بیان شود. اما چه موقع باید از همسرمان انتقاد کنیم؟

هر سخن جایی

و هر نکته مکانی دارد

انتقاد حتی اگر سازنده باشد، موقع دارد. طبیعتاً وقتی همسر شما پس از یک روز سخت از سر کار برگشته و اخم‌هایش در هم است، موقع مناسبی برای انتقاد نیست. باید تصور باشید و هنگامی را برای انتقاد کردن انتخاب کنید که طرف مقابل شما حال و روز خوبی داشته و سرحال باشد. لحن شما هم برای انتقاد بسیار مؤثر است. طبیعتاً باید با لحنی دلسوزانه انتقاد کنید و حتی از خود همسرتان راه‌حل و نظر بخواهید. خیلی وقت‌ها ممکن است همسر شما تصورش را هم نکند که یک رفتار یا عادتش برای شما ناراحت‌کننده است و نیاز داشته باشد تا از منظر شما به این موضوع نگاه خیلی وقت‌ها خود فرد انتقادشونده از دل انتقاد به راه‌حل مناسب برای اصلاح وضعیت دست می‌یابد.

از آنجا که اغلب مسئولیت زندگی بر دوش مردان است، آنها خیلی وقت‌ها از نظر روحی و جسمی خسته‌اند و این زن است که می‌تواند روح و جسم شوهرش را تقویت کند و اگر نیاز به انتقاد هست در چنین شرایطی انتقادش را مطرح کند. آقایان نیاز دارند حس کنند قهرمان زندگی خانواده و همسر خود هستند، پس لازم است خانم خانه همسرش را تشویق کند و کارهای برجسته‌ای را که وی در طول زندگی مشترک‌شان انجام داده یادآوری کند. همچنین هیچ‌گاه در حضور دیگران از همسر خودتان انتقاد نکنید. انتقاد در حضور دیگران فرزندان یا خویشاوندان موجب ایجاد حس سرشکستگی در مرد می‌شود و وی نسبت به همسرش احساس بی‌مهری و چه بسا لجاج‌بازی می‌کند.

راه و رسم اصلاح عادات و رفتارهای ناشایست همسران

قهرمان زندگی خود را دریابید

چیز با خود فکر کنند که آیا رفتار طرف مقابل واقعاً این قدر بد و ناراحت‌کننده بوده است، یا این ناراحتی ناشی از حساسیت آنهاست. شن‌خصیت‌های گوناگون دو طرف و مسائلی از این قبیل تازه فرصت خودنمایی پیدا می‌کنند. برای حل‌وفصل چنین چالش‌هایی تنها راهکارهای موجود؛ توجه، هنرمندی، شهامت، اغماض و انتقاد صحیح و از روی صفا و صمیمیت است که می‌تواند همچون خورشیدی روابط زن و شوهرها را گرم کند و ابرهای تیره اختلاف سلیقه‌ها را از سیمای زندگی زناشویی بزداید.

نیاز به تأیید و تحسین
انسان‌ها همواره به تحسین و تأیید نیاز دارند. این موضوع درباره زن و شوهرها نیز صادق است. زن و مرد در زندگی مشترک هدفی ندارند که تحسین و تأیید طرف مقابل می‌تواند آنها را در دستیابی به این اهداف دلگرم کند. حالا با چنین دیدگاهی وقتی زن و مرد در یکدیگر عیب و ایرادی را مشاهده می‌کنند که می‌تواند آنها را ناراحت یا خشمگین کند، باید پیش از هر

باز هم حق داریم عصبانی شویم و پرخاشگری کنیم؟ به طور حتم پاسخ به این پرسش مثبت نیست؛ چرا که حتی در صورت وجود عیب و ایراد در طرف مقابل در دوران بعد از ازدواج باید زوجین به یکدیگر کمک کنند تا این مشکل برطرف

شود، نه اینکه نسبت به یکدیگر پرخاشگر و عصبانی باشند و فاصله میان خودشان را بیشتر کنند. با

بهنه‌سازی مصرف در سپاه

□ **علیرضا جلالیان** / مصرف

بهنینه از امکانات یکی از مهم‌ترین و اصولی‌ترین شرایط بقا برای یک جامعه است. در واقع در الگوی معیشت، یکی از اساسی‌ترین نکات برای بقای جامعه در درازمدت رعایت الگوی صحیح مصرف و بالا بردن بهره‌وری بوده که موجب می‌شود سرمایه‌های جامعه هدر نرفته و به نحو صحیح مصرف شود. نظام اسلامی و بقای آن هم در وجه مادی و هم در وجه معنوی آن مبتنی بر همین بهینه‌سازی مصرف است. قرآن به صراحت اسراف‌کاران را برادران شیطان خطاب کرده و از سویی نگاه اسلام اسراف‌عامل از بین رفتن حیز و برکت است. در الگوی معیشت اسلام یکی از مهم‌ترین و کلیدی‌ترین عامل را برکت شمرده‌اند که با اسراف این عامل از بین رفته و معیشت جامعه دچار مشکل خواهد شد. پیش از این نیز در زمینه الگوی معیشت اسلامی و پیش‌قدم شدن سپاه در طراحی و اجرای آن سخن به میان آمد.

بر همین اساس، بسا توجه به مأموریت‌های سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، به نظر می‌رسد امروز یکی از مهم‌ترین وظایف و مأموریت‌های سپاه الگوسازی است. در حوزه مصرف و بهینه‌سازی آن شاید در کشور کارهای بسیاری انجام شده است؛ اما این موضوع که مصرف ایرانیان(بخوانید اسراف) از الگوهای جهانی هم بالاتر است، موجب می‌شود سپاه در این حوزه احساس مسئولیت بیشتری کرده و اقدام کند.

در موضوع اسراف اگر به منابع روایی و قرآن سری بزنیم؛ شاید بتوانیم ریشه بسیاری از مشکلات زیست‌محیطی امروز را بشناسیم. بنابراین می‌توان مأموریت مهم اصلاح الگوی مصرف در درون و بیرون را برای سپاه تعریف کرد.

به طور حتم از باب اینکه تنها کلام آمرکننده به موضوع نیست که می‌تواند اثر داشته باشد، از این رو اولویت در این موضوع برای سپاه ابتدا بهبود وضعیت در داخل مجموعه است تا بتواند برای بیرون از سپاه الگو شود. اگرچه موضوع بهینه‌سازی مصرف در سپاه گاهی اوقات در اولویت قرار گرفته؛ اما متأسفانه به دلیل حجم بالای مأموریت‌های واگذار شده گاهی دیده می‌شود بسیاری از امور در این حوزه در سپاه پس از مدتی به فراموشی سپرده می‌شود.

در این زمینه، می‌توان به مصرف کاغذ اشاره کرد که با فناوری‌های نوین در سپاه قرار بر این بوده مصرف کاغذ در فعالیت‌های اداری به حداقل برسد و راهکار هم توسعه توان فناوری اطلاعات و ارتباطات مبتنی بر زیرساخت‌های داخلی و مستقل سپاه بوده که دیگر به کاغذ به جز در امور محرمانه نیازی نباشد. متأسفانه، بعضاً در برخی مجموعه‌های اسفاده هنوز این رویه به طور کامل اجرا نشده است. البته در امر مصرف انرژی کارهای خوبی از سوی معاونت مهندسی سپاه صورت گرفته، اما در مقاطعی به دلایل متعدد برخی از این فعالیت‌ها و نظارت‌ها متوقف شده است؛ البته این امر موضوعی دوسویه هم از سوی فرماندهان و هم از سوی آحاد پاسداران است و نیاز صد درصد به فرهنگ‌سازی و کار فرهنگی در مجموعه سپاه دارد که متأسفانه نهادهای متولی این امر توجهی به این موضوع ندارند.

در هر صورت امروز نیاز کشور بهینه‌سازی و اصلاح الگوی مصرف است و این موضوع سبب می‌شود چنین مأموریتی برای سپاه تعریف شود.

نقطه سرخ‌خ

وحدت در کثرت

خادم‌الشفهدا بود. یک سال دعوتم کردت ما تن هم بروم در یادمان فکه خادم باشم، گوشیش آنتن نمی‌داد. به فکه که رسیدیم از خادم‌ها سراغش را گرفتم و پیدایش کردم. هفت روز آنجا خادم بودم. شب‌ها که وقت صحبت کردن داشتیم از خاطراتش در یادمان‌ها برایم می‌گفت، اما جالب‌ترین تحلیلش از خادم‌الشفهدا «وحدت کثرت» بود. می‌گفت اینجا در فکه چه‌های خادم از ده‌ها منطقه مختلف کشور هستند که گاهی هم زبان محلی یکدیگر را نمی‌فهمند، اما اعتقادات مشترکی دارند؛ درست مثل دوران جنگ.

خط مقدم برای محرومیت‌زدایی

سردار رمضان شریف گفت: امروز قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص) خط مقدم سپاه برای محرومیت‌زدایی و مردم‌یاری در کشور است. پروژه‌های عمرانی و سازندگی سپاه با هزینه و زمان کمتر از شرکتهای خارجی در سراسر میهن اسلامی، به ویژه در استان‌های مرزی نشانه‌هایی از احساس وظیفه این نهاد انقلابی و مردمی در قبال نیازهای مردم و کشور است که نگاه به توانمندی‌های بومی و داخلی، نگاه جهادی و روحیه انقلابی دوران دفاع مقدس را یادآور می‌شود.

نماینده ولی‌فقیه در سپاه در نشست خبری

رمز ماندگاری انقلاب پیوند مردم با ولایت است

استقامت فکری و عملی

حجت‌الاسلام و المسلمین حاجی‌صادقی فکری و استقامت عملی دو لازمه حرکت در مسیر انقلاب و پاسداری از آن است. وی در پخش دیگری از سخنان خود با بیان اینکه، مطالبه رهبری از ما در نمایندگی ولی فقیه، ارتقای بصیرت دینی، تقویت روحیه انقلابی و جهادی و معنویت، ارتباط و بهره‌گیری از حوزه‌های علمیه و روحانیون آگاه و اثرگذار و تعامل و ارتباط سازنده با فرماندهی است، گفت: «در همین راستا همایش بسیج اساتید حوزه‌های علمی چهار استان قم، تهران، مشهد و اصفهان از ۲۶ تیر به مدت سه روز در مشهد مقدس برگزار می‌شود.»

نماینده ولی فقیه در سپاه افزود: «در این چهار سال، انقلاب اسلامی با وجود همه توطئه‌ها و فتنه‌های استکبار، فراز و نشیب داشته، اما هرگز توقف نداشته و امروز استکبار معترف است که انقلاب اسلامی مرگ تدریجی استکبار را رقم زده است.»
حجت‌الاسلام و المسلمین حاجی‌صادقی گفت: «انقلاب اسلامی دشمن دارد، چون زنده و در حال حرکت است و اگر تأثیرگذاری انقلاب نبود، دشمن هم نداشت؛ لذا چون دشمن دارد حافظ و پاسدار بصیر، شجاع و آماده نیز می‌خواهد تا نقشه دشمن را بفهمد و در مقابل او بهترین راهکار را عملیاتی کند.»
نماینده ولی فقیه در سپاه تصریح کرد: «رمز ماندگاری انقلاب در این چهل سال پیوند مردم و ولایت است و دشمن تمام تلاش خود را به کار می‌گیرد تا این پیوند را از بین ببرد.»
وی با بیان اینکه، بسیج جز امت اسلامی سازماندهی شده برای سنگرزینی انقلاب نیست، افزود: «فلسفه وجودی سپاه، دفاع همه‌جانبه و در همه عرصه‌ها از انقلاب و دستاوردهای آن است و هر کجا خطری متوجه انقلاب باشد، سپاه ورود می‌کند.»

در این زمینه، می‌توان به مصرف کاغذ اشاره کرد که با فناوری‌های نوین در سپاه قرار بر این بوده مصرف کاغذ در فعالیت‌های اداری به حداقل برسد و راهکار هم توسعه توان فناوری اطلاعات و ارتباطات مبتنی بر زیرساخت‌های داخلی و مستقل سپاه بوده که دیگر به کاغذ به جز در امور محرمانه نیازی نباشد. متأسفانه، بعضاً در برخی مجموعه‌های اسفاده هنوز این رویه به طور کامل اجرا نشده است. البته در امر مصرف انرژی کارهای خوبی از سوی معاونت مهندسی سپاه صورت گرفته، اما در مقاطعی به دلایل متعدد برخی از این فعالیت‌ها و نظارت‌ها متوقف شده است؛ البته این امر موضوعی دوسویه هم از سوی فرماندهان و هم از سوی آحاد پاسداران است و نیاز صد درصد به فرهنگ‌سازی و کار فرهنگی در مجموعه سپاه دارد که متأسفانه نهادهای متولی این امر توجهی به این موضوع ندارند.

گلی از باغ

ناگفته‌های «چشمان عقاب»

کتاب «چشمان عقاب»، روایتی جذاب و خواندنی از حماسه گردان ۱۱ شناسایی تاکتیکی نیروی هوایی و عملیات عکس‌برداری هوایی از بدو تشکیل تا پایان جنگ تحمیلی است. محسن شیرمحمد، نویسنده کتاب در بخشی از مقدمه این نوشته است: «نگارش کتاب «مردان آسمان» در به خاطرات و زندگی‌نامه خلبانان منطقه ورآمین اختصاص داشت و آشنایی بیشتر با امیر سرتیپ محمود کنگرلو، یکی از خلبانان گردان شناسایی بهانه‌ای شد تا به بررسی عملکرد این یگان بپردازم.» او در توضیح می‌گوید: «گردان ۱۱ شناسایی در نیروی هوایی، یگانی بود که در سال ۱۳۳۷ و در پایگاه مهرآباد تهران تشکیل شد و کار آن نیز به طور تخصصی عکس‌برداری هوایی بود. پس از انقلاب، سیستم نظامی-اطلاعاتی ارتش به نوعی فروپاشید. یکی از مشکلات ما در ابتدای جنگ با عراق این بود که از آن کشور اطلاعات جدیدی نداشتیم. علاوه بر این، مشکلات دیگری هم برای نیروی هوایی پیش آمد و آن هم بحث برخی تسویه‌های بود که پس از انقلاب رخ داد. بعداً موضوع کودتای نوزده نیز به وجود آمد که در نتیجه به مسائل تعدادی از خلبانان نیروی هوایی و از جمله تعدادی از خلبانان گردان شناسایی کنار گذاشته شدند. عدال ۱۳۵۹ که درگیری‌های مرزی و تجاوزات هوایی و زمینی عراق شدت گرفت، احساس شد که باید دوباره پروازهای شناسایی روی این کشور انجام شود و به همین دلیل از اواخر ۱۳۵۸ و اوایل ۱۳۵۹ و به ویژه تابستان ۱۳۵۹، گردان شناسایی دوباره عکس‌برداری را از مرز و مناطق داخل خاک عراق آغاز کرد. پس از حمله عراق بود که نیروی هوایی در روز یک مهر ۱۳۵۹ با ۱۴۰ فروند جنگنده به عراق حمله کرد. آن زمان میزان تأثیرگذاری نیروی هوایی مشخص شد. دستور فعالیت گسترده گردان شناسایی دوباره صادر شد. طی هشت سال دفاع مقدس، گردان شناسایی پروازهای بسیار مهم، حساس و خطرناکی انجام داد که نقش بسزایی در طراحی عملیات‌های مختلف زمینی، مانند آزادی خرمشهر داشت.» «چشمان عقاب» را مرکز انتشارات راهبردی نهجا منتشر کرده است.

گزارش خبری

فرمانده کل سپه‌ها گفت هیچ‌گاه نباید تفکر نگاه به مردم را مزاحم پیشبرد برنامه‌ها و سیاست‌های کشور دانست، تفکر مقابله موفق با بحران‌های بزرگ بدون حضور مردم میسر نیست.

سردار سرلشکر پاسدار محمدعلی جعفری، فرمانده کل سپاه در همایش پیشکسوتان جهاد و شهادت استان تهران نقش مردم در حل مشکلات فراروی کشور را مهم و بی‌بدیل دانست و گفت: «تفکر مقابله موفق با بحران‌های بزرگ بدون حضور مردم میسر نیست و هیچ‌گاه نباید نگاه به مردم را مزاحم پیشبرد برنامه‌ها و سیاست‌های کشور دانست، همان گونه که باور و نگاه به مردم در جنگ تحمیلی توانست دستاوردی بزرگ را برابر صف‌آرایی جهان استکبار برای ما رقم بزند.»
وی تجارب ارزشمند دوران دفاع مقدس را

چراغ راهنمای امروز و فردای ما برای حل مشکلات بزرگ جامعه و بحران‌های ملی توصیف و تصریح کرد: «الگوی تفکر انقلابی و مردم‌پایه دفاع مقدس ملت ایران امروز در جغرافیای مقاومت اسلامی الگوی رزمندگان قرار گرفته و پیروزی‌های بزرگ و تاریخ‌ساز علیه تروریسم تکفیری و جنگ‌های نیابتی را رقم زده است.»

سرلشکر جعفری در ادامه خاطرنشان کرد: «حل مشکلات کشور در زمینه‌های مختلف حتی در عرصه اقتصاد، انسان‌تر از جنگ است، اما باید با نگاه ایستادگی و مقاومت در برابر دشمن و اعتماد به حل مسائل و مشکلات کشور به وسیله مردم، پای در دشمنی‌های دشمنان از ابتدای پیروزی انقلاب تاکنون همواره وجود داشته و بدیهی است که انقلاب اسلامی به عنوان پرچمدار مقابله با ظلم و یاریگر مظلومان، با فشارهای همه‌جانبه دشمن مواجه

سردار رمضان شریف گفت: امروز قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء(ص) خط مقدم سپاه برای محرومیت‌زدایی و مردم‌یاری در کشور است. پروژه‌های عمرانی و سازندگی سپاه با هزینه و زمان کمتر از شرکتهای خارجی در سراسر میهن اسلامی، به ویژه در استان‌های مرزی نشانه‌هایی از احساس وظیفه این نهاد انقلابی و مردمی در قبال نیازهای مردم و کشور است که نگاه به توانمندی‌های بومی و داخلی، نگاه جهادی و روحیه انقلابی دوران دفاع مقدس را یادآور می‌شود.

نشان می‌دهد جبهه مقاومت شکل گرفته است.»

نماینده ولی فقیه سپاه درباره عملکرد برخی کشورهای منطقه گفت: «این واقعا شرم‌آور است که استکبار بگوید مانند گاو شیرده یک کشور عربی می‌دوشیم. حاکمان این کشورهای عربی باید مانند مردم خود عزت اسلامی را نزد خدا بچینند و در مقابل استکبار کوتاه نیایند.»

تمام موجودیت دشمن در خطر نابودی
وی تأکید کرد: «اگر دشمن بخواهد متعرض انقلاب اسلامی شود، همه موجودیتش با خطر نابودی مواجه خواهد شد؛ چراکه توان اطلاعاتی و نیروی انسانی و تجهیزاتی سپاه در آمادگی کامل است و تنگه هرمز فقط یکی از این عرصه‌هاست؛ مگر می‌شود دشمن مکانی را برای ما ناامن کند و برای او امن باشد؟»
حجت‌الاسلام و المسلمین حاجی‌صادقی درباره حضور نمایندگی ولی فقیه در حوزه جبهه مقاومت با بیان خاطراتی از سیدحسین نصرالله اظهار داشت: «روحانیون سپاه هم مانند برادران عملیاتی و مستشاری هر جا که لازم باشد در جبهه مقاومت حضور یافته و می‌یابند.»

نماینده ولی فقیه در سپاه اظهار داشت: «در درون نظام جناح‌های سیاسی متفاوتی وجود دارد؛ اما سپاه به هیچ کدام وابسته نیست و وارد هیچ کدام نشده و نمی‌شود، البته در عین حال موضوعی که می‌گیریم، ممکن است با جناحی که انقلابی‌تر است، نزدیک‌تر باشد؛ اما نه قصد مخالفت با جناح دیگر را داریم و نه موافقت با جناحی که فکر می‌کند موافق آن هستیم.» وی در ادامه این نشست خبری گفت: «یکی از ابعاد مهم انقلاب، حمایت از نهضت‌های اسلامی و مظلومان و مسلمانان بوده است.»

سنگی که موشک شد

نماینده ولی فقیه در سپاه افزود: «امروز رژیم اشغالگر صهیونیستی به این جمع‌بندی رسیده که انقلاب اسلامی کاری کرده که رژیم صهیونیستی که روزی مقابل سنگ کودکان فلسطینی بود، امروز در مقابل خود موشک‌های فلسطینی‌ها را می‌بندد و سنگ‌های فلسطینیان به موشک تبدیل شده است.»
وی تصریح کرد: «یکی از صحنه‌های پیروزی انقلاب اسلامی شکست رژیم صهیونیستی در مقابل حزب‌الله لبنان، حماس و غزه بود که

با تفنگت معجزه کردی

«بشست خط داشتیم با سرعت می‌دویدم که پایم به یک لوله که سر از خاک بیرون آورده بود گیر کرد و به شدت زمین خوردم. وقتی از جا بلند شدم و لوله تفنگ را دیدم، با سرنیزه اطراف آن را کم‌کم خالی کردم. دیدم اسلحه‌ای بلند با قنداق‌های خوش فرم است. در کنار آن هم یک نوار فشنگ و چند خشاب و دوربین اسلحه بود. همه را بردم و آن را تمیز کردم. اسلحه‌ای عجیبی بود و دوربین آن شبها حتی فاصله‌های دور را هم نشان می‌داد. چند بار آن شلیک کردم تا قلق اسلحه دستم آمد. چون تیراندازی خوبی داشتتم هدف را خیلی راحت می‌زدم. در یکی از عملیات‌ها کار من شده بود زدن تیربارچی تانک و نیروهای پیاده‌ای که اطراف تانک سنگرمی گرفتند و همراه تانک پیش می‌آمدند. حتی وقتی راننده تانک سسرش را از تانک بیرون می‌آورد، آن را هدف قرار می‌دادم. یادم هست یک بار ۱۸ تانک دشمن را به همین شکل از کار انداختم. وقتی برادر «خرازی» موضوع را فهمید، به من گفت: «تو با این تفنگت معجزه کردی.»

به نقل از شهید عبدالرسول زرین
«عبدالرسول زرین» در سال ۱۳۲۰ از اطراف شهرستان «گچساران» (کهگیلویه و بویراحمد) متولد شد. در چهار سالگی پدر و در شش سالگی مادرش را از دست داد و تحت سرپرستی دایی‌اش قرار گرفت. در نوجوانی برای کار و زندگی، در کنار اقوام پدری به اصفهان رفت. با کار و تلاش توانست در حوالی «مسجد باباعلی‌عسگر» اصفهان مغازه لباس‌فروشی بزند و خانواده تشکیل دهد. پس از پیروزی انقلاب اسلامی به سپاه اصفهان پیوست و کار و هفت فرزندش را رها کرد و به جبهه‌های نبرد اعزام شد که البته تعدادی از فرزندانش هم به او ملحق شدند. مدتی بعد، آواز تیراندازی «عبدالرسول زرین» در میان رزمندگان اصفهانی پیچید و این شکارچی قهار، تا «عملیات خیبر»، از دوست‌داشتنی‌ترین نیروهای «لشکر ۱۴ امام حسین(ع) بود. در همین عملیات، با آتش دشمن بعثی، بال در بال ملحد گشود.

سردار جعفری در همایش پیشکسوتان جهاد و شهادت استان تهران

مقابله با بحران‌ها بدون مردم میسر نیست

دشمنان فائق آیم.»
وی از حضور و ایفای نقش قرارگاه سازندگی خاتم‌الانبیاء سپاه در عرصه سازندگی به عنوان شاهد مثال موثقی برای نقش‌پذیری مردم در عرصه عمران و آبادانی کشور یاد کرد و با قدردانی از اقدامات و تلاش‌های انقلابی و جهادی قرارگاه در حل مشکلات مردم به ویژه رفع مشکل اخیر آب آشامیدنی مردم استان خوزستان، گفت: «بی‌تردید در صورتی که این روحیه و تفکر در سایر حوزه‌ها نیز مورد اهتمام قرار گیرد، شاهد پیشرفت و پیش‌روندگی هر چه بیشتر در آن حوزه‌ها خواهیم بود.»

سردار جعفری در ادامه تصریح کرد: «فشارها و دشمنی‌های دشمنان از ابتدای پیروزی انقلاب تاکنون همواره وجود داشته و بدیهی است که انقلاب اسلامی به عنوان پرچمدار مقابله با ظلم و یاریگر مظلومان، با فشارهای همه‌جانبه دشمن مواجه

صادق

پاسداران خورشید

همسر سردار شهید مدافع حرم اکبر ملکشاهی به دنبال شهادت افضل بود

□ **زینب محمودی** / سردار سرتیپ اکبر

ملکشاهی از مدافعان کرمانشاهی حرم حضرت زینب(س) بود که آذر ماه سال ۹۴ در شهر سلمیه سوریه به شهادت رسید. زهرا دلیلی فرزند شهید ماشاءالله دلیلی و همسر شهید اکبر ملکشاهی می‌گوید: «اکبر متولد سال ۱۳۴۵ بود. از کودکی در خانواده‌ای معتقد به اصول اسلامی بزرگ شد، چهار پسر بودند که سه پسر خانواده در راه دفاع از اسلام به شهادت رسیدند.»

پس از سه ماه کما دوباره به دنیا برگشت/ سال ۶۵ به صورت داوطلب بسیجی به جبهه رفت و در عملیات کربلای ۵ به شدت مجروح شد. سه ماه در کما بود تا اینکه هوشیاری خود را پیدا کرد. در مناطق جنگی جنوب و غرب برای پاکسازی میادین مین با گروه تفحص همکاری می کرد. سال ۱۳۶۶ وارد سپاه شد و یک سال پس از آن در عملیات مرصاد با منافقین جنگید. بارها در عملیات‌هایی در مناطق کردستان، کرکوک و سلیمانیه عراق حضور داشت. وی در چند سال اخیر مسئول انهدام مین‌های کل کشور شد.

بنا به نقل خانواده‌اش، از کودکی به حق‌الناس حساس بود، کم‌حرف و اهل تفکر بود. نسبت به خانواده دلسوزی می کرد و درک بالایی درباره مادرش داشت. نمازش را اول وقت می‌خواند و به فقرا رسیدگی می کرد. ما سالال ۶۸ ازدواج کردیم که دو دختر و یک پسر ثمره زندگی‌مان است. روحیات انقلابی‌اش طی این سال‌ها اصلاً کم نشد.

کلیه‌اش را اهدا کرده بود/ دو بار به سوریه اعزام شد که یک بار آن را اصلاً خیر نداشتیم. بار دوم اوایل آذر ماه به سوریه اعزام شد و چند روز بعد بر اثر برخورد با تله انفجاری به شهادت رسید. سه روز پس از شهادت اکبر پیکرش را به ایران آوردند و خیلی اتفاقی او را در کنار دوستان شهیدش که سال ۶۳ در جبهه ایران به شهادت رسیده بودند، به خاک سپردند.

سال ۹۱ بر اثر انفجار مین در حین پاکسازی مناطق جنگی مجروح شد. سال قبلش یکی از کلیه‌هایش را به یک نفر اهدا کرد، پس از آن فهمید کلیه‌ای که اهدا کرده، سالم بوده و کلیه دیگرش سنگ‌ساز است؛ اما به فضل خدا پس از اهدا، کلیه‌اش دیگر سنگ‌سازی نمی‌کرد. بعدها که شهید شد، کسی که کلیه‌اش را هدیه گرفته بود، می‌گفت خوشحالم عضوی از بدن شهید را به یادگار دارم و تا زنده هستم به خوبی از کلیه‌اش نگهداری می‌کنم.

زینب با زندگی اکبر عجبین شده بود/ انگار مین با زندگی‌اش عجبین شده بود و آخر هم با مین به شهادت رسید. خودش می‌گفت اگر به هر شکلی از دنیا بروم، شهیدم؛ اما دوست دارم به درجه شهادت افضل برسم. چون جانباز بود، اگر در بستر هم از دنیا می‌رفت، باز هم شهید محسوب می‌شد؛ ولی آنقدر به شهادت حریص بود که هر لحظه برای شهادت آماده بود.

ماندم تا مردم امنیت داشته باشند/ یک بار در عملیات پاکسازی مناطق مین‌گذاری شده در ایران یک چوپان روی مین می‌رود و پایش قطع می‌شود و او را به بیمارستان می‌رسانند. اکبر وقتی به منطقه برمی‌گردد، پای آن چوپان را پیدا و با غسل و کفن دفن می‌کند. اکبر خیلی ناراحت بوده؛ داستان را برایم تعریف کرد و گفت: «اگر می‌گویم بمانم منطقه را پاکسازی کنم، برای همین است که کسی این‌طور آسیب نبیند.»

تربیون

جمع‌بندی تربیون هفتم

برای مقابله با توطئه‌های اقتصادی دشمن چه باید کرد؟

جنگ تمام‌عیار اقتصادی عنوانی است که امروز می‌توان آن را مهم‌ترین واژه در حوزه جنگ‌های نیمه‌سخت که متوجه انقلاب اسلامی و جمهوری اسلامی ایران است، دانست. در این میان در هفتمین هم‌اندیشی تربیونی در این راستا دیدگاه همراهان گرامی را در خصوص نحوه مقابله با توطئه‌های اقتصادی دشمن در این جنگ جويا شدیم که در ادامه نظرات را جمع‌بندی می‌کنیم.

اقتصاد مقاومتی / کلیدواژه اقتصاد مقاومتی مهم‌ترین و پرکاربردترین پاسخی بود که در پیام‌ها احصا شد. بر این اساس، «رسول سلیمانی» از زنجان، «مصطفی اکبری» از داران، «جهانگیر دیدبان» از مراغه، «علی شعبان» از بروجرد، «سیدسجاد هاشمی کیا» از گچساران، «سیداکبر ایمانی» از چرام، «جواد آبی» از همدان، «مسعود کریمی‌پور» از کنگاور، «موسی الرضاحدیری» از مشهد، «جعید فیاضی‌پور» از دهندهشت، «اله‌للی کوشکی» از صفاشهر، «حسن عابدینی» از کیشهر در پیام‌های خود بر این مهم تأکید کردند و «محمدصادق خسنه» و «سیدمجتهد حسینی» از قزوین به آن موضوع حمایت از کالای ایرانی را افزودند.

حذف مبادلات با دلار/ حذف دلار از مبادلات هم موضوعی بود که در مقابله با جنگ ارزی مطرح شد. «پاک» از تبریز، «محمد عظمی» از دلیجان و «کاظم پیری» از آبدانان ایلام به این موضوع اشاره داشتند.

تشکیل قرارگاه جنگ اقتصادی/ تشکیل قرارگاه مرکزی جنگ اقتصادی را «عباس جعفری» از گلستان و «موسی سلیمانی» از مشهد بیان کردند.

بهره‌گیری از توان داخلی/ بهره‌گیری از توان داخلی و حمایت از کالای ایرانی هم موضوعی بود که «فؤاد جمعدباقر حسینی» از زیرکوه، «حسین کوشکی» از صفاشهر، «بابر اکبری» از تهران، «محمدرضا زاهد» از خراسان جنوبی، «حیدر بکاء عین‌الدین» از بستان آباد، «ف محمد کریم‌زاده» از اصفهان، «اکبر سیاهی» از یامچی و «یوسف صبحانی‌نسب» از بوشهر مطرح کردند.

مبارزه با مفاسد اقتصادی/ برخورد با مفسدان اقتصادی را هم «احمد محمدی» از مهرشهر، «میثمی» از سمنان، «علی محرمی» از چالدران و «محمد شفیع قهرمانی» از آباده عنوان کردند.

گوش به فرمان ولایت/ گوش به فرمان ولایت برای ایستادگی هم موضوعی بود که «علی مجیدی» از آذرشهر، «هاشم حیدری‌نیا» از بهمنی، «سیدمجتبی مرتضوی» از بردکر و «منصوره بخشی» از مشهد مقدس بیان کردند.

مدیران جوان شوند/ استفاده از مدیران جوان انقلابی و جهادی را «بیزدانی» از میاندو رود و «علیرضا صبحانی‌نسب» از بوشهر مطرح کردند.

اتحاد/اتحاد بین مسئولان و مردم هم موضوعی بود که «آقازاده» از چابپاره و «محمدرضا شعبانی» از هندیجان، «مرتضی امیری‌زاده» از بوئین‌زهرا و «حقیقی» از کرمانشاه مطرح کردند. **عزل مدیران نالایق و برخورد با نفوذی‌ها/** برخورد با نفوذی‌های دشمن و مدیران ناکارآمد را هم «مهدی امیری‌سردهلقی» از کرمانشاه و «رنجیری» از سقز به آن اشاره داشتند.

دیگر نظرات/ کوچک کردن دولت را «حسین شیریند» تشکیل تیم اقتصادی جهادی را «فؤاد جمیل‌پور»، از کرج و مهران گرانی و تورم را «محمد زارعی‌برآبادی» از خواف مطرح کردند. در حد نیاز خرید کردن را «داود کاوسی» از ایذه، صرفه‌جویی و خرید کالای ایرانی را «قاسمی» از تبریزند و حمایت از جوانان و تولیدات داخلی را «میرزازاده» از آذرشهر مطرح کردند و ایلاتی پیشنهاد داد، با ایجاد سه سامانه هم‌راستا اطلاعات مکانی، هویت و اعتبار کالا بر خط قابل بررسی باشد تا با شفاف‌سازی و اشراف اطلاعاتی جلوی هر فساد و خرابکاری گرفته شود.

برندگان تربیون هفتم
«فرشید ایلاتی» از تهران / **«حسین شیریند»** / **«عباس جعفری»** از گلستان
پرسش تربیون هفتم
در برابر هجمه رسانه‌ای دشمن برای بی‌اعتمادی مردم چه باید کرد؟

سامانه پیامک صبح صادق ۳۳-۹۹۰۰۳۰۰

هفته‌نامه سیاسی، فرهنگی و اجتماعی صبح صادق زیر نظر شورای نویسندگان معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سباه

تلفن:۰۱۱۰-۷۷۴۶۰۱۰۰ (۰۲۱)

صندوق پستی:۱۷۴۴۵/۱۴۴

سایت اختصاصی: www.sobhesadeghweekly.ir

رایانامه: sobhesadegh@iran.ir

سامانه پیامک کوتاه:۰۳۳-۰۹۹۰۰۳۰۰

نمابر: ۷۷۴۸۸۴۲۶

کانال پیام‌رسان سروش: @ssweekly

حرف تو حرف

همکاری و هماهنگی بی سابقه

نایبلتونی: یک مقام مسئول در نظام بانکی گفت: در جلسه‌ای که تیم اقتصادی دولت با رئیس‌جمهور برگزار کرده، توانسته شخص وی را قانع کند که خرید و فروش توافقی ارز میان صادرکننده و واردکننده، عملیاتی شود. وی افزود: مدت‌ها بود تیم اقتصادی دولت التماس می کرد، اما التماس‌هایش به جایی نمی‌رسید، تا اینکه قبل از جلسه دیروز یکی از اعضای پرنفوذ تیم اقتصادی پیشنهاد داد برای رئیس‌جمهور نایبلتونی داغ و تازه بخیریم ببینیم چی میشه. این مقام مسئول در عین حال تأکید کرد پیش از این، شکلات جعبه فلزی ۶۵ درصد و پشمک داغ حاج عبدالله را امتحان کرده بودیم، اما جواب نداده بود و همین موضوع، پذیرش طرح تیم اقتصادی که مورد تأیید فعالان اقتصادی هم بود را برای حدود یک ماه یا یک سال یا یک دوره به تعویق انداخته بود و این وضعیت را برای بازار و ارز درست کرده که می‌بینید. وی در حالی که اشک‌هایش را با دستمال دوردوزی شده می‌زدود، ادامه داد: تا اینکه بالاخره نایبلتونی جواب داد و رئیس‌جمهور با بزرگواری، نظر تیم اقتصادی و فعالان بازار را پذیرفت و اجازه داد دوباره مثل قبل، معاملات ارز توافقی انجام شود. این مقام مسئول در پایان همه را به خدا سپرد.

سطل: پس از گذشت سه ماه از سال ۹۷، معاون اول رئیس‌جمهور آیین‌نامه بودجه را که پاراسال در مجلس تصویب شده بود اجرا ابلاغ کرد. این آیین‌نامه در خصوص اجرای قانون هدفمندسازی یارانه‌ها، وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی را مکلف کرده تا سه دهک پولدار کشور را از لیست دریافت یارانه ماهیانه حذف کند.

این در حالی است که هنوز امضای معاون اول پای ابلاغیه خشک نشده، نوبخت، رئیس سازمان برنامه و بودجه یک سطل آب پاک‌ی برداشت و پاشید روی امضای معاون اول. وی در توضیحترش نوشت: همانطور که در زمان بررسی لایحه بودجه ۹۷ در مجلس نیز اعلام کردیم حذف یارانه سه دهک پولدار، قابلیت اجرایی ندارد. تحلیلگران این سطح از هماهنگی و همکاری را بین اعضای یک کابینه کم‌سابقه و بلکه، بی‌سابقه دانستند. سخنگوی دولت در پاسخ به کامنت یکی از فالوورهایش که پرسیده بود چرا همون موقع نگفتین؟ وی را انفالوبلاک کرد و افزود: مردم خودشان بیابورد سکه‌ها و ارز خود را بدهند به ما تا بگم!

کشکیات

اندر حکایت دلار

این دلار آخر مرا دق می‌دهد
کاسب بیچاره را دق می‌دهد
می‌برد یغما دل بی‌مایه را
دوره‌گرد ساده همسایه را
می‌رود بالا و می‌افتد فشار
خوش به حال آدم سرمایه‌دار
خوش به حال مردم بالای شهر
با تورّم با نداری قَهَرِ قَهَر
بی‌خیالند از تمام آفت و خیز
از عده‌های کم و یک خرده ریز
حرف‌شان از این عده‌ها رد شده
از دلار و نرخ بالا رد شده

فکرشان هر دم تراوش می‌کند
در سیاست جای‌شان خوش می‌کند
فکر نان و فکر بنزین می‌کنند؟
فکر ویژه‌های برلین می‌کنند...
نرخ ارز و نان گندم مال ماست
خون دل خوردن، تورّم مال ماست
عده‌ای در هر شرایط سرخوشند
مایه‌دارند و گدا را می‌کشند
هر چه پیش آید نیاید غصه‌شان
بس که باشد در فلان بانک فلان
کاغذ و خط و سندهاشان به نام
تا سفرهای اروپایشان به کام
***

بی‌خیال این قصه از سر وا شده
گفتند و گفته‌ایم اما شده
محمدرضا زارعی

کتیبه سبز

خورشید و ماه

رضا آفتاب است، معصومه ماه
به عشق شما دل شده روبه‌راه
دل من اسیر نگاه شماست
اگر چه منم، عاشق رو سیاه
نگیری رضاجان، اگر دست من
کجا می توان رفت با این گناه؟
امید فقط بارگه بارگه شماست
کفایت کند از شما یک نگاه
برانی اگر از درد، وای من
مرا ناامیدی کشد، آه آه
مرا ملجایی نیست، جز کوی‌تان
دلَم بسته مولا، به آن بارگه
در این ظلمت روزافزون دلم
گره خورده اکنون، به خورشید و ماه
پنانهندم، پس پناهم بده
چه سازم، بمانم، اگر بی‌پناه
رضاجان دل تنگ من، روشن است
مرا زیر چتر ولایت بخواه
مشو نامید، ای «فرانی» بخوان
کرم می‌کند، نور چشم‌اله

صیحهانه

خدای خوب من

خدایا!
از بد کردن آدم‌هایت شکایت داشتم به درگاه
اما شکایتم را پس می‌گیرم.
من نفهمیدم!
فراموش کرده بودم که
بدی را خلق کردی تا هر زمان
که دلم گرفت از آدم‌هایت، نگاهم به تو باشد...
گاهی فراموش می‌کنم
که وقتی کسی کنار من نیست،
معنایش این نیست که تنهایم؛
معنایش این است که
همه را کنار زدی تا خودم باشم و خودت.
تا تو تنهایی معنا ندارد.
مانده‌ام تو را نداشتم چه می‌کردم!
دوستت دارم خدای خوب من...

صادقانه

پنج گروه

امام صادق (ع) می‌فرماید:
الیس گفت: پنج نفر هستند که هیچ چاره‌ای
برای آنها ندارم؛ اما دیگر مردمان در مشمت
من هستند:
۱- هر که با نیت درست به خدا پناه برد و در
همه کارهایش به او تکیه کند؛
۲- کسی که شب و روز بسیار تسبیح خدا گوید؛
۳- کسی که برای برادر مؤمنش آن پسندد
که برای خود می‌پسندد؛
۴- کسی که هر گاه مصیبتی به او می‌رسد،
بی‌تابی نمی‌کند؛
۵- و هر کسی که به آنچه خداوند قسمتش
کرده، خرسند است و غم روزی‌اش را نمی‌خورد.
الخصال، ج ۱، ص ۲۸۵

به بهانه اظهارات تهیه‌کننده فیلم «دشمن زن»

سینما در سیطره کمپنیسم

آنچه آل‌احمد، نیم قرن قبل گفته بود، امروز درباره بسیاری از فیلم‌های کمدی سینمای ایران نیز دیده می‌شود. آنچه به عنوان کمدی در این سال‌ها روی پرده رفته، شباهت بسیار زیادی به ادبیات یکی از متولیان این نوع فیلم‌ها، یعنی فرح‌بخش دارد؛ بدون اندیشه، رکیک و مبتلا به ضعف تکنیکی؛

همچنان‌که فیلم‌هایی چون «خالتور» و «پا تو کفش من نکن» از محصولات این تهیه‌کننده، به‌نمادهای ابتذال و پیش‌پاافتادگی در سینمای امروز ما تبدیل شده‌اند و متأسفانه این‌گونه آثار،

بیشترین اقبال را از سوی سینماداران در پی دارند. برخی، مردم را متهم اصلی گسترش چنین آثاری می‌دانند. این عده می‌گویند، ذائقه مخاطب عام سینما نزول یافته و چون منقاضی چنین آثاری فراوان است، در نتیجه سینماگران نیز به سمت تولید -بخوانید سری‌دوزی - این نوع فیلم‌ها می‌روند.

اما واقع‌امر این است‌که مدیریت فرهنگی به طور اعم و مدیریت سینمایی به‌طور اخص، فضای فرهنگی را به سمت ساده‌سازی و ساده‌پسندی

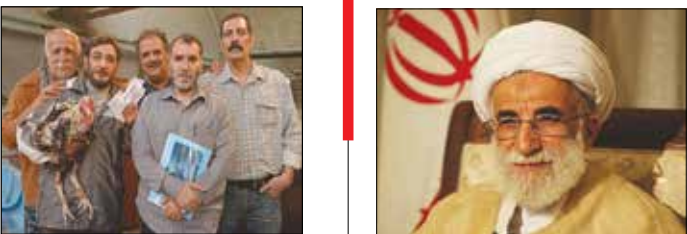
اخبار فرهنگی

نفوذ برخی سینماداران در تولید و اکران

یک کارگردان سینما گفت: «سینمادارهایی هستند که در ارشاد رابطه و نفوذ فراوان دارند و تصمیم می‌گیرند چه فیلمی، با چه مضمونی، چه فیلمنامه‌ای و چه بازیگرانی ساخته و اکران شود!» محسن محسنی‌نسب، تهیه‌کننده و کارگردان سینما، درباره چرایی عدم بازگشت هزینه‌های ساخت یک فیلم سینمایی، به ویژه در پروژه‌های دولتی، گفت: «چون تعدادی مانند زنجیره به هم متصل شده‌اند و کل اکران را در دست گرفته‌اند و سینما را به سمت میل خودشان کشانده‌اند. در ابتدا مقصر ارشاد است؛ با وجود اینکه گفته دخالت نمی‌کند، اما دخالت ضمنی دارد و اجازه جولان به این افراد را داده است.»

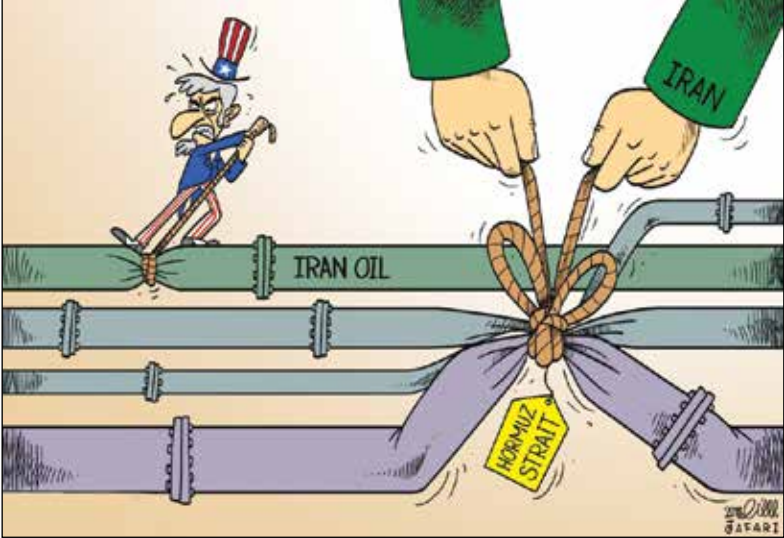
محسنی‌نسب ادامه داد: «دومین مقصر سینمادارهایی هستند که در ارشاد رابطه و نفوذ فراوان دارند و تصمیم می‌گیرند چه فیلمی، با چه مضمونی، چه فیلمنامه‌ای و چه بازیگرانی ساخته و اکران شود. با این وصف، تفکر از سینما رخت بر بسته است و تا زمانی که سینمادار تا این حد در روند سینما نقش دارد، وضع از این بدتر خواهد شد.»

«آیت‌الله جنتی به روایت اسناد» منتشر می‌شود

معاون اسناد و کتابخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی از انتشار کتاب «آیت‌الله محمدحسن روزی‌طلب، معاون اسناد و کتابخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی با تأکید بر لزوم شناساندن افراد تأثیرگذار در نهضت اسلامی به نسل جوان گفت: «کتاب «آیت‌الله احمد جنتی به روایت اسناد» شامل همه نامه‌ها، تلگراف‌ها و اسناد مربوط به مبارزات آیت‌الله جنتی با رژیم ستم‌شاهی است. زندگینامه آیت‌الله جنتی بخش ابتدایی کتاب را شامل می‌شود. این زندگینامه بر اساس سیر وقایع تاریخی پس از سال ۱۳۰۵ به نگارش درآمده و منبع اصلی این بخش، خاطرات ثبت شده ایشان در مرکز اسناد انقلاب اسلامی است.»

گلوگاه نفت جهان در دست ایران است

تلخند

یادداشت

جای خالی الگوی بانوی ایرانی

□ **عاطفه صادقی** /چرخه زندگی مدرن تا جایی برای زن غربی الگوسازی کرده است که «تن‌نمایی» و نمایش جنسی، بخش لاینفک حضور اجتماعی زنان شده است. از استفاده ابزاری از جنسیت زنانه برای تبلیغ کالاها و محصولات غربی گرفته تا الگوسازی از زنان توسط سلبریتی‌ها و ستاره‌های هالیوود.

واقعیت این است که در انزوای برنامه‌ریزی بر اساس مفاهیم اسلامی و فکر ناب انقلابی در ایران، الگوهایی که از بانوی امروزی ارائه می‌شود، نه تنها با مفاهیم سنتی و دینی جامعه ما مغایر است؛ بلکه الگوهایی کاملاً در جهت منزوی کردن منزلت و کرامت اجتماعی زنان با تکیه بر مفاهیم و آموزه‌های مشوش غربی است.

یعنی مشکل ما تعریف زن در پارادایم غرب نیست، که البته نگاه مردسالارانه غرب به زنان از منظر کرامت انسانی، نزد ما تأسف‌برانگیز و نگران‌کننده است. مشکل در تسری واقع می‌شود، ناخودآگاه یا به سمت تولید آثار دمدستی و مورد پسند سینماداران می‌رود، یا به کارمند جشنواره‌های غربی تبدیل می‌شود و برای خوشایند آنها، سیاه‌نمایی و وطن‌فروشی می‌کند. شاید غلبه فیلم‌های کمدی سطح پایین، در کوتاه‌مدت به رونق اقتصادی سینما کمک کند، اما این‌ن نوع فیلم‌ها به‌طور کلی و در درازمدت، عامل تخریب هنر هفتم در این مرز و بوم هستند. اصلی‌ترین آسیب، سیطره نگاه کالسیکراانه به سینماست که در نتیجه حاکمیت تهیه‌کنندگان و سینماداران در این عرصه پدید آمده است. نتیجه تداوم چنین رویکردی این است که سینما رفته‌رفته از رسالت فرهنگی و قدرت تأثیر‌گذاری اجتماعی و فکری خود دور می‌شود. وقتی کسب درآمد به دغدغه اصلی صحنه‌گردانان و افراد قدرتمند و با نفوذ در سینما تبدیل شده، یعنی یکی از حوزه‌های مهم فرهنگی ما خنثی شده است. سینما که به تعبیر رهبر معظم انقلاب می‌تواند کلید حل مشکلات کشور باشد، به دلیل حاکمیت تاجران و ضعف مدیران، روز به روز ضعیف‌تر می‌شود. به این ترتیب، سینما درحال نزدیک شدن به وضعیتی است که می‌توان گفت از مدار تحولات اجتماعی و فرهنگی و سیاسی خارج شده و دیگر تأثیر مثبتی بر جامعه ندارد.

در نتیجه، زعمای سینما همراه با فیلمسازان دلسوز و باتجربه و همچنین صاحب‌نظران و خبرگان فرهنگی، باید در نشست‌ها، فکری به حال این بیماری فراگیر کنند. دریغ است این ظرفیت که می‌تواند منشأ اعتلای فرهنگی کشور شود، به واسطه قدرت زرسالاران و تاجرپیشگان، با آثاری صرفاً فتننی و بی‌مایه، از دست برود. «سینمای ایران» نامی بزرگ و قابل احترام و ارزشمند است که در سطح جهان نیز اعتبار کسب کرده است، ای کاش صاحبان این سینما قدر آن را بیشتر بدانند و آن را به جایگاه واقعی خود برگردانند.

در بحث آثار سینمایی و تلویزیونی، اوضاع از کتاب وخیم‌تر است، به جز فیلم «شیار ۱۴۳» و ترسیم نقش‌هایی مانند فاطمه همسر حاج‌کاظم در فیلم «ژانسه شیشه‌ای»، همسر فریدون در فیلم «نفوذی» و چند نمونه محدود دیگر، هنرمندان و فیلمسازان ما به دلیل عدم شناخت مناسب، اغلب دچار کلیشه و سطحی‌نگری در ترسیم چنین بانوانی شده‌اند؛ بانوانی که ساده و بی‌توقع در اطراف ما زندگی می‌کنند و به تعبیر رهبر معظم انقلاب، با حضور اجتماعی عقیف در عین توجه کامل به خانواده و افسق جدیدی از حضور آگاهانه و مسئولانه، برای زنان جهان ترسیم کرده‌اند. بانوانی که در مقابل تعریف از زن در غرب، تعریف و ترسیمی عینیت یافته و پیشرو از زن مسلمان ایرانی را در جهان امروز رقم زدند، اما متأسفانه نسبت به الگوسازی از آنان از طریق رسانه‌ها کمتر اهتمام شده است.

حسن ختام

نذر ظهور یار...

کبوتر دلش هوای گنبد داشت
و دستانش بهانه ضریح
بی‌تاب حرم بود
بی‌تعلل راهی شد...
او با پای ارادت می‌رفت
می‌رفت تا زیارتنامه عشق قرائت کند
می‌رفت تا استغناهایش را دخیل ببیند

می‌رفت برای توسل و تبرک...
از دست زمانه که به تنگ می‌آمد
خلوت ضریح تنها پناهش می‌شد
این بار آمده بسود تا به حرمت امام حرم دست خالی برنگردد
و مطمئن بود که از این مکان نه او و نه هیچ‌کس بی‌نصیب نمی‌ماند
عبد بود و مقید به عاشقی
رسم عاشقی خوب می‌دانست
و با صحن و سرای حرم الفت‌ها داشت

خانه آرام و قرارش همین نورکده بود
که از بارگاهش نور می‌بارید و نور
طواف اولش را نذر ظهور یار کرد
به نیابت از امام عصرش نماز خواند
و برای سلامتی‌اش نذر کرد
و چه نیک که همیشه دعا برای نور
چشمان نرجس خاتون(ع) در صدر خواسته‌هایش بود

فکر و محتوا، ضعیف عمل می‌کند. وقتی فیلمساز جوان می‌بیند که یک فیلم دارای مضمون، هم در زمان تولید و هم موقع اکران مهجور واقع می‌شود، ناخودآگاه یا به سمت تولید آثار دمدستی و مورد پسند سینماداران می‌رود، یا به کارمند جشنواره‌های غربی تبدیل می‌شود و برای خوشایند آنها، سیاه‌نمایی و وطن‌فروشی می‌کند. شاید غلبه فیلم‌های کمدی سطح پایین، در کوتاه‌مدت به رونق اقتصادی سینما کمک کند، اما این‌ن نوع فیلم‌ها به‌طور کلی و در درازمدت، عامل تخریب هنر هفتم در این مرز و بوم هستند. اصلی‌ترین آسیب، سیطره نگاه کالسیکراانه به سینماست که در نتیجه حاکمیت تهیه‌کنندگان و سینماداران در این عرصه پدید آمده است. نتیجه تداوم چنین رویکردی این است که سینما رفته‌رفته از رسالت فرهنگی و قدرت تأثیر‌گذاری اجتماعی و فکری خود دور می‌شود. وقتی کسب درآمد به دغدغه اصلی صحنه‌گردانان و افراد قدرتمند و با نفوذ در سینما تبدیل شده، یعنی یکی از حوزه‌های مهم فرهنگی ما خنثی شده است. سینما که به تعبیر رهبر معظم انقلاب می‌تواند کلید حل مشکلات کشور باشد، به دلیل حاکمیت تاجران و ضعف مدیران، روز به روز ضعیف‌تر می‌شود. به این ترتیب، سینما درحال نزدیک شدن به وضعیتی است که می‌توان گفت از مدار تحولات اجتماعی و فرهنگی و سیاسی خارج شده و دیگر تأثیر مثبتی بر جامعه ندارد.

در نتیجه، زعمای سینما همراه با فیلمسازان دلسوز و باتجربه و همچنین صاحب‌نظران و خبرگان فرهنگی، باید در نشست‌ها، فکری به حال این بیماری فراگیر کنند. دریغ است این ظرفیت که می‌تواند منشأ اعتلای فرهنگی کشور شود، به واسطه قدرت زرسالاران و تاجرپیشگان، با آثاری صرفاً فتننی و بی‌مایه، از دست برود. «سینمای ایران» نامی بزرگ و قابل احترام و ارزشمند است که در سطح جهان نیز اعتبار کسب کرده است، ای کاش صاحبان این سینما قدر آن را بیشتر بدانند و آن را به جایگاه واقعی خود برگردانند.

بازیگر نقش «سلمان فارسی» چه کسی است؟

سریال «الف» ویژه رسانه ملی، هشتمین پروژه داود میرباقری است که به گفته مدیر تولید کار، این روزها مراحل پایانی نگارش خودش را سپری می‌کند و پس از پیش‌تولید، جلوی دوربین می‌رود. امین عبدالحجّی گفت: «سلمان فارسی قطعاً همچون دیگر سریال‌های داود میرباقری از بزرگ‌ترین تولیدات تلویزیونی به‌شمار می‌رود و از این نظر به سه بخش تقسیم می‌شود. بخش اول آن به زادگاه سلمان در ایران و دوران پیش از اسلام برمی‌گردد که باید برای ضبط این بخش شهرک‌سازی انجام دهیم.»

مدیر تولید سریال تلویزیونی «سلمان فارسی» درباره شایعه حضور شهاب حسینی در نقش سلمان، خاطرنشان کرد: «هنوز درباره نقش سلمان و حتی بازیگران اصلی کار داود میرباقری و مشاوران ایشان به‌جمع‌بندی نرسیده‌اند؛ ولی مطمئناً در گزینه‌های این نقش شهاب حسینی قرار ندارد. جالب است بدانید که بیشتر بازیگران بخش میانی، یعنی مهاجرت سلمان به امپراتوری بیزانس، خارجی و بومی کشورهایی، همچون ارمنستان، ترکیه و مراکش خواهند بود.»

محلّه گل و بلبل ۳ در راه پخش

«عملیات مکه» روزهای پایانی تولید را می‌گذراند. فرهاد عظیم‌ا، کارگردان سینمای انیمیشن درباره تازه‌ترین ساخته خود گفت: «حدود شش ماه است که مشغول ساخت انیمیشن نیمه‌بلند «عملیات مکه» هستم و حدود یک ماه دیگر ساخت این انیمیشن به پایان می‌رسد.» وی درباره داستان این انیمیشن خاطر نشان کرد: «داستان این فیلم از جایی شروع می‌شود که یمن توانسته است پیشروی‌های چشمگیری در جنگ با عربستان داشته باشد. رژیم صهیونیستی برای اینکه یمن پیشروی نکند، تصمیم می‌گیرد فضای عربستان را با شلیک بمب اتم به مکه ملتهب کند؛ اما اتفاقات به نحو دیگری رقم می‌خورد.»

تولید انیمیشن عملیات مکه

فیلم سینمایی «زندانی‌ها» تازه‌ترین ساخته مسعود دهنمکی به روزهای پایانی فیلمبرداری رسید. به بیشتر سکانس‌های فیلم سینمایی «زندانی‌ها» تازه‌ترین ساخته مسعود دهنمکی جلوی دوربین رفته است و این فیلم سینمایی روزهای پایانی فیلمبرداری خود را در شهرستان کن پشت سر می‌گذارد. عوامل سازنده فیلم سینمایی «زندانی‌ها» در حال حاضر مشغول تصویربرداری سکانس زمستان این فیلم در گرمای ۴۰ درجه هستند! دهنمکی درباره موضوع فیلم خود در فضای مجازی نوشته بود: «برخلاف اخبار منتشر شده، زندانی‌ها فیلمی سیاسی یا تاریخی نیست و موضوع آن اخلاقی، معنوی و اجتماعی است.»